Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНО: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го ВЕРЕСНЯ 1955. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS · JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 27, 1955. No. 185. VOL. LXII.

УВЕСЬ СВІТ ЗАТРИВОЖЕНИЙ НЕДУГОЮ ПРЕЗИДЕНТА

КОНСИЛІЮМ 4-ох ЛІКАРІВ СТВЕРДЖУЄ, ЩО СЕРЦЕВА АТАКА АЙЗЕНГАВЕРА АНІ ЗАЛАГІДНА АНІ ЗАПОВАЖНА; ПРЕЗИДЕНТ НЕ ЗМОЖЕ ВИКОНУВАТИ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ ДОВШИЙ ЧАС.

Денвер, Колорадо. — Консиліюм чотирьох лікарів стверджує, що недуга президента Айзенгавера проходить згідно з діягнозою лікарів, і її стан є задовільний. До цього консиліюм належать такі лікарі: світової слави спеціяліст серцевих недуг із Бостону д-р Пол Додлі Вайт, особистий лікар президента д-р Говард Мек С. Снайдер, полковник - лікар Томас В. Меттінґлі і полковник - лікар Б. Е. Поллок. Коло президента, крім лікарів і медичного персоналу, перебувають ще тільки його дружина і син майор Джан Айзенгавер, який прибув до батька не внаслідок того, що його стан погіршився, тільки з чисто родинних причин. Хоч лікарі ствердили задовільний стан недуги, то вони відмовилися заявити в бюлетені з неділі по полудні, що найгірший період недуги вже проминув. Журналисти запитували секретаря Білого Дому Джеймса С. Гаґерті, чи не має потреби клопотатися станом здоров'я президента, на що секретар відповів: „Ні, я не можу цього сказати". Згідно з опінією лікарів треба буде довшого часу, щоб президент міг почати виконувати свої обов'язки. Перед відлетом до Денверу лікар д-р Вайт заявив ще в Бостоні, що така недуга, як коронарна тромбоза вимагає від двох до трьох місяців лікування, щоб пацієнт міг приступити до нормальної праці. З Білого Дому стверджують, що президент не хворів на серце, і це перший випадок такої недуги. Лікарі досліджували не тільки теперішній стан недуги Айзенгавера, але вивчали історію його здоров'я в попередніх роках. Д-р Снайдер опікувався здоров'ям президента від кількох років, і тому він знає стан здоров'я свого пацієнта.

Президент в п'ятницю рано 23-го вересня вернувся з відпочинку в горах до Денверу і по полудні грав в гольфа. В суботу в другій годині по півночі президент захворів, і тоді до нього прибув його особистий лікар генерал-майор д-р Говард М. Снайдер. Перший бюлетень, виданий в 8 год. передполудня, повідомляв про шлункову недиспозицію президента. Це саме стверджував і другий бюлетень з 12 години вночі. Але в 2:30 пополудні, після того, як президента відвезли до Загального шпиталю „Фіцсіммонс", заступник заступник секретаря Білого Дому Меррі Снайдер повідомив журналістів, що президент Айзенгавер хворий на сціплення крови коло серця („коронарна тромбаза"). — Тромбоза, — це недуга сціплення крови в серці або в кровоносних судинах, спричинена повільною циркуляцією крови, зміною крови, — або зміною стін кровоносних судин. Бюлетень з 6-ої год. і 45 минут в суботу вечорі повідомляв про те, що президент захворів на тромбозу. — Бюлетень з неділі 25-го вересня повідомляє, що президент спокійно перебув ніч з суботи на неділю, відпочив, і що його недуга проходить згідно з діягнозою.

Вільний світ молиться за здоров'я президента

Ню Йорк, Н. П. — Несподівана недуга президента ЗДА спричинила сум у всьому вільному світі, і в минулу неділю у всіх церквах світу вірні молилися за його швидке видужання. В Італії в Кастель Гандольфо Папа Пій XII молився за швидке видужання Айзенгавера і вислав особисте послання до президента, бажаючи йому швидко перемогти недугу. Також англійська королева Єлисавета II молилася за здоров'я президента і переслала йому побажання швидко прийти до здоров'я. Голови держав і прем'єри багатьох країн прислали подібні побажання президентові. В цій країні в церквах усіх віровизнань і в синаґоґах молилися за здоров'я президента. Те саме було і в численних церквах вільного світу.

ЗДА збільшуватимуть свою летунську силу

Вашингтон. — Заступник шефа штабу летунства генерал Томас Д. Вайт промовляв на зборах Товариства Конференції Оборонної Орієнтації і заявив, що, можливо, треба буде збільшити оборонну летунську силу ЗДА, щоб надалі вести перед Совєтами, які швидким темпом розбудовують свою летунську силу. Генерал Томас Вайт казав, що тепер американське летунство „вистачальне", але як Совєти й надалі збільшуватимуть своє летунство, то те саме мусять робити також і ЗДА. Генерал Вайт вивів, що Совєти мають 20,000 бойових летунських машин, а ЗДА „на тисячі машин" менше, але американські машини є більшої якости. Совєти стараються перевищити ЗДА в летунстві, підводних човнах, атомовій зброї і керованих стрільнах. Вони будують велику кількість далекопростірних керованих стрілен і бомбовиків, подібних до американських машин типу В-52. Секретар флоти Чарлз С. Томас сказав, що Совєти мають 400 підводних човнів. Він вивів, що ЗДА вже незабаром матимуть атомовий літаконосець.

В АМЕРИЦІ

● Адміністратор молочного ринку в Ню Йорку заявив, що гураґани „Конні" і „Діяна" спричинили не тільки повінь рік, але також і брак молока, бо внаслідок дощів луки дають значно більше корму для корів. Цього року в вересні молока є на 15 відсотків більше як у вересні минулого року. Надвишка молока буде і в дальших місяцях.

● Сенатора українського роду В. М. Вала іменовано членом канадійської делегації до Об'єднаних Націй на 10-ій сесії міжнародної організації, яка почалася в Ню Йорку 20-го вересня. Делегацію очолює канадійський міністер здоров'я П. Мартин.

● В повіті Лонґайнер, Конн., зібрали на одному прийнятті 5,000 долярів на поводян, але голова Допомогового Комітету д-р Джан Маєрс заявив, що він дістав з Вашингтону наказ звернути ці гроші жертводавцям, бо Червоний Хрест зібрав уже 13 мільйонів долярів, хоч планував зібрати тільки 10 мільйонів.

● В Піттсбурґу, Па., відкладено судову розправу проти бувшого ляйтенанта Альда Ікарді, якого обвинувачують в тому, що під час війни в Італії, за фронтовою лінією американського майора Гологена. Розправу відкладено з тої причини, що суд має ще вияснити справу одного свідка.

● 16-річного Джорджа П. Тіна суд визнав винним в тому, що в липні цього року він подавав фальшиві алярми SOS, просячи помочі для потопаючого корабля і повідомляючи при тому, що якийсь ворожий підводний човен знаходиться недалеко Рокавей, Н. П. Цей жарт коштував 50,000 долярів, бо декілька кораблів протягом довшого часу шукали жертв катастрофи.

● Агенти ФБІ заарештували в Ню Йорку комуніста Макса Морріса Вайса, який переховувався від липня 1951 року. Його заарештовано в тій хвилині, коли він сідав до підземного поїзду. Вайса мали судити за намагання повалити існуючий американський уряд. Йому загрожує 10 років тюрми і 10,000 долярова грив-

ПАУК ПРОПОНУЄ ПОСЕРЕДНИЦТВО В СПРАВІ КОНСОЛІДАЦІЇ

О. Д-Р ВАСИЛЬ КУШНІР ОЧОЛЮЄ ЗНОВУ ПАН-АМЕРИКАНСЬКУ УКРАЇНСЬКУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ

Торонто, 26 вересня (телефоном). — В минулу суботу й неділю, 24-25 вересня 1955, відбулася тут 5-та з черги сесія Пан - Американської Української Конференції (ПАУК), у висліді якої рішено „запропонувати українській еміґрації в Европі та відповідальним представникам усіх її груп і партій своє безсторонне посередництво у змаганнях до тісної консолідації, що ведуться вже від довших років та які досі, хоч і мали помітні результати, все ще не довершені". В резолюції в цій справі в дальшому сказано, що „таким консолідаційним центром повинна стати Українська Національна Рада".

Резолюцію ухвалено одноголосно у висліді довшої дискусії і дебат, які відбулися над основно опрацьованою в цій справі доповіддю дотеперішнього касира ПАУК і президента Українського Конґресового Комітету п. Дмитра Галичина. На закінчення сесії, в якій взяли участь представники УКК і КУК, обрано нову президію ПАУК, яку знову очолює о. д-р Василь Кушнір. До складу нової президії входять: Дмитро Галичин, екзекутивний заступник президента, адв. Михайло Пізнак, генеральний секретар, ред. Іван Сирник, другий секретар, інж. Володимир Косар, координатор, Антін Батюк, скарбник, Гнат Білинський, член президії, адв. Степан Ярема й адвокат Антін Яремович — члени Президії і правні дорадники. До Президії ПАУК входять теж по одному представнику українських центральних представництв в американських країнах, що є складовими частинами ПАУК. З нагоди сесії ПАУК відбулося в неділю, 25 вересня у великій залі „Месі Голл" велике віче, в якому взяло участь коло 1,000 осіб та на якому з промовами виступали учасники сесії: о. д-р В. Кушнір, адв. С. Ярема, адв. М. Пізнак, проф. Лев Добрянський адв. А. Яремович та п. Д. Галичин. Віче, на якому проводив голова місцевого Філії КУК, п. Д. Штокало, манифестаційно одобрило постанови сесії, зокрема щодо посередництва в справі консолідації.

ЗДА визнали уряд Лонарді

Вашингтон. — З'єдинені Держави Америки визнали революційний уряд тимчасового президента Арґентини ген. Лонарді. Визнання приспішено, щоб задемонструвати добру волю ЗДА супроти нового режиму і продовжувати дружні взаємини, які існували між ЗДА й Арґентиною. Передав визнання американського уряду генералові Лонарді американський амбасадор Альберт Ф. Нюфер. З'єднені Держави були десятою з черги країною, що визнала уряд, створений тимчасовим президентом. Найперше визнав його Ватикан потому Британія, Італія і націоналістичний Китай та інші. Всі ці держави визнали швидше новий арґентинський уряд тому, що вони просто автоматично відповіли на листа ген. Лонарді, в якому він повідомив, що його уряд здійснює контролю над Арґентиною, втримує порядок і буде респектувати всі дотеперішні зобов'язання. Водночас із цим повідомлюють із Буенос Айресу, що уряд ген. Лонарді добився порозуміння з перонівською Генеральною Конфедерацією Праці, ідучи на такі концесії: колишній президент Перон одержить право виїзду з країни і можливість добуття азилю закордоном, всі соціяльні досягнення і, колективні договори робітництва будуть визнані, права Генеральної Конфедерації Праці будуть респектовані, сконфіскований Пероном в 1951 році часопис „Ля Пренза" залишиться офіційним органом Конфедерації, не буде ніяких заборон ні заходів супроти самої конфедерації й окремих робітничих спілок. Після цього порозуміння кол. президент Перон одержав дозвіл виїхати з Буенос Айресу на парагвайському кораблі, на якому він перебував після своєї резиґнації. Переїде Перон за згодою парагвайського уряду на тимчасове перебування до столиці Парагваю Анунсіону.

Ніксон найповажніший республіканський кандидат на президента

Вашингтон. — Несподівана серцева недуга президента Айзенгавера викликала спекуляції про майбутніх кандидатів на президента в виборах 1956 року. Між республіканськими кандидатами говорять як про найповажнішого кандидата віце-президента Ричарда М. Ніксона. Сам Ніксон заявив у Вашингтоні, що хоч президент хворий, то уряд виконуватиме всі агенди, як і давніше, бо склад уряду Айзенгавера такий, що він може це робити, знаючи думки свого шефа на важні проблеми внутрішньої і закордонної політики. Шанси Ніксона зростають внаслідок таких фактів: 1. Головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Ворен заявив був в квітні цього року, що він думає до кінця життя працювати на своїм становищі. 2. Під час довшої недуги президента Ніксон вестиме президентські функції, і під час того часу зросте його авторитет. 3. Припускають і таку можливість, що віце-президент може вповні перебрати агенди президента, і це ще більше скріпило б його становище.

Український Хор Думка влаштував прогулку до Військової Академії у Вест Пойнті

Ню Йорк. — В неділю 25 вересня ц. р. заходом репрезентативного Українського Хору „Думка" під проводом д-ра Богдана Карпевича та п. Л. Крушельницького, відбулася корабельна прогулька українців Ню Йорку й околиць до Вест Пойнту, де учасники мали можливість звидіти Військову Академію ЗДА й оглянути пам'яткові будівлі і споруди Вест Пойнту, його військовий музей, бібліотеку та ін. Для учасників прогульки правління Академії вибрало виступати концерт органів у протестантській церкві Академії. В прогульці взяло участь коло 800 осіб з-поміж старої і нової іміграції. Започатковано прогульку після відчалу корабля „Пітер Стайвесант" піднесенням прапору Хору „Думка" на кораблі і відспіванням пісень „Наша дума" та „Засяло сонце золоте". Після оглядин Вест Пойнту учасники прогульки мали ще можливість оглянути „Медвежі гори" і слухати гарного концерту хору й виступу дуету сестер Новицьких, що відбулися на кораблі. До танків на поворотній дорозі корабля приграла оркестра В. Босого.

СОВЄТИ НЕ ПОСТУПАЮТЬСЯ НІ НА КРОК З СВОЇХ ПОЗИЦІЙ

МОЛОТОВ ВИГОЛОСИВ ВЕЛИКУ ПРОМОВУ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ. — ОПРИЛЮДНЕНО ТЕКСТ ЛИСТА БУЛГАНІНА ДО ПРЕЗИДЕНТА

Об'єднані Нації. — Велика, понад одногодинна промова совєтського міністра закордонних справ Молотова, виголошена в минулу п'ятницю 23 вересня перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй; потвердила ще раз, що Совєти не поступаються ані одним кроком із своїх давніх позицій, ані своїх відомих цілей, якими є ліквідація НАТО, позбавлення Америки її закордонних баз та зберігання в своїх руках всіх завойованих країн, як випадової бази для завоювання світу. Так одностайно коментують ту його промову американські часописи. Цинізм Молотова знову показався в усьому своєму „блиску", коли він заявив буквально: „Щодо Совєтського Союзу, то він надалі залишається як і був раніше, постійним чемпіоном миру і прогресу. Народи, які борються за свою державну незалежність, волю та справи миру між народами, знайдуть завжди активну й повносердечну симпатію по стороні Совєтського Союзу". — Конкретно, Молотов підтримував палко пропозиції Булганіна, що той останній зробив у своєму листі до президента Айзенгавера. (Текст листа Булганіна до през. Айзенгавера появився цілістю в суботньому числі „Н. И. Таймсу"). У тому своєму листі Булганін, приймаючи в принципі пропозицію Президента щодо обміну військовими інформаціями і права робити з літаків світлини всіх військових об'єктів, жадає, щоб військові інформації, отримані Совєтами від ЗДА, стосувалися також всіх американських заморських баз і щоб Совєтам вільно було сфотографувати їх з повітря, хоч водночас сам висловлює сумнів, чи суверенні держави, на території яких знаходяться американські бази, дозволять на це. З свого боку Булганін, а за ним Молотов, домагались, щоб можна було взаємно контролювати всі порти, летовища й вузлові залізничні та автомобільні шляхи, щоб такою контролею вможливити тайну концентрацію сил та всякі інші приготування до несподіваної атаки на ворога. Крім справи розброєння, якій Молотов присвятив найбільше місця у своїй промові, згадав він і про всі важливіші політичні справи у світі, доказуючи ніби „поліпшення" міжнародньої ситуації завдяки „доброї волі і миролюбія" Совєтів. Що торкається об'єднання Німеччини, то Молотов знову повторив план, винувчений большевиками в Женеві на конференції 4 голів держав, а саме, щоб спершу встановити систему безпеки для Европи, у двох стадіях, з участю „обох німецьких республік" в тому пакті безпеки в першій стадії, та з об'єднанням Німеччини після того, як, у другій стадії, розв'яжеться НАТО і блок совєтсько-сателітських держав. Ясно, що всі ті проєкти — неприйнятливі для Заходу — доходить до висновку західня преса.

Німецький парлямент одноголосно затвердив рішення Московської конференції

Бонн. — Західньо-німецький парлямент одноголосно затвердив рішення західньо-німецької делеґації, на недавній Московській конференції „нав'язати дипломатичні взаємини з Совєтським Союзом. Водночас керівник соціялістичної опозиції д-р Олленгавер заявив, що голосування в цьому випадку соціялістів за урядовим внеском ні в чому не поменшує дальшого опозиційного становища тієї партії до закордонної політики уряду Аденауера. Водночас Олленгавер звернувся з перестогою до Заходу, що коли вони не візьмуть поважно під увагу становище Москви у відношенні до Німеччини, то в Західній Німеччині може відродитись націоналізм, — і що той націоналізм прийме характер „націонал-большевизму". — „Верховний Совєт" також ратифікував рішення нав'язати взаємини з Західньою Німеччиною.

Франція хоче затримати Альжирію

Париж. — Прем'єр Фор висловився рішуче за тим, щоб далі переводити такі заходи, які завершили б повну інтеґрацію" Альжирії в складі французької Республіки. — Альжирці, мовляв, матимуть повну свободу в користуванні мовою в місцевому публічному житті та виконуванні релігійних практик, — зрештою будуть цілком зрівняні в правах і обов'язках з усіми іншими французькими громадянами. Фор рішуче противиться тенденціям пов'язати Альжирію, як автономну країну, федераційним зв'язком з Францією. Французький уряд рішуче відмовляє теж вести будь-які переговори з альжирськими націоналістами терористами. В минулому році в листопаді і в серпні ц. р. вибухли на терені Альжирії поважні заворушення, що їх Франція здавила силою. — Тепер іде ще нова військова операція в горах провінції, якої столицею є місто Константин, центр терористичного руху.

В СССР переведено нові пробні атомові вибухи

Вашингтон. — В Совєтському Союзі переведено в минулому місяці цілу серію нових пробних досвідних вибухів з атомовою зброєю — коротко повідомляла в офіційному комунікаті американська Комісія Атомової Енергії. Ці вибухи відбулись від 4 серпня ц. р., отже зараз в два тижні після Женевської конференції „на вершинах", яка ніби принесла „злагідження" в міжнародній ситуації. Американська комісія ствердила факт тих вибухів докладною експертизою того радіоактивного попелу, що після кожного такого вибуху несеться з вітром на далекі віддалі. Скільки було таких вибухів і чи вони торкалися атомових чи водневих бомб, та де саме вони відбулися — цього не сказано, дарма що американська преса твердить, що американський уряд має про це докладні інформації.

Комуністичний Китай випускає на волю американців

Гонг Конг. — В останню неділю 25-го вересня китайські комуністи випустили на волю знову 4-ох американців і одного голляндця. Між звільненими знаходиться 63-літня Сестра Тереса, Чину СС. Кармеліток з Ню Йорку. Всі звільнені тепер, які прибули до Гонг-Конгу, належать до тієї категорії чужинців в Китаї, яким комуно-китайський уряд відмовив був видати візу на виїзд. Щойно на Женевській конференції, яка ще ведеться „на амбасадорському рівні" в справі повороту громадян до своєї батьківщини, осягнено засадниче порозуміння про право виїзду кожного, що захоче виїхати. На підставі того порозуміння випущено вже на волю 24-ох цивільних американців на всіх 41, які були на листі.

АМЕРИКА ЗАПРОПОНУВАЛА ЄГИПТОВІ ПРОДАЖ ЗБРОЇ

Каїро. — Єгипетський уряд дістав заяву від ЗДА, що ці останні готові продавати зброю Єгиптові. Формально — ЗДА відповіли на запит Єгипту з кінця липня ц. р. Готовість ЗДА постачати Єгиптові зброю паралізує совєтські заходи стати доставцем зброї до Єгипту і таким чином здобути собі на його терені політичні впливи. — Державний секретар Доллес виявив у своїй промові 30-го серпня ц. р., що Совєти зробили єгипетському урядові конкретну пропозицію продати зброю. Єгипетський уряд потвердив це, зате самі Совєти заперечили цьому: в совєтському міністерстві закордонних справ заявлено ізраїльському амбасадорові, що ніколи такої пропозиції не було й ніколи не було ніяких совєтсько-єгипетських переговорів про закуп зброї в СССР. Ця справа має тому дуже велике міжнародне значення що стоїть у найтіснішому зв'язку з ситуацією на Близькому й Середньому Сході та з позицією арабського й магометанського світу до спору Схід-Захід. Єгипет звертався ще в 1948 році до ЗДА за зброєю, але ЗДА формально узалежнили такий продаж від мирної полагоди англо-єгипетського спору за Суец. — Після евакуювання Суецу Англією і передачі всього обширу Суецького каналу під суверенне відання Єгипту, ЗДА стримувались від доставки зброї Єгиптові у зв'язку з загрозливою ситуацією у прикордонній смузі між Єгиптом і Ізраїлем: Америка не хотіла допустити до перегонів у зброєнні між тими двома державами. Водночас Єгипет, — хоч і погодився з Англією, — проте не захотів приступити до давно проєктованого блоку держав на Середньому Сході з антикомуністичним вістрям, ані підписати з Америкою пакту взаємної допомоги. Останні вістки говорили про щораз тісніше пов'язання Єгипту з „невтральним блоком". Вістка про рішення ЗДА продати зброю Єгиптові є посереднім доказом застосування взаємин між Єгиптом, лідером арабського світу, та Заходом — коментує американська преса.

Камбоджа зірвала залежність від Франції

Пномпенг. — Одна з трьох держав Індо-Китаю, королівство Камбоджі, що належало до французької Унії, проголосила себе цілком незалежною державою, незв'язаною з Францією ніякими іншими зв'язками, як нормальними дипломатичними взаєминами, якщо їх захоче Франція. Речення в конституції Камбоджі: „Камбоджа, автономна держава, приналежна до Французької Унії, як її союзний член", заступлено новою формулою: „Камбоджа, суверенна і незалежна держава". Нововибраний парлямент Камбоджі, в якому всі місця здобула заснована недавно нова політична партія колишнього короля Нородома, який зрікся був престолу, щоб могти свобідніше й активніше займатися політичною діяльністю, — запропонував становище прем'єра Нородомові. Він погодився сформувати новий уряд і правити найменше три місяці. Королем Камбоджі, який відкрив новий парлямент, є батько Нородома.

Західньо-німецький уряд заспокоює втікачів щодо насильної репатріяції

Бонн. — У зв'язку з наростанням панічних настроїв поміж десятками тисяч втікачів із східних країн Европи, у наслідку зголошення Совєтами претенсій до „100,000 совєтських громадян", які ніби перебувають в Західній Німеччині, західньо-німецький уряд проголосив офіційний комунікат з запевненням, що право політичного азилю є гарантоване німецькою конституцією і не буде ніякого насильного репатріювання нікого, хто не захоче вертатись до свого краю. Водночас, при цій нагоді, часописи вперше згадали, що західньо-німецький міністер закордонних справ Брентано, погодившись на Московській конференції у принципі на право Совєтів перевірити ще раз, чи совєтські громадяни знаходяться на терені Західньої Німеччини, себто відновити діяльність репатріяційних комісій, — зажадав водночас того самого права для німецької комісії на терені СССР, яка провірила б ситуацію тамошніх німців. Тому, що поміж втікачами в Німеччині вирішує справа „вимінного торгу" — німецький уряд власне заперечив такій можливості.

В СВІТІ

● Біля м. Мейрон, у північній частині Ізраїлю, на 8 миль від кордону Ливану і за 12 миль від Сирії, невідомі особи обстріляли з-поза кущів пасажирський автобус і кинули на нього дві ручні гранати. Троє пасажирів згинуло, 9 поранено. В офіційному повідомленні оскаржується в цьому нападі арабських терористів.

● Біля Триполісу в Лівії, недалеко летовища, англійський пасажирський літак, що віддалився був від шляху внаслідок лихого зору, зачепив крилом на вершок дерева і загорівся. 32 особи встигли вискочити і врятуватися, 15 згинули в полум'ї.

● У Франції комуністична організація залізничників проголосила страйк і закликала католицьку й соціялістичну юнії до солідарности. Залізничний рух у Франції припинився на 50%. Залізничники вимагають 15 центів підвишки на годину, а міністерство залізниць (у Франції залізниці є власністю держави) обіцяє дати 5 центів тепер і 4 за рік.

● Англійський вантажний корабель „Гелікон", що віз невідомий товар до комуністичного Китаю, підпав під обстріли національно - китайських кораблів у Формозькій протоці. Проте, національно-китайські кораблі не наважилися наблизитись, бо в ескорті „Гелікону" плив англійський нищівник. Тільки завдяки цьому „Гелікон" встиг доплисти до комуно - китайського порту Фучав.

● „Французько-німецьку Унію" розпочав пропаґувати старенький австрійський князь Ришард Кавденгоф Калерґі, колишній ініціятор панєвропейського руху. Він пропонує воскресити історичну „Шарльмань" у постаті державної Франко - німецької унії за взірцем австро - угорської монархії.

● У Барі, в південній Італії, відбуваються Міжнародні Торги, найбільші в середземноморському басейні. 6,500 фірм з 26 держав виставили там свої павільйони з товарами. В американських павільйонах 120 фірм виставили найпопулярніший в Америці крам, починаючи від жувальної гуми аж до телевізорів, холодильників та люксусових авт.

● Хрущов заявив, що, хоч комуністичний режим в СССР залишається й надалі атеїстичним і своєю пропаґандою „рятує" нарід від „опіюму", яким є релігія, проте духовники в СССР тепер не виступають проти держави, ні держава не переслідує Церкви.

● Уряди СССР і Японії складають одна на одного вину за зволікання з японсько - совєтськими мировими переговорами. Японський уряд заявляє, що Москва хоче вимусити на Японії такий самий „мир", якого осягнула з Аденауером: нав'язання дипломатичних взаємин за ціну звільнення бувших „воєнних злочинців", — але без ніяких політичних поступок.

● Дін Ечесон, державний секретар за адміністрації през. Трумена, відвідав разом із своєю дружиною англійського прем'єра Ідена у його помешканні в Лондоні.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

ПОВТОРЕНЕ ЗАПЕВНЕННЯ

Американська і міжнародна публічна опінія привітали виступ державного секретаря Джана Фостера Доллеса на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй минулого четверга з помітним вдоволенням, признанням та полегшею. Причиною цього були повторені запевнення, що Америка прагне миру, але дійсного миру, базованого не на дипломатичних і політичних трюках, а на Божих і людських законах та на справедливості і волі для всіх. Це ясно виходить з промови Доллеса, головно з її змісту, хоч і її форма, достосована до загального дипломатичного тону в теперішній міжнародній політиці, була не тільки гідна, але й рішуча.

Державний секретар Доллес у цій своїй промові загально пригадав важливіші міжнародні події впродовж останнього року, зокрема від грудня минулого року. Цими подіями він і доказував, з одного боку, миролюбність, а з другого рішучість західньої політики. Багато дечого сталося за той час. В Европі зорганізовано могутній бльок для оборони миру, а Західня Німеччина зайняла в цьому альянсі своє рівноправне місце. Остаточно закінчено десятирічні суперечки в справі Австрії і підписано з цією країною договір, що привернув їй суверенність. „Перемирні тенденції" виявлено й до деякої міри закріплено також в Азії. Але найважливішою подією була „зустріч на вершинах" у Женеві, бо саме вона підкреслила переконання великих держав, що війна в теперішніх обставинах була б загладою для всіх, і це відкрило нові можливості для переговорів і раціонального наладнання міжнародних відносин у добрій вірі.

Це є теза, припущення, яке чекає на своє потвердження не тільки пропагандою і дипломатичною грою, але в першу чергу фактами, між якими державний секретар Доллес згадав передусім об'єднання Німеччини, загальне обмеження та контролю збросн і „проблему респектування права народів на вибір форми влади, під якою вони хочуть жити".

Саме ця остання проблема нас найбільше інтересує, бо ми глибоко переконані, що розв'язка її становила б ту „панацею", яка єдино може вилікувати світ від пістряка перманентної загрози воєнних катаклізмів. Державний секретар Доллес у цьому відношенні вважав за відповідне цитатою повторити те запевнення, яке вже висловив президент Айзенгавер на конференції в Женеві. Президент тоді твердив, а державний секретар Доллес тепер повторив, що „американський нарід сильно відчуває, що народам Східньої Европи, багатьом з них із довгою й гордою історією національного існування, не було признане добродійство того приречення Декларації наших Об'єднаних Націй воєнного часу, потвердженої воєнними договореннями", себто не признано їм того „права на вибір такої форми влади, під якою вони самі хотіли б жити". Другою проблемою, яку тоді видвигнув президент Айзенгавер, була справа припинення підривної комуністичної діяльности у вільних країнах. Обидві ці справи совєтські головачі відкинули, і їх знято з порядку нарад у Женеві. Проте, — твердить Доллес, — саме на них „зосереджені очі світу", і саме те, що „Совєтський Союз зробить у цих справах, буде барометром дійсних совєтських замірів", саме це буде доказом, що „дух Женеви є щирий, чи фальшивий".

Ці твердження Доллеса є рівночасно запевненням і пересторогою першої ваги. Не пусті дипломатичні усмішки, не пропагандивні жести на зразок совєтської пожертви 25,000 долярів на допомогу американським поводянам, не інші подібні трюки совєтської дипломатії і пропаганди, але привернення волі народам і людині, скасування залізної заслони та ліквідація терористичної і народовбивчої совєтської системи можуть доказати „дух Женеви" і стати базою для наладнання міжнародних відносин.

Виступ Доллеса дає в цьому відношенні нові надії та нову певність. Він бо доказує, що Америка і її уряд здають собі з цього справу і направду не думають купувати ілюзій миру, коштом відступлення від тих ідеалів, що їм сама Америка завдячує свій розвиток, добробут і могутність. Поки про ці речі пам'ятається і говориться, доти вони є актуальні. Це повинні мати на увазі поневолені народи та їхні приятелі у вільному світі, і цим вони повинні кріпитись у теперішній співіснувальній депресії. Це повинні мати на увазі також українські спільноти у вільних країнах і докладати всіх зусиль, щоб повторені Доллесом американські запевнення домінували в міжнародній політиці вільного світу.

ЛІДЕРИ, ПАРТІЇ, ВИБОРИ

На внутрішньополітичному фронті в Америці панує тепер тиша перед бурею. Непевність і неясність щодо осіб, які кандидуватимуть у виборах на президента кругло за рік, відбивається на підготовчій виборчій кампанії. Вона ніби вже розпочалась, а проте не виходить ще поза рямці „намацування терену", загальних фраз і дуже загальних взаємних закидів. Бо взагалі передвиборча кампанія мусить зосереджуватись біля двох предметів: особи кандидата на нового президента і ділової програми. Кандидат на нового президента має завоювати для партії Білий Дім і всі ті добродійства, що їх дає партії її людина на становищі голови Республіки з його величезними конституційними правами. Знову ж конкретна програма в усіх найважливіших питаннях внутрішньої і закордонної політики — це питання завоювання Конґресу, питання контролі і над президентом і над цілим законодавством. У найближчих виборах республіканці хочуть зберегти за собою Білий Дім і відвоювати Конґрес, чи бодай здобути назад частину позицій, втрачених в обох палатах. Демократи ж хочуть зберегти за собою більшість у Конґресі і відвоювати Білий Дім.

Щодо особи кандидата на президента, то покищо обидві партії ще збентежені можливою несподіванкою. Республіканці мають замало кандидатів, демократи — забагато. Республіканці були певні, що Д. Д. Айзенгавер буде знову кандидувати, і прив'язують найбільше надії до його персональної популярности. Вони мають ту перевагу над демократами, що вже тепер 100-відсотково об'єднані довкола особи Айзенгавера, бо колишня республіканська „стара ґвардія" — консервативна група пок. сенатора Тефта — змаліла, втратила впливи, а такі її впливові члени, як сен. Новленд, теж підтримували кандидатуру Айзенгавера, як єдину в теперішньому часі, що дає найбільші шанси на перемогу республіканської партії. Недуга Президента загрозила всім цим плянам. Знову ж у демократичному таборі існують аж три поважні кандидати, з яких кожний має за собою підтримку впливових одиниць з партійної централі або поважні льокальні партійні організації: останній демократичний кандидат на президента Стівенсон, нюйоркський губернатор Гарриман і сенатор Кіфовер. Ніхто з них не сказав ще свого останнього слова. Демократи рахуються з тим, що Д. Д. Айзенгавер може кандидувати вдруге. Тому вже в теперішній своїй підготовчій кампанії почали атакувати його безпосередньо, як голову держави, і бити в очолювану ним політику. Покищо, як виходить з голосів преси й загально відомих настроїв, ця кампанія не пошкодила ще персональній популярності Президента, але вона знаходиться лише в початковій стадії. Вона буде безумовно збільшуватись і її тон, в міру наближення виборчого терміну, буде гострішим і безцеремоннішим. Як виявили дотеперішні виступи голови Крайового Комітету Демократичної партії Ботлера — він є прихильником різкої і безцеремонної тактики колишнього през. Трумана, і навіть поміркований у своїх давніших виступах Стівенсон почав теж схилятись до цієї тактики.

Під її знаком стоятиме вже найближча, остання у чотирилітній президентській каденції сесія 83-го Конґресу. Вже в попередній сесії Конґрес, в якому запанувала демократична більшість, ніби співдіяв з Президентом, проте, не спускав з очей виборів 1956 року. Тому республіканська преса закидала демократам, що вони свідомо не допустили до ухвалення таких пропозицій Президента, які збільшили б його кредит в публічній опінії. На 13 внесених теперішнім урядом законопроєктів, що їх Президент назвав „необхідними", Конґрес прийняв 4, при чому в трьох, які стосуються американського терену, поробив основні зміни, що вибивають Республіканській партії з рук атут — вказувати на ті закони, як на свою заслугу. І так, в закон про нові військові резерви демократична більшість ввела істотні зміни всупереч опінії і бажанням Президента та секретаря оборони й секретарів усіх трьох родів зброї. Уряд запропонував плян будівництва мешкальних домів на два роки по 35,000 річно, — Конґрес визначив норму 45,000, але тільки на рік. Уряд запропонував підвищити мінімум заробітної платні на 90 центів за годину, — Конґрес підвищив цей мінімум до 1 доляра, і демократичні кандидати напевне будуть хвалитися цим у своїй виборчій кампанії. Зате зовсім не поладнано президентської пропозиції про розбудову американських шляхів коштом 100 більйонів долярів упродовж найближчих 10 років, — відложено цілком т. зв. здоровну програму про поширення системи забезпечення від недуги і відложено законопроєкт про державну допомогу у висоті 1,6 більйона долярів на будову нових шкільних будинків. Всі ці три справи — пекучі й популярні і поладнання їх на думку адміністрації, безумовно збільшило б її вартість в очах народних мас. Ясно, що це не лежить в інтересі Демократичної партії. Американські журналісти, знайомі з партійною тактикою і технікою, передбачають, що в боротьбі за ці внески у першій половині наступного року демократи будуть старатися перевести такі поправки, щоб примусити Президента закласти „вето": тоді можна було б говорити у виборчій кампанії, що республіканці взагалі противляться таким-то корисним для народу заходам! До неполаднаних, ще й надзвичайно спірних справ належить теж внесений урядом у минулій сесії законопроєкт про збільшення джерел водної енерґії: у цьому заінтересований цілий ряд західніх стейтів. Демократи висловлюються вже тепер за перекинення головного тягару у будові нових гідроелектрівень на державу, що є популярною думкою в народі, — знову ж республіканці є за співпрацю державного капіталу з приватним. Спрощення митного права, будова „атомового корабля" для пропаґандивних цілей, збільшення пенсії вдовам по військовиках чи признання стейтових прав Гаваям — може й не викличуть надто великого розголосу, так само, як і запропоновані Президентом полегші при допущенні втікачів до ЗДА. Зате найпалкіші парляментарні дебати з найголоснішими відгуками у публічній опінії, в голосах преси і в передвиборчій кампанії викличе напевне справа пропонованого демократами обниження прибуткового податку. Як відомо, през. Айзенгавер секретар фінансів Гомфрі рішуче противляться всякій знижці індивідуальних податків перед зрівноваженням бюджету.

Всі ці справи будуть розреклямовані, оспорювані й накручувані на всякий лад, у користь тієї партії, що її буде представляти. Теперішній уряд має за собою два велетезні атути: мир і добробут. Але він має й поважні невдачі, головно в закордонно-політичній ділянці: окуплення миру в Кореї фактичною програю, перемога комуністів в Індо-Китаї, збільшення комуністичних впливів на „співіснувальному" шумі і тому подібне. Демократи напевне використають ці слабі сторінки. Вони будуть старатися позискати собі фармерські стейти, оскаржуючи постійно уряд, що він своєю політикою „плинкої допомоги" фармерам не рятує їх від утрат, — вони виступають, як оборонці робітництва, закидаючи Президентові зламання обіцянки про зміну закону Тефта-Гартлі. Очевидно, що й республіканці мають не менше стріл для атаки і щитів для оборони. Але поруч із дрібничковими спорами на тлі передвиборчої кампанії виринають і поважні ширші проблеми. Ось в останньому тижневому додатку до „НЙ-Таймсу" подано проєкт про зміну Конституції за правзором англійської, щоб лідерові опозиції, себто невдалому кандидатові на президента, що залишається без ніякого офіційного становища в будьякій державній установі чи в Конґресі, запевнити державну платню і повагу поважного чинника в політиці. Це цікава ідея, яка свідчить про те, що політична верхівка в Америці при всьому своєму традиціоналізмі думає про дальший розвиток державного устрою і системи правління.

Мілена Рудницька

ДВАДЦЯТИП'ЯТИРІЧЧЯ ПАЦИФІКАЦІЇ

Абсурдна назва

Двадцять п'ять років тому, у вересні й жовтні 1930 р., Галицька Земля була тереном брутальних масових погромів, зорганізованих і переведених польським урядом, який хотів таким чином приборкати українців. Тисячі покалічених і зневажених людей, кількадесят випадків смерти, сотні пограбованих сіл, сплюндровані громадські установи, зруйноване велике майно приватних осіб — ось короткий балянс погромів, що їх польська державна влада, мов на глум, назвала пацифікацією. Ця абсурдна назва, на означення одного з наймаркантніших фактів самоволі Версальської Польщі й одного з періодів мартирології українського народу, прийнялася теж загально, навіть без лапок, серед українського громадянства.

Варто поглянути на ці сумні події з перспективи чверть століття. Зокрема, варто пригадати широкий відгомін, що його польські зловживання викликали були в опінії культурного світу, і спричинену цим резонансом тодішню актуалізацію української справи на міжнародному терені.

За пляном, виробленим у Варшаві

Насамперед пригадаймо, як виглядала типова пацифікація українського села за пляном, виробленим детально в центральному уряді у Варшаві.

Відділ військової або поліційної кінноти в числі 100-200 осіб нападав несподівано, здебільша нічною порою, на село. Офіцер, командант експедиції, заїздив до громадського уряду і, на основі списку, що його дістав у повітовому старостві, викликав найсвідоміших селян і селянок, головно тих, які були активними діячами місцевих українських товариств. Коли вони збиралися, офіцер подавав їм до відома, що впродовж двох-трьох годин громада мусить зложити означеної висоти контрибуцію (сільсько-господарські продукти, худобу, домашню птицю тощо), — інакше село буде зрівняне з землею. Після того, як селяни звезли перед громадський дім „контрибуцію", провідників села вели до якоїсь стодоли або на толоку за селом і там їх в нелюдський спосіб били. Екзекуція відбувалася в той спосіб, що з людей здирали одяг, клали їх по черзі на землю або на лавку, кілька військових притримували жертву, двоє інших ставали по її боках і грубими палицями або нагаями били, поки людина не втрачала притомности. Тоді побитого зливали холодною водою, щоб прийшов до свідомости, і продовжували екзекуцію до чергового зомління. 100-200 ударів становили норму. Між катованими були також жінки, старці і підлітки, часто священики й інші місцеві інтеліґенти.

Тоді, як одна партія вояків переводила екзекуцію, друга гуляла по селі. Під претекстом пошукування укритої зброї, військо пустошило доми: зривали з хат покрівлі, били у вікнах шибки, розвалювали печі, ламали меблі, викидали з шаф і скринь одяг, білизну, кожухи, топтали їх чоботами, дерли баґнетами. З подушок і перин випорювали пір'я. Харчові продукти викидали з комори на подвір'я, мішали з болотом і обливали нафтою. В стодолі нищили сільсько-господарське знаряддя, на обійстю занечищували криницю. Справившись з одною хатою, ішли до чергової.

Особливу увагу присвячувала каральна експедиція домівкам українських товариств і установ. У кооперативній крамниці руйнували дощенту всі товари й устаткування. В читальні нищили бібліотеку; в залі, призначеній на концерти й вистави, пустошили сцену, декорації, театральні костюми, ламали музичні інструменти сільської оркестри.

До постійної програми пацифікації належала також зневага українських національних почувань. Селян примушували цілувати землю і заявляти при цьому, що це — „польська земля", вигукувати на честь Польщі („нехай живе Польща!", „нехай живе маршал Пілсудський!"), лаяти вульґарними словами Україну („я плюю на собачу мать Україну"), співати пісні, в яких висміювалася Україна й український нарід. З-правила здирали із стін і нищили портрети Шевченка. На тисячу сіл, через які перейшли погромники, не було ні одного випадку, щоб в народнім домі чи з кооперативі залишився незнищений портрет Шевченка.

Коли після кількох днів військо покидало село, воно виглядало немов після татарського нападу. Зовсім подібно відбувалися погроми в містечках, де найбільше від них страждали місцеві інтеліґенти, діячі українських установ. І тут теж предметом знищення ставали бібліотеки, приватні українські школи, домівки товариств, кооперативи.

Так переїхали каральні експедиції восени 1930 року (точніше: від половини вересня до початку листопада) вздовж і впоперек Галичину, залишаючи на своєму шляху руїну українського культурного доробку й тисячі скатованих людей. Погромницька акція обняла коло 50,000 квадратових кілометрів. В одній з петицій, що в цій справі поступили до Ліги Націй, перелічені були назви 700 сіл, які впали жертвою погромів, з докладною датою, описом події і прізвищами побитих. Коли прийняти, що не з усіх місцевостей можна було зібрати документацію, бо польська влада докладала всіх зусиль, щоб цьому перешкодити, можна оцінювати кількість „спацифікованих" сіл на 1,000. З незначними варіянтами, залежними від садизму командантів каральних загонів, скрізь повторялася та сама дія, і протоколи звідків у різних частинах краю були дуже подібні один до одного. З такою докладністю обдумали у Варшаві подробиці пацифікації.

Слід сказати ще кілька слів про скатованих людей. Рахуючи тільки по 20 осіб на кожне „спацифіковане" село, дістанемо 20,000 зневажених. Довгими тижнями, а то й місяцями вони лікували свої рани. Бо побої були такі жорстокі, що шкіра дослівно тріскалась під ударами і роз'ятрене тіло не хотіло гоїтися. В багатьох випадках витворювалася ґанґрена, бо хворі не мали лікарської опіки, не мали ліків та асептичних перев'язок. Польська влада заборонила шпиталям приймати побитих людей, лікарям заборонила їздити на села й подавати хворим поміч. Коли ж родина везла побитого возом у місто до приватного лікаря, поліція затримувала воза, і хворого до лікаря не допускала. Побої спричиняли також часто ушкодження внутрішніх органів та зламання костей. Внаслідок побоїв померло кількадесят людей, п'ять осіб сконали зараз же під час екзекуції.

(Далі буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про перехід от. Волоха до большевиків

У „Свободі" надруковано цікаві спомини Ст. Самійленка „Дні Слави".

На жаль, в одним п. Самійленко, дещо невірно подав про перехід отамана Волоха, на сторону большевиків. Сталося це щойно осінню 1919 р., а не весною.

Під час відступу з Катеринослава весною 1919 р., отаман Волох був в складі військ Директорії. Переходу до большевиків цієї армії вимагали ліві ес-ери „боротьбисти" і „незалежники" ес-деки. Таку „роботу" провадили визначні політики обох цих партій, дехто навіть старався їх виправдати. Їх москвофільська політика розвалила армію, яка опинилася над Дністром і їй не лишалося нічого іншого, як просити румунів про дозвіл перемаршувати на Західньо-Українські землі. Волох зі своїми гайдамаками признавав весь цей час владу Директорії. На самий Великдень 1919 року почали переходити через окуповану румунами Буковину до Заліщик транспорти частини цієї наддніпрянської армії. Був я тоді урядовцем повітового Комісаріяту в Заліщиках. Приходилося добувати для цих вояків харчі, що з ними весною 1919 року було в нас скупо, та боротися з п'ятнистим тифом.

З отаманом Волохом я познайомився тоді особисто. Зробив він на нас досить добре враження. Пригадую собі, що нарікав тільки на безголов'я в уряді, який легковажив собі московську небезпеку.

В листопаді 1919 р., коли доля загнала мене до Любара на Волинь, прибув туди зі своїми гайдамаками отаман Волох. Другого чи третього дня оголосив себе „боротьбістом", хотів захопити державну скарбницю та цілий центр. Це йому не повелося. Міністер пошти, сховався на стриху місцевої пошти, решта членів позникала. Волох перейшов до большевиків тільки зі своїми гайдамаками, коло 300 людей. Було це в Любарі, на жаль, докладної дати вже не пам'ятаю.

Роман Коцяк,
Рочестер, Н. Й.

Хочу подякувати за те, що містите поезії в кожному числі часопису. Це ж чудова думка! По-моєму це навіть має виховне значення, виробляє смак у читача, змушує врешті читати й розуміти поезію. Бо не кожний спеціяльно любить її. А при читанні часопису мимоволі прочитає й гарний вірш. Щодо мене, то це найбільша насолода.

Євгенія Берецька

ЧОРНОЗЕМ

В чорні ночі виходиш в самотній простір:
Б'ється серце в грудях неспокійне.
Виє вітер, як бідний, стривожений звір,
Що ворожить пожежі і війни.

Притулися грудьми до землі, припади
І долоню вложи в її лоно:
Чуєш? Дихає жар вікової груди.
Тямиш? Кров багровіє червоно...

Припади. Наслухай. Чорнозем не замовк,
Він шепоче несвітську поему.
Вітре! Вітре! Що виєш, як ранений вовк,
Ти мій брат, рідний брат чорнозему.

ВАС. БОБИНСЬКИЙ

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(3)

Скінчилася ніч, скінчився й ранок, а наступив теплий, ясний день. Ми все йшли і йшли, відпочиваючи тільки тоді, коли залягали перед налетами. Одежа просякла наскрізь потом і припала порохом, в очах різало, палила спрага, мучив голод, постирані ноги вкрилися пухирями й понапухали, перелякані діти плакали й просили їсти. Але на це не було часу звертати уваги. Вперед і все вперед!..

По десятьох годинах такого тяжкого маршу, коли наші сили вичерпалися цілком, стаємо на відпочинок в якійсь сільській місцевості. Перша пополудні. Минула обідня пора, а ми ще й не снідали. Тож розпаковуємо речі, витягаємо харчі і починаємо підживлятися.

Під час цього відпочинку між нами зав'язалася гостра суперечка, бо частина жінок постановила тут лишитися на ніч.

— Що?! — здивувалася я. — На ніч?! Ані не думайте! Ми зараз же рушаємо далі.

— Я мушу щось зварити їсти для дітей, — заперечила пані Стефа. — Та не будемо ж всі в голоді їхати знову цілу ніч, біймося Бога!..

Знайшлися такі, що її підтримали, інші поділяли мій погляд, і дискусія прийняла досить терпкий характер.

— Ну, — заявила я нарешті, — хай собі робить кожен, як хоче. А я таки іду і все.

— Пані Дарцю, — підійшла до мене Марійка, — не робіть того, прошу вас, не робіть!.. Тримаймося вже всі купи. Лишіться!

Слова цієї жінки ламають мою постанову, хоч я знаю, що роблю зле. Дійсно, їй, Марійці, що мала трирічного Орішка і була на п'ятому місяці в тяжі, та Стефі з трьома дітьми у віці шести, трьох років і трьох місяців, доводилося найтяжче. Як же було їх покидати? І стало зрештою на тому, що ми лишаємося ночувати.

Якою ціною нам доведеться заплатити за цю ночівлю — ми тоді ще не знали...

Впрошуємося до місцевої коршми, стелимо сяк-так для дітей і лягаємо покотом. Частина спить твердим, кам'яним сном, частина тільки дрімає. Мені ж та ніч видалася довгою, як вічність, а неспокій ріс з години на годину.

Десь коло четвертої години ранку чую дивний рух і обзиваюся до Марійки:

— Пані Марійко, ви чуєте?..

— Так, чую...

— Може вийдемо подивимося, що воно таке?

— Ходім...

Виходимо тихенько надвір, і перша постать, яку зустрічаємо, є... большевик! Холод розливається по моєму тілі, але я стараюся запанувати над своїми нервами, і, коли москаль підходить до мене, питаючи, котра година, відповідаю йому спокійно:

— Двадцять п'ять на п'яту.

Цих „двадцять п'ять на п'яту" пам'ятатиму все життя, бо ледве я підняла рукав, щоб подивитися на годинник, як червоноармієць вхопив мене за руку і миттю відстебнув золоту бранзолету зі спритом фахового жуліка.

— Гей-гей!.. — крикнула я хоробро. — Віддавай сюди, бо то моє!..

Але в тій хвилині відчуваю холод люфи, приставленої до моєї скроні.

— Хочеш кулі? — питає мене москаль.

— Дарцю!!! — одночасно скрикує Марійка, хапає мене ззаду впоперек і тягне назад у сіни.

Золотий годинник з бранзолетою, звичайно, пропали. „Визволителі" при першій вже зустрічі „визволили" мене від них.

Вертаємося назад, будимо тих, які ще спали, і оповідаємо новини. Починаються пізні жалі й нарікання. Але що робити? Пропало!..

Коли вже розвидніло́ся, дізнаємося, що большевики зайняли Тельтов і звідти йдуть танками на Берлін. Дійсно, з села добре видно довгі валки танків і панцерних машин, що мчать уперед, залишаючи за собою хмари куряви. Село притихло і насторожилося перед невідомим.

Над нами знову нависає питання: що робити далі? Ми не хочемо зустрічатися з большевиками, але чи є тепер можливість уникнути цієї зустрічі? Мусимо скоритися перед доконаним фактом...

І частина нашого гуртка постановляє вернутися назад до Берліну.

Та мені така постанова не підходить. Що?! До большевиків?! Ні, ліпше смерть! Чоловік казав, що чекатиме в Тельтові. Отже, йду на Тельтов. Правда, і там большевики. Але може Бог поможе якось видертися, може вдасться пробитися на захід. Втрачати не маю чого. Тому таки йду на Тельтов!

І о десятій ранку ми прощаємося з тими, що вертаються до Берліну, запрягаємося у візки і рушаємо на Тельтов. Нас є десять жінок і одинадцятеро дітей: найстаршій дівчинці 14 років, наймолодшому хлопчикові — 3 місяці. Докладніше кажучи, є серед нас дві панночки, одна старша пані з Придніпрянщини, моя старенька мама, а решта шестеро мають приблизно від 26 до 35 років.

Знову, як і вчора, порипують возики, похитуються серед пакунків дитячі головки, натягаються посторонки і жили, пригріває згори весняне сонце. Нас уже не бомбардують, зате на кожному кілометрі перепиняють військові частини, що йдуть назустріч.

— Стой! Ви кто такіє?

В таких випадках наперед завжди виступає пані Зіна, що досконало говорить по-російськи, і відповідає:

— Ми — русскіє.

— А куда ж ви ідьотє?

— Домой ідьом.

— Вот, ґлупиє! — дивуються москалі. — Да разве ж туда домой? Домой нужно как-раз в другу сторону.

Ми в таких випадках „вдаємо турків", дякуємо і завертаємо візочки назад. Проїхавши трохи, повертаємося і їдемо далі на Тельтов, поки нас знову не затримують:

— Стой! Ви кто такіє?

Отак, три кроки вперед, два назад, але все ж поволі просуваємося вперед.

У довколишніх лісах ідуть ще завзяті, передсмертні бої, а на кожному кроці трапляються дантейські сцени: большевики полюють за кожним чоловіком, як за дикими звірми, грабують і плюндрують все, що можуть, а жінок ґвалтують на очах у всіх серед білого дня на дорогах, вулицях, у дворах. Нас оминала щасливо ця ганьба почасти завдяки пані Зіні, яка вміла з большевиками говорити, а почасти й тому, що ми у порівнянні із здоровими, міцними німкенями виглядали надто мізерними і брудними.

Проходячи попри одну багату господу, що стояла самотньо серед лісу, застаємо там незвичайний рух і веселість.

— Стой! Кто такіє? — чуємо звичайне питання.

— Русскіє, русскіє, товаріщі, — відповідає пані Зіна. — Домой ідьом.

— Русскіє? Ну, так давай сюда! Ідітє, берітє! Всьо берітє! — кричать веселі червоноармійці, уминаючи ковбаси і шинки. — Ідітє туда, вніз.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

З ДНЕМ 1-го ЛИПНЯ ПОЧАЛАСЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. УСІ НА ФРОНТ ТІЄЇ КАМПАНІЇ ЗА ДАЛЬШИЙ ЗРІСТ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗА КРАЩЕ БУДУЧЕ НАШОЇ СПІЛЬНОТИ!

ЧОМУ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ?

У теперішній спеціяльній організаційній кампанії Українського Народного Союзу із цим питанням — Чому Український Народний Союз? — напевно зустрінеться кожний організатор і кожний урядовець Відділу чи звичайний член, що намагатиметься причинитись до успіху цієї кампанії. Під час цієї кампанії поставить собі цей запит і не один з наших громадян. Правду сказавши, то ми й нічого іншого не бажали б, як тільки того, щоб цей запит поставив собі кожний українець в Америці і Канаді та щоб він завдав собі бодай мінімального труду знайти чи дістати на цей запит об'єктивну, речеву відповідь.

Звичайно, найосновнішу відповідь на цей запит дає історія не тільки самого Українського Народного Союзу, але й всієї нашої американсько-української спільноти, що з історією Союзу нерозривно зв'язана. Правду сказавши, то історія нашої спільноти й є нічим іншим, як історією УНСоюзу. А золотою ниткою на всіх сторінках тієї історії тягнеться одна велика ідея, в двох її аспектах: забезпечити добробуття і якнайкращий розвиток нашої спільноти з одного боку, а дати максимальний вклад і допомогу в змаганнях українського народу — з другого.

Не будемо тут наводити усіх тих безчисленних фактів з історії, що доказували б це твердження. Для прикладу — візьмімо тільки два випадки за останній місяць, себто від появи попереднього спеціяльного видання УНСоюзу у „Свободі".

З кінцем минулого місяця східні стейти нашої країни навістило стихійне нещастя — велика повінь. Від того нещастя потерпіли й деякі українські родини. На першу вістку про це від наших секретарів чи членів Відділів, Головний Екзекутивний Комітет дослівно впродовж кількох годин, що були потрібні на порозуміння між поодинокими членами того Комітету, вирішив і проголосив спеціяльну кампанію на допомогу поводянам-українцям, започатковуючи її власною більшою пожертвою. В найближчому часі буде підсумований та поданий до загального відома вислід тієї кампанії та хто з неї скористав. Це тільки один приклад, від яких „роїться" історія УНСоюзу. Ніхто ніколи не знає, яка доля його чекає і що може трапитись. Але кожний може бути певний, що в найприкріших і найтяжчих хвилинах його життя, Український Народний Союз буде при ньому, при його родині, готовий завжди простягнути йому свою допоміжну руку.

Або візьмімо другий приклад. Від деякого часу над українською визвольною політикою висить, наче змора, так звана „політика непередрішення" відносно України та інших поневолених Москвою народів. У тій політиці та в суперечках на її тему заплутались і розгубились поодинокі партії і групи, обвинувачуючи себе взаємно та докоряючи собі взаємно. Засадничо — всі вони є проти того „непередрішення", всі в такій чи іншій формі виступають проти засад такої політики, що їх практикують головно деякі приватні американські агенції. Але робиться це все серед такої метушні і в такій атмосфері, що приятелям української волі направду часом важко зорієнтуватись, в чому діло та хто чого бажає.

В таких обставинах знову прийшов з допомогою той же Український Народний Союз, з'ясувавши всю цю проблему непередрішенства та її шкідливість у короткому та речевому меморіялі і, передавши його в найбільш відповідне місце — Державний Департамент та опісля ще й обговоривши цю справу на довірочній конференції.

Це тільки два найновіші, хоч і не найяскравіші приклади діяльности Українського Народного Союзу в згаданих двох її аспектах. Безліч таких і подібних прикладів можна б навести з минулого, а це теж дає впевненість щодо майбутнього: в кожній найскладнішій і найскрутнішій ситуації, в кожному такому випадку, де потрібно обдуманої і відповідальної акції, Український Народний Союз напевно не заведе, він напевно буде всюди там, де його потребують.

Або згадаймо ще цю „мову чисел", про яку була недавно згадка в „Свободі". Український Народний Союз упродовж чотирьох років існування Народного Фонду при УКК вплатив до того фонду сам один понад чотири рази більше грошей, ніж їх в тому часі вплатили всі 54 інші центральні організації, включно з трьома іншими братсько-запомоговими Союзами.

І чи не дає це відповіді на той запит: чому Український Народний Союз? Чому кожний з нас, кожний свідомий українець і українка в Америці і Канаді повинні вважати своїм першим і почесним обов'язком стати членом цієї організації?

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ЦЕ ПЕРШИЙ ОРГАНІЗАТОР УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД НА ТЕРЕНІ АМЕРИКИ, ЩО ГУРТУВАЛИ В СОБІ СВІДОМИХ ІМІГРАНТІВ, ВІРНИХ СВОЇЙ БАТЬКІВЩИНІ ТА ЦЕРКВІ. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, „СВОБОДА", ТА „СОЮЗІВКА" — ЦЕ КЛАПТИКИ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ НА СВОБІДНІЙ ЗЕМЛІ ВАШИНГТОНА!

ПАМ'ЯТНИК ДЛЯ „НАЙКРАЩОГО СОЮЗОВЦЯ"

В жовтні минає точно рік, як сл. п. д-р Лука Мишуга, хворий на важку недугу, пішов до лікарні, з якої вже ніколи не вернувся, закривши навіки свої очі в дні 8-го лютого ц. р. Похований він на „Завжди Зеленому" цвинтарі в Елизабет і скоротці на його могилі буде збудований відповідний пам'ятник. А тим часом, будуємо йому інший, живий і найбільш відповідний для нього пам'ятник — розбудовуємо Український Народний Союз, прикладним членом якого він сам був, уважаючи цю організацію за базу всього нашого життя в цій країні та нашої допомоги поневоленому Українському Народові в усіх потребах і всіх обставинах. Теперішня спеціяльна організаційна кампанія УНСоюзу й ведеться — згідно з рішенням Головного Уряду УНСоюзу — під гаслом вшанування пам'яти покійного „нашого Доктора". Окремо вшанували Його Американсько - Українські Ветерани, признавши йому посмертно своє цьогорічне відзначення у формі металевої плити з відповідним написом. Вгорі фотографія цієї плити, яку передано голові УНСоюзу, п. Дмитрові Галичинові, під час цьогорічної конвенції Українських Американських Ветеранів. Плита має бути приміщена в кожночасному приміщенні Українського Конгр. Комітету.

УСПІХИ СОЮЗОВОЇ МОЛОДІ

ІГОР В. ЗЄЛИК, ЧЛЕН 27 ВІДД. УНС.

Ігор Всеволод Зєлик, студент соціології на Сітон Гол Університеті в Савт Орендж, Н. Дж., одержав 11. червня ц. р. диплом „бачелора оф артс" з відзначенням (Magna Cum Laude), а рівночасно золоту медалю за перше місце в ділянці суспільних наук. Крім того іменовано його членом університетського почесного товариства: „Орден Хреста й Півмісяця".

Побіч соціології І. В. Зєлик студіював французьку мову й брав участь в діяльності „французького кружка" при Університеті. Також працював активно в українському студентському житті, будучи донедавна секретарем, а тепер головою Контрольної Комісії Української Студентської Громади в Нюарку, Н. Дж.

Ігор В. Зєлик прибув до ЗДА несповна 4 роки тому з Мюнхену, де студіював на Українському Вільному Університеті.

Його батьки Іван і Степаніда та він є членами 27 Відділу УНС.

СОФІЯ МАРКО, ЧЛЕНКИНЯ 204 ВІДД. УНС.

Софія Марко, членкиня 204 Відділу УНС в Ню Йорку з успіхом закінчила Квінс Каледж на Флашингу, Ню Йорк, та одержала стипендію для дальшої спеціялізації в англійській мові. Вона донька давніх імігрантів — Павла та Ксені Марко, має тепер 22 роки, а вже в 6-му році життя виступала на міжнародній виставі в Ню Йорку, як учениця балетної школи В. Авраменка.

Народну школу та дівочу гімназію закінчила на Манґаттені, відвідуючи рівночасно українську школу при православній церкві св. Володимира в Ню Йорку, й тому, хоч американська уродженка, знаменито володіє українською мовою в слові й письмі. Середню освіту закінчила у Вашингтон Ірвінґ Гайскул 15-го червня ц. р. Софія Марко дістала титул на „бачелора оф артс"

Софія виявила вже змалку музичні здібності, співає та має драматичний талант. Слід замітити, що Софія Марко два роки працювала на Союзівці, за що їй належиться признання. Восени Софія лагодиться до денних студій з ціллю здобути „мастер деґрі"

Д-р О. С.

ВИЯСНЕННЯ І ПОРАДИ

Членська Аплікація. Кожний член УНСоюзу повинен приєднати хоч одного нового члена в часі теперішньої кампанії. Виповнення членської аплікації це остаточний і найлегший крок організатора, бо наперед треба переконати кандидата, що він повинен стати членом. Членська аплікація має свої пояснення, де й що треба вписувати.

Від кандидата залежатиме рішення, на яку суму і в якій клясі він буде забезпечений, а організатор повинен обчислити йому висоту вкладок в кожній клясі, щоб кандидат міг вибрати собі таку клясу і суму забезпечення, яка відповідала б його потребам і спроможностям.

При виповнюванні аплікації треба мати на увазі, що до 35 років життя можна прийняти члена на $ 1,000 забезпечення без лікарських оглядин, а на $ 500 до 40 років життя. На більші суми або у старшім віці потрібно лікарських оглядин та виповнення відповідної лікарської рубрики в аплікації. Тому маємо двоякі аплікації для дорослих членів із лікарськими рубриками і без них.

Вимоги щодо лікарських оглядин відносяться теж до дітей, бо дітей можна прийняти без лікарських оглядин на $ 1,000, а на вищу суму забезпечення потрібно лікарських оглядин.

Збірка Вкладок. Члени братерсько - запомогових організацій повинні платити свої внески на відділових зборах, бо це загально прийнятий звичай таких організацій, що його признають державні асекураційні департаменти. Статут УНСоюзу постановляє, що членські вкладки мають бути вплачувані на руки відділового секретаря. Це, одначе, не робить відділового секретаря колектором вкладок в розумінні аґента Головної Канцелярії, себто, що він повинен ходити по хатах за вкладками. Секретаря вибирають члени Відділу, щоб він виконував обов'язки відділового урядовця. Якщо членові не можливо принести внески на відділові збори, то він може умовитися із секретарем, щоб той принагідно сколектував його вкладки. Член може теж переслати вкладки поштовим переказом або чеком на адресу секретаря. Буває і таке, що член впертий і домагається, щоб секретар приходив до його дому за вкладками, а секретар не почувається до обов'язку ходити за вкладками по хатах. Тоді терпить на цьому в першу чергу сам член, як теж і Відділ та вся організація, організаційні здобутки якої руйнує в таких випадках кожний, що хоче „поставити на своїм".

Допомоговий Фонд. До цього фонду кожний член вплачує по 8 центів місячно. З цього фонду УНСоюз виплачує допомогу своїм членам в часі довготривалої недуги, або в разі окалічення. Щоб цей фонд вистачав для калік і невилікувально хворих, виплата допомоги мусить бути обмежена до таких членів, які дійсно потребують допомоги та мають на неї право з уваги на довготривалу недугу або каліцтво. Тому Головний Екзекутивний Комітет, при уділюванні допомоги, придержується давньої ухвали, що членові належиться допомога, якщо його недуга почалася по році членства і триває щонайменше п'ять місяців. Щоб дістати допомогу, потрібно теж одобрення аплікації Відділом. Щоб допомогти членам в разі короткотривалих недуг, Відділи будують свої місцеві допомогові фонди.

Г. Герман

Д. Галичин

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В АМЕРИЦІ

Останніх 10 років належить до найсвітліших в історії розвитку забезпечення на життя, його ваги та значення для кожної людини. Коли 10 років тому тільки кожна друга родина мала якесь забезпечення, то тепер вже 8 родин на кожних 10 мають забезпечення. А ще більше, бо на 150 відсотків збільшилася упродовж цього часу сума, на яку поодинокі особи забезпечили себе.

Як конечною стала для кожної людини справа життєвого забезпечення, на це вказують такі цифри. Наприклад, з кінцем 1954 року загальна сума забезпечення всіх людей в ЗДА виносила 334 більйони долярів. На цю суму були забезпечені 93 мільйони осіб, які мали в своїм посіданні 237 мільйонів забезпеченевих грамот. Значить, кожна особа мала пересічно по дві і пів грамоти на загальну суму забезпечення — $3,500. Коли брати до уваги не поодинокі особи, але цілі родини, то на кожну родину припадало по 4 грамоти на пересічну суму забезпечення $6,300. Коли знову мова про те, скільки кожна родина витрачала річно на оплату за своє забезпечення, то пересічна сума вкладок на родину виносила річно $175. Беручи під увагу загальну кількість родин, що мали якесь забезпечення, то процентово було 80 відсотків таких родин. Лишається отже тільки 20 відсотків таких родин, які не мали жадного забезпечення.

А як представляється справа в нас, американських українців? Яку вагу прикладаємо ми до забезпечення?

Очевидно, тут можна робити порівняння тільки на підставі цієї статистики, яку ми можемо дістати від наших українських допомогових організацій, бо відомостей про те, скільки наших людей є забезпечених у різних асекураційних компаніях, ми не маємо. Беручи отже до уваги статистику наших допомогових організацій, та порівнюючи її з поданою тут статистикою різних асекураційних підприємств, мусимо ствердити, що вона представляється так бідно, що можна тільки дивуватися, як ми, живучи тут, на американській землі, могли лишитися аж так далеко позаду.

Ми не раз твердимо, що в ЗДА є нас півтора мільйона, а коли ж мова про забезпечення, то з тих півтора мільйона українців є забезпечених у своїх допомогових організаціях разом заледве — 115,000. Коли тепер брати до уваги, що багато з тих осіб є членами в двох, трьох або навіть чотирьох організаціях — то властива кількість українців, забезпечених у своїх організаціях, не виносить більше як 75,000. З цього виходило б, що приблизно 5 відсотків, або кожна 15 особа з-поміж українців має забезпечення, тоді, коли загально в Америці 80 відсотків з усіх родин були забезпечені на якусь суму. Так само або ще й гірше представляються інші порівняння.

Застановімося над цією статистикою, що тут подана, та витягнім відповідні висновки. Роздумаймо добре, чи поступаємо мудро і розважно, коли легковажимо собі потребу нашого забезпечення. Чи не виставляємо ми себе і свою родину на небезпеку, на всі її невигоди, які приходять головно тоді, коли людина не має зовсім, або має тільки найменше забезпечення? Застановімося і тоді знайдемо належну відповідь, яка може бути тільки одна: Якщо ми досі не маємо жадного забезпечення у своїй власній організації, то забезпечім себе негайно! Якщо ми вже маємо його, то збільшім суму забезпечення. При цьому пам'ятаймо, що організацією, яка може відповісти всім нашим забезпеченевим, громадським і національним вимогам та потребам, є в першій мірі Український Народний Союз!

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

† Д-р Лука Мишуга

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

(8)

ЦЕРКВА

Елемент, що приїздив тоді до Америки з українських земель, був — церковний. Релігія була його природною потребою, а церква — природною установою. Ходити до неї, її підтримувати і її слухати, було теж у природі цих людей. Українці з Великої України були виховані в православній вірі, а ті, що приїздили з Галичини і Закарпаття, були католиками грецького обряду.

Назагал панувала в Америці засада, яку проголосив ще Фрідріх Великий: „Всякому можна старатися дістатись до неба в такий спосіб, який йому найбільше підходить".[13]

Можна сказати, що панівною Церквою була тоді в Америці протестантська. Але у 80-их роках панували ще такі відносини, що, наприклад, у 13-й дільниці протестантського Бостону не було для 22,000 мешканців ні одної протестантської церкви, а в середині Шикаго на 60,000 мешканців не було ні одної протестантської чи католицької церкви.

З усіх Церков найбільше притягали до себе іміґранта-робітника римо-католицька і жидівська.[14] Вони знали найкращий спосіб, як дістатися до його серця. Зате протестантський проповідник у 1887 році нарікав, що як прийти в неділю до протестантської церкви, то на відправі видно тільки адвокатів, лікарів, купців і бизнесменів з їхніми родинами, але не видно ні робітника, ані його родини.

В Америці було тоді понад 150 різних релігійних конфесій. Армія Спасіння ("Salvation Army") саме тоді, в 1879 р., поширила свою діяльність з Лондону на американську територію. І ось український іміґрант, прибувши до З'єдинених Держав, мав нагоду приглядатися незнаним йому „жовнірам", що з музикою проповідували на вулицях Христове Євангеліє. До його слуху доходило й те, що є така церковна інституція як "Christian Science", яка лікувала недуги і в своїх відозвах проголошувала, що „думка спричиняє недугу" і що недуга — це ілюзія хворої голови.

АМЕРИКАНІЗАЦІЯ

Як почала напливати з Европи масово іміґрація, почало вринати питання: що має статися в Америці з тим різнородним напливовим елементом? Уже в 1875 р. було на 40 мільйонів населення 7,500,000 мешканців, народжених поза Америкою. Архиєпископ Айрленд із Сейнт Полу давав на це просту відповідь: „Кожний поселенець повинен на американській землі якнайскорше замериканізуватись". А ліберальний проповідник Ф. Ґ. Райт, як подає в цитованій уже книжці Едвард Корсі, казав, що „злиття чужинецької крови з американською є цінністю, бо спиняє національне звиродніння". Зате люди такого впливового значення як Еліґу Рут дивилися на іміґрантів як на варварів, що колись залили були Рим і довели до упадку і звиродніння римський нарід.

Та як би не було, англо-саксонська раса, яка досі становила в Америці рішальну перевагу, відчула себе загроженою в своєму стані посідання і у своїй культурі, бо напливало чимраз більше іміґрантів з не-нордійської раси. Отже почали були писати про те, що в Америці „загибає велика раса".

Не можна добачати нічого дивного з американського боку, коли 22 листопада 1908 р., як цитує Е. Корсі, поляк Гнат Падеревський, світової слави пініст, заявив, що чужинецька іміґрація загрожує силі і характерові американського народу, а проф. Лотославський з Москви заповів, що Америка захворіє на „політичну нестравність", якщо захоче засимілювати чужинецьке населення.

Для вияснення треба згадати, що тоді прибували до Америки великі маси народу головно з слов'янських країв і південної Европи, а в самому тільки 1907 р. прибуло 1,285,-349 чужинців.

Тоді вринуло також і муринське питання, — почався серед муринів емансипаційний рух, бо положено основи під "Normal and Industrial Institute", що потім так широко розвинувся. Заложив його славний муринський емансипатор Букер Т. Вашинґтон.

На муринів дивився тоді білий культурний загал так, як подає Вен Лун, який каже, що в теорії чорним, жовтим чи мідяної барви істотам треба признати право на життя. А в практиці можна це визнати тільки тоді, якщо вони знатимуть „своє місце" і будуть займатися тільки чищенням чобіт чи пранням білизни своїх панів.[15]

Яке було тоді відношення до муринів, видно найкраще з того, що білі робітники не хотіли приймати чорних не тільки до робітничої юнії, але навіть до праці. Лише з цієї причини між 1882 і 1898 вибухло аж 39 страйків білих робітників. І навіть після того, як президент Т. Рузвелт запросив до Білого Дому на обід муринського провідника Букера Т. Вашинґтона, ще злінчовано 214 муринів (роки 1900-1901).

Навіть дуже культурні й людяні американці, як Вільям Ален Гвайт, обстоювали вищість англо-саксонської раси і визнавали, що тільки вона одна вміє собою правити, що вона одна має правити світом і що вона одна є вибраним народом.[16] Згідно з тим, нащадки тих, що перші висіли в Плимуті на американський берег, вважали себе за законних господарів краю. Вони обстоювали, що їхня мова має бути мовою краю, а їхні ідеали і моральні засади мають бути прийняті тими, хто схоче на тій землі осісти.

На таких пришельців, як українські іміґранти, дивилися ті, що походили з англо-саксонської раси, як на істот, яким треба дати тут можливість жити. Це мало бути, на їх думку, для тих іміґрантів вповні вистачальним, бож вони того не мали в своєму рідному краю.

Треба признати, що перше покоління українських іміґрантів це все спершу сприймало мовчки, бо і так тих справ не розуміло. Подібно, як не розуміло, що це за край і які в ньому родинні зв'язки, коли тут за один тільки рік (1888) статистика виказувала аж 29,000 розводів, або що тут не допускали до юнії (1890 р.) цілого стейту Юта — бо в ньому толеровано многоженство.

(Дальше буде)

[13] ...that everyone should be allowed to go to heaven in his own way. (A HISTORY OF AMERICAN LIFE, by Arthur Meier Schlesinger. Volume X., p. 320).

[14] Ibid., p. 332: ...of the older faiths the Roman Catholic and the Jews alone knew how to attract and hold the laborer and the immigrant newcomer.

[15] Theoretically the European and the American recognize the fact that black and yellow, and copper-colored creatures also have right to exist. In practive, however, they prefer such creatures when they "know their place" and shine their boots for them or do their masters' laundering. (AMERICA, by Mendrik Van Loon, 1927, p. 412).

[16] EMPORIA GAZETTE, March 20, 1899:
Only Anglo-Saxons can govern themselves.
...It is the Anglo-Saxon's manifest destiny to go forth as a world conqueror... This is what fate holds for the chosen people. It is so written. It is to be.

Г. Герман.

ВІДДІЛОВІ ЗБОРИ

Минуло літо і літня спека. Настала лагідна осінь, довші вечері а з ними й частіші сходини різних товариств і клюбів. На часі пригадати Відділам УНСоюзу, головно неактивним, про потребу відділових зборів.

Згадати урядовцеві неактивного Відділу про збори, то цей тільки махне рукою, мовляв, безнадійна справа. З цього виходило б, що й Відділ безнадійний і члени Відділу безнадійні Виходило б, що Відділ завмирає, бо його члени не мають навіть охоти до організаційного життя.

Треба признати, що кожна братська організація відчуває до певної міри охлялість і неактивність своїх членів, та старається зарадити лихові. Це бо дійсно велике лихо, коли члени збайдужніли до своєї організації і не дбають про її розвиток. Це лихо не обмежується тільки до братських організацій, але досягає найважливіших проявів демократичного устрою. Можна це пізнати по тім, яке мале число громадян нашої країни користовується правом голосування при виборах.

Тут нас інтересують насамперед Відділи УНСоюзу, які навіть не стараються переводити відділових зборів, обмежуючи свою активність до збірки вкладок, які з року на рік не вибирають відділової управи, і яких уважаємо за неактивних. Такі Відділи не причиняються до свого розвитку ні до розвитку УНСоюзу. Гаслом УНСоюзу є „В єдності сила", а ці Відділи, які не переводять зборів, не виказують ні єдности, ні сили.

Українська іміґрація ще не збудувала нічого без зборів, без різниці, чи це був Відділ УНСоюзу, Народний Дім, школа, чи церква. Коли ж збудована інституція перестає переводити збори своїх членів, то такій установі загрожує застій і нидіння життя. Коли мова про Відділи УНСоюзу, то в них потрібно зборів, щоб виказати свою життєздатність, познайомитися з членськими правами і пізнати нових членів, як що такі були приєднані.

Від управ неактивних Відділів дістаємо тільки зажалення: — члени не хочуть приходити на збори. Очевидно що не хочуть приходити, якщо збори нецікаві. Щоб зробити збори цікавими, треба їх плянувати, треба управі приготовитися до зборів. — Збори, поза збіркою вкладок, повинні мати якісь цілі, а таких цілей багато. Одна особа не видумає тих цілей, але до такої справи кожний Відділ має свій уряд, який повинен приготовити програму зборів і зробити збори цікавими.

Найбільш притягаючою силою є праця. Відділ повинен прийняти на себе якусь працю, якесь завдання, і розподілити цю працю між членів. Чи ця праця має на меті придбання фондів на допомогу членам, або громаді, чи це буде проєкт на відчити, курси української мови, хору, народних танків, чи це буде культурна розвага — усе це праця, яка повинна включати кожного члена Відділу. Така праця створить сприятливу атмосферу для зборів і матиме притягаючу силу для старших і на молодших членів.

З ПРИВОДУ УРОДИН О. ЧЕРВАКА

27-го серпня ц. р., з приводу пів сотні років життя п. Олекси Червака, зібралися у домі п-ства Левкутів у Дітройті около пів сотні людей, щоби відмітити згадкою цей його день уродин.

Подія ця замітна тим, що зорганізовані люди, до яких належить п. О. Червак, не уміють довго говорити про приватне і особисте, а скоро переходять на це наше спільне і загально громадське, що повинно бути доцінене і збережене для грядущих поколінь, як спадщина і гідний приклад до наслідування... Тому саме хочемо сказати дещо про Олексу Червака на цьому місці.

Олекса Червак народився у селі Петрилів, повіт Товмач, і як інші тисячі нашої селянської молоді, причинився до відбудови і відродження у своїй місцевости бодай дечого з того, що здавалося безповоротно втратили після програних у Визвольних Змаганнях у першій світовій війні. Усім своїм молодечим запалом допомагав він при розбудові молочарського і кооперативного руху. Був секретарем будівельного комітету при будові Народного Дому у його селі, тощо. Цим усім він, само собою, стягнув на себе переслідування з боку поляків, що й було причиною його виїзду до Канади в 1929-ому р.

Від того часу Олесь Червак невпинно працює для української справи на канадійській землі. При розбудові піонірського Відділу УНСоюзу у Віндзорі, О. Червак, як довголітній секретар Відділу до часу свойого виїзду до Ст. Катеринс, оставив незатерті сліди і таким знають його всі місцевості Канади, заки у році 1951 він не переїхав на сталий побут до Дітройту.

Зорганізовані національні огнища таких місцевостей у Канаді, як Едмонтон, Вінніпеґ, Саскатун, Кенора, Ст. Кетеринс, Віндсор, Монтреал, Торонто і другі, напевно з приємністю прочитають цю пригадку про Олексу, як прикладного друга і приятеля та невтомного дорадника і помічника у кожному громадському ділі, включно з участю у представленнях і хоральних виступах на сцені.

Від кількох років п. Олекса Червак продовжує цю свою працю на терені Дітройту, головно як член УНСоюзу і член ОДВУ. А п. Іван Атаманець, б. диригент хору „Думка" у Дітройті, на вечорі з приводу пів сотні років життя п. О. Червака говорив:

„...У мойому серці я маю дуже тепле місце для друга Олеся Червака... але де є решта наших друзів-хористів? Де є наша єдність, щоби краще і успішніше плекати наші ідеали та віддавати шану тим нашим ідеалістам, що на це заслуговують..."

Я мав нагоду промовити на тому вечорі, а закінчуючи своє слово, до якого покликав був мене п. Павло Дуда, господар вечора, я висказав глибоке сподівання, що святкування пів сотні років життя п. Олекси Червака будуть направду незабутньою подією не тільки у пам'яті солєнізанта, але також цілої метрополії Дітройту, якщо цей вечір причиниться до остаточного відновлення хору „Думка" у Дітройті.

П. О. Червак задокументував своє вирозуміння для поширення української пісні на заокеанському терені у той спосіб, що через мої руки передав $10.00 для пані Т. Кошиць, вдови по незабутньому диригентові Олександрові, яка тепер є незаступимою управителькою Архіву Осередку Культури і Освіти у Вінніпеґу в Канаді.

Богдан Зелений.

НАЧЕ ПИШНА УКРАЇНКА...

Одною з багатьох атракцій великого першого осіннього фестину на Союзівці, що відбувся в неділю 11-го вересня, був вибір „Міс Союзівки" на 1956-ий рік. До конкурсу стануло кільканадцять дівчат і жюрі в складі пп. Ю. Павчака, М. Данильченка, Ст. Дембіцького, д-ра Ярослава Падоха та д-ра В. Вишиваного мусіло розв'язати складну проблему вибрати найкращу, бо всі були найкращі. В кожному разі переможцем з того конкурсу вийшла п. Тамара Сагайдачна (на фото зліва) з Гіксвіл, Лонґ Айленд. Її заступницею є п. Уляна Кебало (справа), молода пластунка, учениця 3-ої кляси гайскул, з Ню Йорку. „Міс Союзівка" має запевнений один тиждень безкоштовних вакацій на Союзівці в наступному році та різні виступи. Вона має виправдати гасло: „Наче пишна українка ця чудова Союзівка".

СОЮЗОВЦІ МАЮТЬ ГОЛОС

У „Свободі" з дня 31-го серпня ц. р. ч. 161 зроблено завваґу під адресою членів Українського Народного Союзу, які вибирають свої поліси і вступають до інших убезпеченевих установ. Писав про це п. Г. Герман у статті п. з.: „Чуже і своє", при чому він твердив, що інші Товариства дорожчі від УНСоюзу. Так це правда, але я думаю, що коли б навіть УНСоюз брав по кілька центів більше, як в інших компаніях, то це теж ще не була б причина, щоб покидати УНСоюз і йти куди інде. Я маю 4 поліси в УНСоюзі: для себе, своєї дружини і дві для свого сина. Я маю дві поліси ще в одній приватній асекураційній компанії. Я узяв їх тоді, коли у Виндзорі ще не було Відділу УНСоюзу. Одного разу, коли прийшов аґент колектувати гроші, я хотів переконатися, яка різниця між оплатами до УНСоюзу і репрезентованої ним канадійської американської установи. Ми підрахували і переконались, що на одній полісі була правда різниця, маленька. Але зате я дістаю „Свободу".

Ще хочу поділитись з Ш. Земляками своїми в Америці й Канаді про один свій власний досвід. Я вже два роки прикований до санаторії. Від УНСоюзу дістаю щороку запомогу. Від приватної компанії, в якій я заасекурований, не дістав я одного цента. У звітах УНСоюзу, друкованих у „Свободі", можна вичитати, скільки щорічно видає УНСоюз на різні українські цілі та на грошові допомоги своїм недужим членам. Признаюся щиро, що в моїй ситуації мені було б дуже трудно вдержати всі ті поліси, що їх маю, якщо я не діставав би ніякої допомоги „збоку". Запомога, яку дістаю від УНСоюзу, уможливлює мені платити належні оплати за поліси. Це багато значить для хворої довший час людини. Хтось може скаже, що є також інші компанії, які дають запомоги. Так, але порівняйте їхні ставки і скажіть, чи робітник у Канаді може дозволити собі на це?!

Тим часом гроші, вплачувані до УНСоюзу, не „пропадають" в його касі. Вони вертаються назад в українські руки в характері допомог різним українським установам і організаціям, у постаті англійських книжок, які ширять правду про Україну в англомовному світі, у постаті „Свободи' і її тижневих додатків, які разом є найсильнішим організаційним промотором в цілому українському житті в Америці й Канаді, — вони вертаються у постаті тієї цілої величезної громадської роботи, що її вже зробив й далі робить Український Народний Союз в З'єдинених Державах і в Канаді. І тому, хто нарікає, що УНСоюз це „бизнесова" установа, той повинен молити Господа, щоб таки „безнесових" установ наш нарід мав якнайбільше!

Я знаю — і багато наших людей знає це — скільки гроша дав уже УНСоюз на морґеджі, щоб рятувати фінансово загрожені українські Народні Доми. Ми повинні тямити це, як повинні тямити теж всі інші заслуги тієї нашої установи для нашої громади в Америці й Канаді та для загальної української справи. Є українська приповідка, що „свій хоч не заплаче, то бодай скривиться". Це стосується і у відношенні УНСоюзу до своїх членів та рідних установ і цим повинні визначувати наші люди своє відношення до цієї своєї братсько - допомогової організації. УНСоюз, хоч може не задовольнить всіх потреб, що їх вимагає наше національне життя, бо не має на це ані фондів, ані законної можливости, ані такого величезного апарату, то все ж — він допомагає, співпрацює і кермує. І наше членство в УНСоюзі теж, хоч не має можливости викупляти багато поліс на високі ставки, проте повинно твердо стояти при своїй установі і — замість втікати від неї — приєднювати до неї нових членів.

Недобре діється, що в Канаді люди тому не знають всієї правди про Український Народний Союз, бо в Канаді слабше поширена „Свобода", а є і такі сумні випадки, що деякі члени УНСоюзу воліють не платити буквально центів, та не мати такої щоденної рідної газети. — Тому треба би спеціяльно зацікавити канадійських українців кампанією в користь УНСоюзу. Кожний існуючий Відділ в Канаді повинен мати амбіцію приєднати більше членів, а з другого боку окремі наші громадяни не повинні ждати, поки прийде до них орґанізатор УНСоюзу, тільки повинні самі зголошуватися і вписуватись в члени УНСоюзу. Бо бути членом УНСоюзу — це не тільки національний обов'язок, але й національна честь. Цей мій заклик звертається головно під адресою українців, мешканців Віндзору й околиці. Пам'ятайте, що при вул. Оттава ч. 1039 в Українському Народному Домі міститься домівка Відділу УНСоюзу. Там можна дістати всі детальні інформації та, евентуально, відразу вписатись в члени УНСоюзу. УНСоюз — це така загально-українська національно-громадська й господарська установа, де не питають за приналежність до якоїсь партії і не цікавляться, хто з якої частини України походить та якого він віровизнання. Тільки для слуг Москви і комуністичних авантурників нема місця в УНСоюзі. Збільшуймо ж ряди свідомих українських громадян з Канади в Українському Народному Союзі!

Олекса Лисай,
Виндзор, Онт.
Канада.

ЗБОРИ Т-ВА ЗАПОРІЗЬКА СІЧ, ВІДД. УНС Ч. 388, ЧЕСТЕР, ПА.

В неділю, 17 липня ц. р. відбулися піврічні Збори Відділу, що їх відкрив і провадив п. Т. Весоловський. Головною темою Зборів була резиґнація довголітньої і заслуженої для Відділу секретарки, п-ні Е. Воловняк. Справа була для Відділу ще важна тому, бо в'язалася з питанням про час зборів Відділу та спосіб збирання членських внесків (місячний розмет). Секретарка Відділу зголосила резиґнацію тому, що деякі члени повели були акцію, щоб не відбувати щомісячних сходин зараз в першу неділю після першого, бо це і зашвидкий час для складання оплат і незручно всім членам приходити в той день.

Секретарка пояснила, що такий звичай існує від початку існування Відділу і він виправдав себе довголітньою практикою. Їздити по хатах членів та збирати гроші — це не тільки незручність для секретарки, але й причина клопоту для самих членів. Буває — то секретарка не застане члена Відділу дома, то знову потім член Відділу мусить інколи наморочитись, поки віднайде секретарку, щоб в час ще заплатити належну вплату. Після короткої дискусії ,приявні признали слушність секретарці, ухвалили їй довір'я та рішили залишитись при давньому порядку.

В. Е.

НЕБУДЕННИЙ ЮВІЛЕЙ

Головний радний УНСоюзу, п. Василь Гуссар (перший справа) ґратулює ювілятові, довголітньому секретареві 217-го Відділу УНСоюзу в Рачестер, п. Андрієві Іванову. На фото: (від ліва) ще інші члени Управи Відділу: рекордовий секретар п. Микола Макусій, голова Відділу п. Володимир Колданський і касир Іван Деркач.

Члени Братства Св. Иосафата, Відділ УНСоюзу ч. 217, мали нагоду в дні 27 серпня 1955 святкувати небуденний ювілей: 30 років безперервної праці п. Андрія Іванова на пості фінансового секретаря Відділу. А небуденний це ювілей тому, бо мабуть не знайдеться багато таких громадян, які зуміли б витримати так довгий час в громадській праці. З тих причин група членів Братства Св. Иосафата визнала за вказане відзначити таку подію спільною вечерею, що й відбулось дня 27 серпня 1955 р. в приміщенні Українсько-Американського Клюбу в Рачестер, Н. И.

Вечір відкрив молитвою всч. о. Городецький. Голова Відділу, п. Володимир Колданський, пояснив присутнім значення того свята, зложив Ювілятові щирі побажання і подякував за довголітню працю для Відділу, а о. Городецький підносив вартість і заслуги людини, яка довгими літами працює для товариства. Касієр Відділу, п. Іван Деркач, вручив Ювілятові гарний дарунок від імені Відділу і побажав Многая Літа!

Дальше керівництво святом передано товстмайстрові п. Василеві Поповичеві, фінансовому секретареві Т-ва „Запорозька Січ", який у свойому вступному слові підніс цікаву справу: Ювілят Андрій Іванів навіть під час останньої великої депресії, маючи на удержанні 10-ро дітей, не покинув праці у Відділі.

Дальше забирали слово і складали привіти та побажання від своїх товариств слідуючі пані і панове: І. Пастушин — від Братства св. Николая. Від 12 Від. „Провидіння", Ева Ґерула — від Сестрицтва Пресв. Богородиці Від. УНС 36, Андрій Гусар — від Т-ва Шевченка Від. 289 УНС., Марія Локуш — від Сестрицтва Св. Анни, Від. 343 УНС, Михайло Снилик — від УНС, Від. 437, адвокат Володимир Пелкі — від Т-ва „Запорозька Січ", Від УНС 367 і рекордовий секретар Братства Св. Иосафата п. Макусій.

Головний Радний УНСоюзу, п. Василь Гуссар, зложив привіт власним іменем та відчитав ґратуляційну телеграму п. Дмитра Галичина і п. Германа.

Вкінці забрав слово сам Ювілят, щиро подякував всім присутнім, а головно членам Управи Братства Св. Иосафата, за милу несподіванку і запевнив, що і дальше буде працювати для добра Українського Народу.

Щасливо зложилось, що зі святкуванням Ювілею зійшовся також „биртдей" Ювілята, котру то нагоду присутні щиро привітали черговим „Многая Літа".

Іван Деркач.

Богдан Зелений

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Поступово що раз більше людей переконується, що Український Народний Союз (УНС) у Канаді, після 18 років своєї діяльности в цій країні, починає бути направду цілющим ліком на розклад і зневіру, що закрадаються і проріджують членські ряди тих чи інших українських організацій.

Упродовж останніх місяців перебував у Виндсорі і околиці інж. Володимир Коссар, головний контролер, а рівночасно одинокий головний організатор УНС на Канаду.

Розпочинаючи свою інавґураційну Союзову діяльність на Сході Канади, інж. Коссар зробив таку заяву у нашому 341-му Відділі:

„... Розпочинаю свою організаційну працю на Сході Канади з Виндсору тому, що 341 Відділ є першим Відділом УНСоюзу у Канаді і саме він у 1937 році дав почин до організованого поширення УНСоюзу в цій країні". — Далі інж. Коссар подрібно інформував про стан і працю УНСоюзу і його Відділів у Канаді, що нараховують близько шість тисяч членів. Окремо зупинився на нових Відділах на Заході Канади, які йому пощастило зорганізувати і висловив глибоку вдячність усім тим, які йому в цьому корисному ділі допомогли.

Та не про статистику і деталі виступу інж. Коссара хочу тут писати. Всі українські громадяни в Канаді, від моря до моря, знають ім'я інж. Коссара і також знають, що коли він перебирає на себе якийсь громадський, чи організаційний обов'язок, то віддає йому не тільки свій досвід і розум, але також свою душу і серце!

Тільки мимоходом нав'яжу до слів інж. Коссара, як попав він самий у члени УНСоюзу. Сталося це на початках нашого Союзового розросту в Канаді, коли то я вписав інж. Коссара до Виндсорського Відділу УНСоюзу не тому, щоб у далекім від нас місті Саскатуні придбати ще одного члена більше для нашого Відділу у Виндсорі, але тому, що без його імени на списку Союзового членства у Канаді, ми, „виндсорські піонери" Союзової праці, не багато могли зробити...

Інж. В. Коссар у тому часі (роки 1937-40) був уже довголітнім головою КЕ УНО. УНО і Братні Організації у тому часі були одинокими устами Рідного Краю, а найсильнішими звенами були Філії УНО у Кірклендлейк і Судбурі (копальні золота у північнім Онтеріо) передусім своєю зорганізаційністю і здисциплінованістю.

Одного дня я, разом з п. Н. Никоном (перший голова Відділу ч. 341) і п. В. Дідиком з Дітройту (головний радний), поїхали винайменим автом організувати Союзові Відділи до Кірклендлейку і Судбурі. Використовуючи персональний контакт, ми мали нагоду говорити в УНО про Союзові справи, але відразу зустрілись із запитом: „Чи маєте дозвіл від КЕ УНО вербувати Союзове членство між нами?.. Обіжники КЕ досі нічого нас про це не повідомляли..."

Я не міг дістати такого дозволу, натомість я постарався записати до УНСоюзу деяких членів КЕ УНО, в першу чергу її голову, інж. В. Коссара!

Перший організатор УНС у Канаді, покійний п. І. Баєр з Виндсору і його наслідник п. В. Гірняк з Торонта скапіталізували цей мій почин і так піонерами УНСоюзу в Канаді стало саме членство УНО. Сьогодні воно, вправді, загубилось у рядах шістьох тисяч Союзової Родини у Канаді, але це справи не зміняє.

Багато разів від того часу я пробував звертати увагу в пресі і на останніх двох Конвенціях, на великі можливості розбудови УНСоюзу у Канаді, якщо застосуємо нові, вдосконалені організаційні методи. Останніми часами появилося оголошення Головного Уряду УНС за кандидатами на платних організаторів УНС. Цю ластівку треба щиро повітати, бо вона відкриває нові можливості.

Наш Відділ ч. 341 з великим вдоволенням прийняв до відома теж повідомлення інж. Коссара, що він з доручення Головного Уряду УНСоюзу, перевіривши обставини і союзові потреби та можливості на місцях із Відділовими урядниками, буде анґажувати допомічних організаторів УНСоюзу на дані місцевості, райони, чи округи.

У Виндсорі інж. Коссар занґажував на окружного організатора п. Степана Лозинського і узгіднив з ним терен його діяння.

У зв'язку з такими новими зарядженнями, наш Відділ ч. 341 надіється, що з часом можна буде наладнати відповідний апарат для адміністрації поширеної сітки УНСоюзу по цілій Канаді. Це й створює ті нові перспективи для якнайширшого і якнайповнішого розгорнення праці УНСоюзу теж у Канаді, що може вийти тільки на користь і усій нашій спільноті.

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

А. Драган

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

(3)

Тоді приступлено до вибору всіх урядників Українського Народного Союзу, який випав так: Теодозій Талпаш з Шамокіну, Па., — предсідник; Михайло Евчак з Вилксбері, Па., — заступник; о. Іван Констанкевич з Шамокіну, Па., — секретар; Іван Глова з Ексцельзіору, Па., — касир.

Радні: Яків Даньковський з Джерзі Сити, Михайло Галкович, Онуфрій Мурдза, Михайло Адзима з Мт. Кармел, Па., Іван Гордишинський, Олексій Шлянта з Мейфілду, Па., Семен Федоровський, Юрко Хиляк з Олифанту, Па., Михайло Ослицький з Питсбурґу, Па., Дмитро Зиновяк з Сентерелія, Па.

Контрольна Комісія: о. Гавриїл Гулович з Фріленду, Па., о. Григорій Грушка, редактор „Свободи" і український священик з Джерзі Сіті, о. протоєрей Олексій Товт з Вилксбері, Па., о. Теофан Обушкевич — заступники контрольної комісії.

Наведені вгорі урядники сповнятимуть свій уряд до наступного Головного Зібрання, яке відбудеться 30-го травня 1894-го року, ще цим разом в Шамокіні, Па., де або потвердиться тих самих урядників, або вибереться нових.

Коли прийшло до обговорення читалень, які обов'язково має закладати в себе кожне братство, що належить до Українського Народного Союзу, тоді о. протоєрей Товт з правдивою українською щедрістю зобов'язався спровадити на свій кошт дві тисячі книжечок для читалень, а о. Гр. Грушка прирік посилати даром газету „Свободу" до кожної української читальні в Америці. Славно!

Отцеві Полянському честь і слава за його мудре і тактовне переведення вибору урядників Українського Народного Союзу!

Печатка Українського Народного Союзу буде така: відкрита книга і трираменний хрест, над якими простягаються братньо стиснені дві руки. Навколо повищого знамени має бути напис по-українськи і по-англійськи. Які мають бути відзнаки членів УНСоюзу, це буде вирішено на наступному головному зібранні.

Кожний член УНСоюзу одержить гарну грамоту і статут.

Тепер подаємо до відома всім українцям Америки і всім українським братствам, що хто хоче належати до Союзу, хай негайно зголошується або пише до Секретаря Союзу, а гроші хай посилає через „моні ордер" до касира. Хто бажає бути членом Союзу, хай шле гроші до касира, і так: вступне 50 центів раз на завжди, а щомісяця по 50 центів. Рівночасно написати до секретаря, що післав і скільки післав. Статути будуть поміщуватись і об'яснятись в „Свободі".

А тепер, дорогі браття, як уже зібралось нас дуже велике число і як заложено Союз, вступайте до нього громадно, бо це тільки для Вашого добра і на Вашу користь. Ви, яких досі оплакувала Україна-мати, як пропавших, дайте про себе знати світові, що Ви живете і що тут, в Америці, українське народне життя б'є живою струєю.

Важливий крок вже зроблено. Український Народний Союз уже засновано, український нарід воскрес із мертвих в Америці..."

Ми з розмислом навели в цілості те „слово", що стало початком Українського Народного Союзу, й опісля одушевлений опис перших, установчих зборів цієї організації. Вони бо найкраще віддзеркалюють, якою життєвою конечністю був Союз в ті безпросвітні часи, які високі цілі він собі ставив від самого початку, та що з ним справді, як сказано на закінчення опису перших зборів, „воскресла Україна в Америці."

Було б зайвим повторюванням переповідати дальшу історію УНСоюзу в тих його перших початках. Її подробиці й аналіза подані в згадуваних вже дотеперішніх виданнях, і тому обмежимось тільки до коротких фактів та загальної характеристики.

Від часу створення УНСоюзу, українська спільнота в Америці набирає цілком іншого характеру. Справді, з рабів стали люди. В тодішніх обставинах це не була легка справа, маючи до діла тільки з дуже обмеженою кількістю свідомих народних працівників, натомість стоячи перед запеклою фаланґою запеклих ворогів. Не вистачало організаційного хисту, не можна було промовляти тільки до свідомости і патріотизму, бо вони були не з'ясовані. Треба було говорити „на хлопський розум" і треба було невпинної і затяжної боротьби.

І цю боротьбу перебрала на себе „Свобода", орган новоствореного УНСоюзу. „Нам, українцям в Америці, не одне добре діло можна б зробити, якби не тяжкі вороги українського народу і не та слабодушність поодиноких українців" — нарікає „Свобода" у великодньому числі з 27-го квітня 1894 року, додаючи: „Хоч наша патріотична праця: зібрати в одно розсіяних, просвітити темну масу, збудити в ній національне почуття, познайомити з духом часу, досі йде повільно, проте ми не повинні падати на дусі та втрачати надії на успіх." І тому „Свобода" кличе до слабодухів, щоб не були „шкаралупинами", пригадує їм „золоті слова" американського поета Лонґфелло: "In this world of the battle be a man, not a cattle," — та дає своїм читачам віршований переклад фрази: „В боротьбі цього світу будь сміливий мужчина, а не в ярмі ходяча безумна скотина"!

Під цим кутом і проходила праця УНСоюзу та „Свободи". Ці перші річники „Свободи" і перші дописи та звіти з праці УНСоюзу на місцях насичені такою динамікою і завзяттям, яких побажати б нашій спільноті на всі часи. Для характеристики тих відносин можуть послужити перелицьовані „Десять Народних Заповідей", надрукованих в „Свободі" з 20-го квітня 1894 р. В них сказано:

Я є „Свобода", що хоче випровадити американських українців з темноти невігластва і душевного рабства.

1. Не будеш читати жадних газет, які тут видаються українськими буквами, а не мають українського духа, крім „Свободи".

2. Не називайся даремно українцем, якщо ти байдуже дивишся на українську народну справу в Америці.

3. Пам'ятай вписатись до Союзу та належати до читальні і виписати собі „Свободу".

4. Шануй, поважай і слухай щирих українців, які направджують тебе на добру дорогу, а будеш довго і щасливо жити в Америці.

5. Не вбивай себе самого на тілі і на души та на здоров'ю і кишені п'янством та розпустою.

6. Не вдержуй жадних любовних зносин з мадярською клікою, ворожою українському народному ділові.

7. Даром „Свободи" не читай, але за неї наперед заплати.

8. Не свідчи фальшиво проти Союзу і „Свободи", але переконайся, де правда.

9. Не пожадай бути подорожним аґентом „Вестніка", бо наб'ють тебе.

10. Не пожадай бахташки превелебних мадяронів, бо вона порожня; люди мають розум і кводрів не дають; ані їх фарисейської побожности, ані лисячої хитрости, бо то їх властність".

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1955 РОКУ

ДЕП. СТАРШИХ ЧЛЕНІВ

НОВІ ВІДДІЛИ:

Зорганізовано новий Відділ УНСоюзу, означений черговим числом 285, з осідком у Рачестер, Н. Й.

РОЗВ'ЯЗАНІ ВІДДІЛИ:

Розв'язано Відділ УНСоюзу, означений черговим числом 494, з осідком у Гюстон, Тексас.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Єнзен Анна К.
В. 27. Лучаковський Микола В.
В. 28. Трояновська Євгенія.
В. 50. Антипів Павло.
В. 52. Загайкевич Василь, Семен мол.; Кемпчинська Текля.
В. 57. Вакай Василь.
В. 59. Волошин Едельтравт, Якимів Катерина.
В. 68. Шило Марта.
В. 76. Салабун Юлія.
В. 80. Грицак-Плісантс Катерина.
В. 83. Казьо Ольга, Ярмолюк Андрій.
В. 87. Муселяк Марджорі Е.
В. 102. Пиндор Олександра.
В. 109. Звірик Володимир.
В. 124. Драбич Ричард Й.
В. 125. Паньків Петро Д., Яремко Катерина.
В. 137. Терлецький Василь.
В. 140. Терлецький Михайло.
В. 153. Іванюх Ярослав, Перфецький Богдан, Сенежак Володимир, Софія.
В. 175. Сіпіль Р. Рой.
В. 180. МекҐован Анна А.
В. 191. Пінягa Йосип, Юдка Степан, Ольга.
В. 194. Щербанюк Ярослав.
В. 204. Вобяк Павлина, Кіндрак Анна-Марія, Мидляк Григорій, Павлюк Павло, Неоніля.
В. 219. Линч Патриція А., Юрів Михайло Ф., Марія Т.
В. 221. Левкуць Іван, Зиновія.
В. 230. Джордж Ірина Е., Мельник Арсен А.
В. 234. Боднаренко Євдокія.
В. 242. Гаргай Юрій, Юлія; Мітчук Ольга І., Найдун Марія А.
В. 253. Ганущик Іван, Віра.
В. 256. Масргоф Карло Г.
В. 266. Вабяк Стефанія, Кравчук Анна.
В. 268. Долюк Андрій.
В. 277. Зенчак Іванна, Красій Стефанія, Солук Мирослава.
В. 281. Шклярська Євфемія.
В. 285. Дильовський Панас, Меланія; Карамушко Володимир, Федір; Ликів Михайло, Лихошерстів Анатолія, о. Чернявський Микола, Штепа Іван, Євдокія.
В. 289. Павлишин Степан.
В. 293. Тимяк Сидір, Марія.
В. 295. Малий Анна.
В. 305. Смілко Катерина М.
В. 309. Томас Яким Е., Ліля М.
В. 316. Санаґурський Михайло, Шонесі Катерина.
В. 320. Падковський Роман, Олександра.
В. 332. Рохман Олена, Стефанишин Анна.
В. 334. Джубак Василь В.
В. 341. Корбан Семен, Косіковська Марія, Сагайдак Антін.
В. 364. Чупка Софія С.
В. 376. Голін Едвард Ф.
В. 379. Воробець Марія, Коваль Степан, Ірина; Рудакевич Любомира.
В. 380. Воронкевич Василь, Василина; Пилипчий Михайло.
В. 395. Мегиська Анна, Стефанія Зенон.
В. 397. Мандзюк Ірма.
В. 414. Вірстюк Олена.
В. 418. Стадник Степан, Ірина.
В. 423. Гелевера Василь, Марія; Затонський Дмитро.
В. 430. Васюта Євген.
В. 432. Головата Юлія, Шпикула Норман О.
В. 437. Кулик Євген.
В. 457. Сердюк Клара.
В. 464. Чамелько Омелян.
В. 471. Голубець Володимир.
В. 487. Самодин Микола, Віра; Семко Федір.
В. 503. Ткачук Василь.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Старовецький Данило,* Йосип,* Михайло,* Анна, Ольга.
В. 31. Вальчак Олена.
В. 33. Остоїч Юрій.*
В. 40. Маєрська Анна, Тех Теодора.
В. 42. Левко Василь, Бронислава.
В. 45. Меуш Олекса.
В. 57. Бунґа Михайло.
В. 61. Мец Марія.
В. 70. Купчак Любомир.
В. 85. Зенчак Марія.
В. 90. Лин Петро.*
В. 94. Атаманець Богдан Ю., Гадиш Євген,* Йосип М.,* Анна; Кятковський Денис, Орська Олена, Палюх Дмитро, Марія.
В. 99. Томащик Йосип Ю.*
В. 106. Бойко Михайло, Катерина; Вояк Микола В., Галина; Повалячик Стефанія, Сміляцький Іван.
В. 113. Палько Василь Ф.*
В. 127. Град Степан, Данило Михайло, Качор Лука, Лехновський Іван, Катерина; Михаськів Тадей.
В. 162. Маґас Катерина.
В. 164. Джох Іван, Качаник Микола мол. 2.*
В. 176. Бабяк Андрій.*
В. 179. Голдак Іван.*
В. 204. Коритенський Іван, Ангелина; Самбой Іванна, Лілея.
В. 217. Павлічко Іван.
В. 239. Пасічник Дмитро, Поритко Іван, Оксана.
В. 277. Маслоха Олекса.
В. 312. Білецька Доротея, Козлов Тимофій, Наталія.
В. 337. Лоренц Дмитро, Анна.
В. 361. Чінальський Михайло, Анна; Шишка Семен, Іванна.
В. 362. Головчак Юстина.
В. 365. Стаппин Максим.*
В. 430. Луцький Микола П., Роман Михайло, Єва; Фіцяк Дмитро, Анна.
В. 432. Андреїв Василь, Вігун Степан, Водикевич Надія, Боднар Лев, Єва; Боднарчук Самійло, Будзан Мирослав,* Олена, Текля; Бурий Михайло,* Воробець Михайло,* Євгенія; Гіряк Володимир,* Гладун Василь,* Марія; Годовський Костянтин,* Горохович Антонина, Гуменюк Тома,* Анна; Джексон Марія, Добко Микола 2, Анна; Дусяк Матвій, Загребельний Степан,* Захарчук Василь,* Збожна Анна, Здиб Адам,* Зорич Богдан, Касприв Анна, Кіпібіда Бронислав, Осипа; Когут Тарас,* Ніна; Козовий Петро,* Анастасія; Комісар Володимир Ф., Марія; Копяк Марія, Костюк Михайло, д-р Крохмалюк Любомир З., Кульчицький Юліян, Кут Федір Е. 2,* Лайкиш Степан 2, Пелагія; Мазуренко Іван 2, Манон Анастасія, Масний Семен, Медвідь Володимир,* Мединський Євстахій, Мельник Микола,* Міґус Анна, Міций Павло,* Наумчук Прокіп, Негрич Катерина, Новицький Степан,* Озаркевич Іван,* Євгенія; Пацин Михайло, д-р Прибитківський Петро, Роман,* Емілія, Лідія; Рурик-Ласкевич Ґералд М.П.,* Семенюк Ірина, Смольський Федір,* Стеців Іван,* Анна; Фічко Маріян, Хемій Володимир,* Анна; Чумко Осипа, Шиндак Микола, Шліхта Петро 2, Янні Павлина, Яремко Марія, д-р Ярмій Василь Й.
В. 455. Дзвоник Катерина.
В. 471. Дубас Павло, Свобода Василь,* Марія.
В. 473. Андрусяк Микола.
В. 502. Ковальчук Михайло.*

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 5. Спирко Ілля.*
В. 20. Коновальська Тетяна.
В. 35. Медвецький Йосип, Савчак Петро Н.*
В. 42. Шевчук Тихон.
В. 45. Ґавазон Володимир.*
В. 127. Іваськів Аркадій.
В. 153. Одежинський Іван, Лідія.
В. 175. Німчановський Ярослав, Ярослава.
В. 189. Дикий Іван, Скараїв Єлисавета.
В. 220. Хомик Іван 2, Катерина 2.
В. 221. Чава Іван, Теодосія.
В. 270. Мацях Марія, Стела.
В. 280. Урманець Тома, Анна.
В. 285. Ситко Кирило, Тетяна.
В. 287. Закаляк Ярослав.
В. 316. Сук Осип.
В. 361. Пясецький Петро.
В. 379. Матвішин Андрій, Пелагія.
В. 395. Балабан Віктор, Данилик Оксана, Крицька Осипа, Пастернак Євген,* Олександер;* Телезда Олена.
В. 432. Ґембатюк Анна.
В. 458. Поворозник Гнат.
В. 472. Дахнівський Дмитро, Ігор,* Мирон,* Франя.
В. 489. Степаняк Роман, Дарія.

ЧЛЕНИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 109. Звірик Володимир.
В. 206. Герман Лілея Б.
В. 236. Галушка Іван Й., мол.*
В. 247. Сосновий Михайло.*
В. 491. Кліма Нестор, Ольга.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 14. Вовчук Микола,* Ілемський Іван, Єва.
В. 27. Гнидка Василь,* Мисько Андрій.
В. 42. Голодний Гавриїл, Анна; Люзняк Олена.
В. 48. Келлі Карло,* Маргарита.
В. 53. Добростан Петро.
В. 59. Марущак Антін, Стецюк Федір.
В. 62. Ґлісон Олена М., Савка Микола.
В. 75. Гойдало Іван, Левицький Михайло,* Ярослав;* Тирпак Анна С.
В. 94. Гусак Степан,* Корнелія; Захарків Остап, Ірина; Ковальчук Василь, Колодницький Йосип, Левис Мирон,* Майстрик Андрій, Софія; Співак Микола, Катерина; Федорак Богдан.*
В. 106. Данилишин Мирон, Кравець Микола, Віра.
В. 117. Скальська Марія.
В. 118. Влашків Марія.
В. 127. Бучинський Йосип, Варвара; Горгота Ірина А., Михальчук Володимир, Ярослава; Щітка Василь, Щавинський Василь, Ірина.
В. 141. Данкевич Зиновія.
В. 187. Помаранська Анна.
В. 204. Гной Роман,* Ґрендус Мирослава, Кармоді Матвій Й.,* Кіндрак Роберт,* Орт Вернер,* Марлена.
В. 219. Ходачок Нестор.
В. 220. Войтович Йосип, Кравчишин Петро, Стефанія.
В. 221. Берестянська Ірина, Калинюк Володимир, Марія; Кваситник Михайло, Марія; Левчанин Микола, Марія; Нагаїв Іван.*
В. 233. Головецький Петро.
В. 238. Чубик Володимир.*
В. 239. Пістон Йосип,* Яциник Йосип, Маргарита.
В. 287. Коритко Юрій.
В. 293. Ендрю Марія.
В. 317. Ліщинська Катерина.
В. 330. Цолган-Ільницький Йосип.
В. 361. Палій Петро, Ярковський Іван, Марія.
В. 365. Бойчак Михайло,* Гудак Верна Б.
В. 388. Харченко Олена.
В. 423. Коваль Іван,* Лутовський Василь, Анна.
В. 432. Артимко Михайло, Волосевич Павло, Воращук Петро,* Зараска Василь, Калавур Михайло, Машталяр Петро 2, Михаловський Роман,* Сидір 2, Анна 2; Паньків Лука,* Юстин; Рабець Олекса,* Сенишин Микола 2, Сільваcі Михайло,* Євгенія; Солтис Никодима, Стефурак Тарас Й.,* Пелагія; Стецишин Катерина, Тейлор Анна, Шварц Софія, Шулим Микола.*
В. 438. Борота Петро.*
В. 469. Давида Павло, Новицький Михайло.*
В. 472. Яценків Омелян.
В. 492. Савченко Гнат.
В. 503. Боднарчук Едвард І.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 91. Павлович Володимир.
В. 97. Пастернак Євген,* Олександер.*
В. 102. Мороз Микола.
В. 103. о. Фалько Павло.
В. 115. Благута Михайло, Катерина; Воробець Іван, Катерина.
В. 146. Коновальська Тетяна.
В. 170. Волошин Михайло, Текля; Колодій Корнило, Анна; Ничипор Іван, Варвара.
В. 192. Тарабан Лев, Аля.
В. 213. Ґавазон Володимир.*
В. 217. Максимович Осип.
В. 221. Дахнівський Дмитро, Ігор,* Мирон,* Франя; Іваськів Аркадій, Хомик Іван 2, Катерина 2.
В. 257. Стефанів Гнат, Наталія.
В. 266. Кравс Володимир 2, Мирослав,* Орест,* Юрій,* Анастасія; Сохоцький Василь, Анна.
В. 271. Пачовський Йосафат.
В. 277. Дужа Надія.
В. 336. Городиський Іван.
В. 375. Одежинський Іван, Лідія.
В. 395. Закаляк Ярослав, Мацях Марія, Стела; Хома Петро.
В. 427. Поворозник Гнат.
В. 472. Пясецький Петро, Шкарупа Юрій, Іванна.
В. 482. Чава Іван, Теодосія.
В. 494. Балабан Віктор, Даниляк Оксана, Крицька Осипа, Телезда Олена.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 29. Юґас Степан 2.*
В. 32. Гутник Анна.
В. 39. Павлина Володимир.*
В. 41. Опар Доротея.
В. 55. Бутенко Федір, Віра.
В. 61. Стегницький Франко.
В. 63. Оресик Михайло,* Сінявський Павло.*
В. 90. Комарницька Осипа, Лин Петро,* Мекаш Вікторія.
В. 99. Бонк Марія, Стефанія.
В. 105. Смеречинська Марія.
В. 137. Стефанович Медизон Й.,* Анна.
В. 155. Янкович Софія.
В. 176. Вабяк Мирослав.*
В. 254. Мельник Йосип мол.*
В. 262. Варго Михайло мол.,* Кулявець Мирослав.*
В. 276. Скубяк Павло.*
В. 277. Данилів Богдан,* Аліція М.
В. 296. Карзон Петро.
В. 300. Мушинська Марія.
В. 312. Білецька Доротея, Козлов Тимофій, Наталія.
В. 338. Лабойко Іван.*
В. 368. Подубинський Богдан,* Володимир.*
В. 370. Дерен Марія.
В. 387. Грамяк Іван, Анна.
В. 400. Бойко Михайло.*
В. 415. Маліцький Йосип.
В. 418. Стеців Роман М.*
В. 432. Дусяк Матвій, Кут Федір Е. 2.*
В. 433. Маланчук Іван.
В. 436. Стефанчук Степан.*
В. 445. Кузик Петро.*
В. 448. Пристащ Михайло.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ПОВНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 204. Миронюк Микола.*
В. 206. Каськів Омелян А.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 42. Мютер Іванна.
В. 45. Гарасим Олександер Т.*
В. 51. Крекота Іван,* Михайло.*
В. 83. Караїм Михайло,* Лірі Марія.
В. 102. Елькін Іван.*
В. 109. Іваниш Григорій.
В. 112. Більська Стефанія.
В. 175. Пішко Микола.*
В. 179. Голдак Іван.*
В. 221. Васильовський Пилип Т., Курко Іван.*
В. 251. Турчик Едвард.*
В. 334. Куц Лаврентій.*
В. 336. Федорчак Іван.*
В. 338. Крицький Андрій.*
В. 361. Галичин Йосип,* Самборська Катерина.
В. 364. Доддс Марія, Носаль Степан.*

ЧЛЕНИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 5. Галатин Антін.
В. 15. Онуфрик Володимир.
В. 28. Куцик Степан.
В. 56. Ходан Федір.*
В. 67. Кушпинський Василь.
В. 70. Каранко Олекса.
В. 75. Галій Михайло.
В. 130. Тарас Яким.
В. 135. Лучка Юрій.
В. 164. Калинич Микола.
В. 168. Лопушанський Іван.
В. 195. Астряб Андрій.
В. 204. Новак Пелагія, Хитрик Анна.
В. 217. Качала Іван.
В. 254. Селеман Михайло.
В. 256. Варнич Михайло.
В. 268. Волос Софія.
В. 300. Шибінський Володимир.
В. 305. Рудий Петро.
В. 311. Несторяк Лесько.
В. 316. Балух Микола, Луців Олекса.
В. 317. Новенчій Федір.
В. 325. Крук Андрій.
В. 361. Сеньків Степан.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня 1955 року було в УНСоюзі повнолітніх членів	49,234
В місяці серпні 1955 р. прийнято нових	115
В місяці серпні 1955 р. прийнято наново	168
В місяці серпні 1955 р. прийнято з переступ. листами	44
В місяці серпні 1955 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	6
В місяці серпні 1955 р. прийнято зі старого роду обезп.	—
Разом	49,567
В місяці серпні 1955 року суспендовано	117
В місяці серпні 1955 р. відійшли з переступ. листами	58
В місяці серпні 1955 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	6
В місяці серпні 1955 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці серпні 1955 р. відійшли зо зворотом у готівці	47
В місяці серпні 1955 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці серпні 1955 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	2
В місяці серпні 1955 р. відійшли на виплачене обезпеч.	21
В місяці серпні 1955 померли	26
Разом	277
З кінцем місяця серпня 1955 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	49,290

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі 1 на $ 250	4
В клясі 1 на $ 500	56
В клясі 1 на $ 750	9
В клясі 1 на $1000	122
В клясі 1 на $1500	5
В клясі 1 на $2000	1

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі 2- 500 на $ 500	403
В клясі 2-1000 на $1000	266
В клясі 2-1500 на $1500	4
В клясі 2-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі 3- 500 на $ 500	6,075
В клясі 3-1000 на $1000	4,710
В клясі 3-1500 на $1500	66
В клясі 3-2000 на $2000	54
В клясі 3-2500 на $2500	7
В клясі 3-3000 на $3000	6
В клясі 3-3500 на $3500	—

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років (Ендавмент)

В клясі 4- 500 на $ 500	4,527
В клясі 4-1000 на $1000	2,336
В клясі 4-1500 на $1500	53
В клясі 4-2000 на $2000	42
В клясі 4-2500 на $2500	4
В клясі 4-3000 на $3000	9
В клясі 4-3500 на $3500	—
В клясі 4-5000 на $5000	—

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів

В клясі 5- 100 на $ 100	2
В клясі 5- 250 на $ 250	122
В клясі 5- 500 на $ 500	2,831
В клясі 5- 750 на $ 750	396
В клясі 5-1000 на $1000	6,208
В клясі 5-1500 на $1500	153
В клясі 5-2000 на $2000	41

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі 6- 250 на $ 250	2
В клясі 6- 500 на $ 500	4,761
В клясі 6- 750 на $ 750	1
В клясі 6-1000 на $1000	3,265
В клясі 6-1500 на $1500	41
В клясі 6-2000 на $2000	22
В клясі 6-2500 на $2500	2
В клясі 6-3000 на $3000	3
В клясі 6-різні суми	50

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі 21- 500 на $ 500	2,276
В клясі 21-1000 на $1000	853
В клясі 21-1500 на $1500	18
В клясі 21-2000 на $2000	11
В клясі 21-2500 на $2500	5
В клясі 21-3000 на $3000	5
В клясі 21-3500 на $3500	3
В клясі 21-4000 на $4000	1
В клясі 21-4500 на $4500	1
В клясі 21-5000 на $5000	—

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі 22- 500 на $ 500	2,606
В клясі 22-1000 на $1000	2,177
В клясі 22-1500 на $1500	34
В клясі 22-2000 на $2000	51
В клясі 22-2500 на $2500	10
В клясі 22-3000 на $3000	10
В клясі 22-3500 на $3500	5
В клясі 22-4000 на $4000	2
В клясі 22-4500 на $4500	1
В клясі 22-5000 на $5000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 65-го року життя

В клясі 23- 500 на $ 500	158
В клясі 23-1000 на $1000	88
В клясі 23-1500 на $1500	4
В клясі 23-2000 на $2000	11
В клясі 23-2500 на $2500	2
В клясі 23-3000 на $3000	5

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років

В клясі 24- 500 на $ 500	2,350
В клясі 24-1000 на $1000	1,492
В клясі 24-1500 на $1500	25
В клясі 24-2000 на $2000	40
В клясі 24-2500 на $2500	8
В клясі 24-3000 на $3000	7
В клясі 24-3500 на $3500	5
В клясі 24-4000 на $4000	1
В клясі 24-5000 на $5000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками до 65-го року життя

В клясі 25- 500 на $ 500	185
В клясі 25-1000 на $1000	142
В клясі 25-1500 на $1500	4
В клясі 25-2000 на $2000	12
В клясі 25-2500 на $2500	2
В клясі 25-3000 на $3000	3
В клясі 25-3500 на $3500	7
В клясі 25-5000 на $5000	2
Разом	49,290

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 20. Ґох Данило.
В. 25. Озоровська Ольга.
В. 33. Донаґю Дениса М., Настоящa Наталія.
В. 36. Павлишин Тереса.
В. 38. Чеканський Василь А.
В. 40. Орлов Георгіяна.
В. 56. Гіліґан Терентій М.
В. 63. Панчик Анна.
В. 76. Клебан Роман Л., Панько Донна Ю.
В. 80. Грицак Федір І.
В. 90. Сидор Марія.
В. 94. Соколів Валентина, Чупка Тома Е.
В. 99. Валиґун Анна М., Волинська Євгенія А.
В. 115. Вабич Оксана.
В. 120. Лаврик Франк Р.
В. 125. Мазан Данило А., Павло А.; Налипайко Богдан П., Володимир П.
В. 127. Білоголовський Ігор І., Хомин Богдан Ст.
В. 140. Торський Іван, Марія, Михайло, Ольга, Степан.
В. 144. Хомко Мартин А.
В. 147. Савина Віталій.
В. 149. Пахла Марія А.
В. 153. Сенежак Діяна М., Сперкач Богдан В., Федак Анна, Богдан.
В. 155. Копчо Лідія І.
В. 161. Цибак Ричард П.
В. 179. Паращак Дебора З.
В. 189. Воровицький Іван, Леськів Дарія, Рябко Лідія.
В. 191. Деметрук Мирон, Куцер Петро М.
В. 204. Адамський Йосип, Лідія, Марія; Ваґнер Юрій мол., Лютак Роман, Юрій.
В. 211. Соколовська Марія М.
В. 221. Васильовська Лідія О., Мицик Степан І., Нагорняк Степан, Сливчук Карло О.
В. 222. Кроль Маріян.
В. 230. Емрих Іван, Кіндрат; Сорока Іванна М.
В. 232. Пандрук Шарон М.
В. 238. Данилевич Володимир, Олег; Лавсон Степан В., Сілінський Петро І.
В. 242. Найдук Григорій М.
В. 245. Городиський Роман.
В. 253. Ганущик Володимир, Ірина, Марко, Тарас; Мисишин Марія А.
В. 256. Бандровський Аліція М., Бріян, Іван К.; Масргоф Карло Р. 2, Рюболд Варвара А., Едвард Г. мол., Іванна М., Ніна М., Юдита Н.
В. 258. Головецька Іванна Л.
В. 267. Роберґе Чері Дж.
В. 274. Дикун Дебора К., Колiс Надія.
В. 277. Дутка Христина, Курилець Марта А., Любинський Роман М.
В. 281. Шклярський Анна, Володимир, Євген, Іван, Юліян.
В. 287. Свердон Мирослав М.
В. 293. Тимяк Лідія, Роман.
В. 309. Росс Вільма Г.
В. 316. Ендрю Степан В., Кечмер Едвард П., Роберт В.
В. 320. Падковський Олег М., Орест, Юрій.
В. 323. Яремко Тома Я.
В. 336. Дуркалець Лідія А., Мицьо Уляна М.
В. 341. Шульга Марія А.
В. 349. Лісний Марія І.
В. 350. Хома Катерина Р.
В. 361. Драган-Левкович Йосип.
В. 364. Сенюта Памела І., Сподар Шарон А.
В. 379. Грабас Петро, Коваль Марія, Ольга; Луців Богдан Р.
В. 380. Воронкевич Володимир, Ірина М.; Дворська Ірина Е., Кормелюк Роман, Новицький Степан, Фесьо Марія А.
В. 388. Пастернак Марія А.
В. 395. Ясинська Ірина С.
В. 414. Вірстюк Нестор Ф.
В. 423. Борух Михайло, Максимонько Богдан, Пилип Ф. мол. 2.
В. 432. Верига Любов І., Гордійчук Богдан В., Тарас М.; Довгаль Юрій, Шлапак Лілея, Руслана.
В. 433. Осарчук Іван П.
В. 437. Олексин Христина.
В. 441. Козира Роман І.
В. 451. Шкляр Ірина М.
В. 458. Вучок Тарас В. Г.
В. 459. Вишнівська Олена М.
В. 471. Фещак Іван П.
В. 474. Пастерник Марія.
В. 482. Сус Наомі Р.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Старовецький Лев.
В. 42. Левко Богдан, Євстахій, Маріян.
В. 61. Д'Анелло Анна.
В. 94. Гриник Яким Р., Палюх Дарія, Іван В.В., Христина О.; Склепович Каролина, Фридрих Г.
В. 102. Василюк Орест.
В. 106. Бойко Марія, Петро, Степан; Вояк Ольга.
В. 127. Лехновський Ірина, Марія, Степан; Пограбтний Мирон О.
В. 189. Білинський Йосип Гр.
В. 204. Куцма Іван 2, Михайло.
В. 211. Юрків Юстина.
В. 217. Павлічко Богдан Я.
В. 219. Ландяк Доротея З., Єлисавета, Марія А., Юрій.
В. 266. Гнатишак Ірина А.П., Юрій Т.
В. 361. Царик Олександер мол., Чінальська Орися, Шишка Ольга, Петро.
В. 388. Дашківський Євген, Лариса, Роман І.
В. 430. Роман Галина, Єлисавета Н., Мирослав; Фіцяк Богдан, Марія, Мирон, Орися.
В. 432. Береговський Данило, Боднар Володимир Л., Великопільська Лідія В., Волошин Надія, Ореста; Гладун Ярослав В., Годовський Степан А., Гуменюк Тома В. 4, Гуціль Богдан І., Володимир Н., Євген; Добко Володимир М., Делорис А.; Дорош-Маршал Євген, Загребельний Зенон В., Збожний Богдан, Дора, Михайло; Козовий Анна, Богдан; Кохан Орест В., Кучерик Василь Р., Лайкиш Євген Р. 2, Стефанія А.; Метельський Денис А., Степан Р.; Морей де Моранд Колетта І., Моніка Й.; Оприск Марлена, Софія; Оріхівська Донна Хр., Ріхард Ольга, Самчій Іван, Ситник Ґералдина А., Сокіл Володимир, Стела; Стецик Андрій, Юрій; Топлин Орест Р., Федун Петро мол., Шиманська Іванна С. 2, Шліхта Леся.
В. 471. Дубас Богданна, Орест, Ярослав; Свобода Орест.
В. 479. Весага Андрій.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 35. Медвецька Марта І.
В. 42. Шевчук Анна, Ірина, Михайло, Орися.
В. 110. Антоні Варвара М., Сандра А.
В. 153. Одежинська Лариса І., Уляна Л.
В. 189. Скараїв Лариса.
В. 220. Хомик Володимир, Марія.
В. 316. Сук Леся Л., Орест.
В. 379. Матвішин Ігор, Трачик, Аврелія, Елеонора, Стефанія.
В. 395. Микитин Ганц, Іван; Ушак Павло, Степан.
В. 432. Левицька Олександра Л.
В. 489. Степаняк Володимир, Марта, Юрій.
В. 504. Барна Богдан, Ярослав.

ДІТИ, ЩО ЗМІНИЛИ КЛЯСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 20. Юрків Марія Ст.
В. 164. Бутрей Тарас Р.
В. 243. Тупиця Анна.
В. 276. Сисин Микола мол.
В. 385. Августинович Роман, Возний Євстахій.
В. 474. Ґельнер Зенон.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 14. Вовчук Григорій М., Микола мол.; Ілемська Марія, Ольга.
В. 48. Келлі Данило, Йосип, Франко.
В. 53. Добростан Марія, Ольга, Стефанія.
В. 74. Олач Каролина.
В. 75. Шіга Анастасія А.
В. 94. Глива Катерина, Гусак Микола, Дідицький Юрій, Ковальчук Михайло, Майстрик Володимир, Прихитко Кетлін, Співак Богдан, Хміль Леся.
В. 102. Василюк Орест.
В. 105. Кузьма Анна С.
В. 114. Івасюк Гоеста, Михайлина; Івко Віталій, Євгенія, Петро.
В. 127. Вейґер Богдан, Бучинський Іван, Надія; Михальчук Михайло, Щавинський Анна Хр., Марія К., Петро В.
В. 137. Стефанович Ширлей А.
В. 144. Малінко Ірина І.
В. 153. Анкелевич Євгенія, Радишевський Михайло, Степан.
В. 194. Худик Марія, Степан.
В. 204. Воднар Надія, Федір; Гінокчіо Петро Й., Роберт А., Тома Е., Яким П.; Гной Володимир, Демидюк Володимир 2, Ольга; Кармоді Маргарита М., Матвій І., Максимюк Іванна, Михайло, Христофор; Малович Глен, Лавра, Олена; Недошитко Ірина, Орест.
В. 211. Белей Анна.
В. 219. Ходачок Степан.
В. 220. Кравчишин Анна, Т., Дарія С., Люба М.
В. 221. Калинюк Роман В., Квасітник Любомир, Левчанин Богдан.
В. 233. Головецька Ярослава.
В. 239. Рінило Зиновій І., Седер Іванна 5, Олександер 5.
В. 256. Махно Анастазія, Чаплик Андрій, Марія, Микола.
В. 271. Завко Марія, Юлія.
В. 296. Лобур Петро Е.
В. 371. Стецкович Глорія, Патриція.
В. 423. Лютовський Марія, Степан.
В. 432. Байко Іван В., Ольга Е., Ярослав; Бундза Люба В., Надія Н.; Василишин Віра Н., Волошин Надія, Ореста; Гірак Петро О., Гладій Петро І., Ярослав П.; Гіма Анна, Петро; Зубик Надія М., Ільків Марія І., Климаш Богдан В. 3, Мирослав 3; Леськів Богдан, Матвіїв Богдан Я., Матис Богдан Р., Медвідь Володимир, Емілія; Недошитко Люба О., Ребрик Христина Р., Садовий Анна, Марія; Сетник Степан М., Собчак Данило П., Стечишин Оксана В., Орися В.; Тупис Ярослав, Цибенко Валеріян, Шалай Михайло Т., Шафранський Микола.
В. 492. Савченко Євгенія, Лукія.
В. 497. Гладун Роберт В.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 115. Благута Ігор, Лев, Тарас; Воробець Ігор, Лідія У., Оксана, Олег.
В. 170. Волошин Богдан, Нечипор Марія.
В. 192. Тарабан Ірина.
В. 221. Хомик Володимир, Марія.
В. 257. Стефанів Віра.
В. 266. Сохоцька Марія, Стефанія Д.
В. 301. Трачик Аврелія, Елеонора, Стефанія.
В. 341. Варна Богдан, Ярослав Е.
В. 375. Одежинська Лариса І, Уляна Л.
В. 414. Гіряк Марта Ю., Христина С.
В. 461. Левицька Олександра Л.
В. 472. Шкарупа Роман.
В. 494. Валабан Діяна, Мирослав мол.; Волянська Осипа А., Заблоцький Евген, Марія, Наталія, Софія; Комптон Варрен, Ричард; Микитин Ганц, Іван; Ушак Павло, Степан.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ УНС:

В. 57. Вакай Василь.
В. 83. Ярмолюк Андрій.
В. 87. Муселяк Марджорі Е.
В. 124. Драбик Ричард Й.
В. 219. Линч Патиція А.
В. 230. Джордж Ірина Е.
В. 242. Гаргай Юлія, Юрій; Мітчук Ольга, Найдук Марія.
В. 277. Красій Стефанія.
В. 305. Сміль Катерина.
В. 334. Джубак Василь.
В. 430. Васюта Євген.
В. 457. Сердюк Клара.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 61. Д'Анелло Анна.
В. 63. Оресик Іван М.
В. 361. Процінський Ігор М.
В. 368. Подубинька Зоріяна.
В. 396. Деберсон Юдита А.
В. 432. Вурак Данило, Федун Петро мол.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ПОВНОЮ СУМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 182. Філь Михайло мол.
В. 204. Голембйовський Ігор О., Ляхович Євгенія К.
В. 324. Терпелюк Анна З.
В. 383. Худоба Андрій М.
В. 414. Волинець Евелина В. 2.
В. 432. Федорчик Богдан В.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 206. Гук Ярослав.

ДІТИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 2. Мравець Поллі А.
В. 247. Білик Кетлін.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня 1955 року було в УНС дітей членів	21,125
В місяці серпні 1955 р. прийнято нових	145
В місяці серпні 1955 р. прийнято наново	104
В місяці серпні 1955 р. прийнято з переступ листами	28
В місяці серпні 1955 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	7
Разом	21,409
В місяці серпні 1955 року суспендовано	135
В місяці серпні 1955 р. відійшли з переступ. листами	39
В місяці серпні 1955 р. відійшли до старших чл. УНС	15
В місяці серпні 1955 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	7
В місяці серпні 1955 р. відійшли зі зворотом у готівці	7
В місяці серпні 1955 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	10
В місяці серпні 1955 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці серпні 1955 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці липні 1955 померли	2
Разом	216
З кінцем місяця серпня 1955 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	21,193

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТ.:

В клясі 1-ій на $ 500	2,819
В клясі 2-ій на $ 400	643
В клясі 3-ій на $ 100	1,679
В клясі 4Р на $ 250	175
В клясі 4Р на $ 500	3,929
В клясі 4Р на $1000	1,859
В клясі 5Е на $ 250	290
В клясі 5Е на $ 500	4,816
В клясі 5Е на $1000	1,769
В клясі 6С на $ 500	1,147
В клясі 6С на $1000	657

НОВІ КЛЯСИ:

Е20 на $ 500	347
Е20 на $1000	238
Е20 на $2000	2
Е20 на $2500	1
Е18 на $ 500	127
Е18 на $1000	169
Е18 на $2000	8
Е18 на $3000	2
Е65 на $ 500	1
Е65 на $1000	1
Р20 на $ 500	199
Р20 на $1000	282
Р20 на $2000	3
Р20 на $3000	1
Р65 на $ 500	25
Р65 на $1000	4
Разом	21,193
З кінцем місяця серпня 1955 р. в У. Н. Союзі було всіх забезпечених	70,483

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У.Н.Союзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за серпень 1955 року суспендованими можуть бути прийняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродож серпня 1955 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Г. Герман, гол. секр.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
DMYTRO HALYCHYN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДС.:
MICHAEL PLZNAK
310 E. 74th St., New York, N. Y.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДС.:
Mrs. GENEVIEVE ZEREBNIAK
645 Reed Avenue, Akron 1, Ohio

РЕКОРДОВИЙ СЕКРЕТАР:
GREGORY HERMAN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
ROMAN SLOBODIAN
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

WALTER GALAN
7039 Limekiln Pike
Philadelphia 38, Pa.

STEPHEN KUROPAS
3301 N. Newland, Chicago 34, Ill.

JOHN W. EVANCHUK
8930 Manor Ave., Detroit 4, Mich.

PETER KUCHMA
95 E. 7th St., New York 3, N. Y.

WLADIMIR KOSSAR
150 Eugenie St.
Winnipeg, Man., Canada

ГОЛОВНІ РАДНІ:

DMYTRO SZMAGALA
4037 Riveredge Rd., W. Park Sta.
Cleveland 11, Ohio

JOHN KOKOLSKI
23 Fairlawn Ave., P.O. Box 467
Woonsocket, R. I.

Miss ANNA CHOPEK
117 Greenfield Rd.
Mattapan, Mass.

Mrs. MARIA DEMYDCHUK
416 — 17th St., Brooklyn 15, N.Y.

ANDREW JULA
Sands Plan P.O. Box 277
Fair Oaks, Pa.

TARAS SHPIKULA
5466 W. Haddon Ave.
Chicago 51, Ill.

Dr. YAROSLAW PADOCH
33 Hillside Ave., Mahwah, N. J.

WILLIAM B. HUSSAR
35 Hardison Rd.
Rochester 17, N. Y.

WALTER DIDYK
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.

NICHOLAS DAWYSKYBA
41 Rosewood St., Mattapan, Mass.

Mrs. HELEN SHTOGRYN
4753 N. Hutchinson St.
Philadelphia 41, Pa.

Головна канцелярія У.Н.Союзу знаходиться у власнім домі під ч. 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Поштова адреса У. Н. Союзу:
P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: HEnderson 4-1016.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСИРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1955 РОКУ

ДЕП. СТАРШИХ ЧЛЕНІВ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	319.63
2	221.57
3	123.81
5	495.75
6	69.83
7	216.58
8	512.63
9	147.08
10	78.29
11	162.66
13	311.49
14	557.62
15*	80.87
16	57.41
17	92.06
20	427.02
21	244.46
22	134.09
23	196.09
24	98.80
25	173.84
26	27.17
27	415.41
28	129.89
29	396.90
30	102.76
31	141.42
32	27.56
33*	612.01
34	12.79
35	83.61
36	246.43
37	238.43
38	522.22
39	1,119.90
40	47.97
41	31.72
42	333.88
43	54.69
44*	122.11
45	609.90
46	101.31
47	89.27
48	68.78
49	151.90
50	127.88
51	59.61
52	136.19
53	192.42
54	165.98
55	271.16
56	184.76
57	531.21
59	658.20
60	59.18
61	109.39
62	145.44
63	705.62
64	275.39
65	175.49
66	82.23
67	171.19
69	183.96
70	357.59
71	153.27
72	56.80
73	82.93
75	318.99
76	709.59
77	91.07
78	73.93
79	18.66
80	71.29
81	205.20
82*	57.65
83	369.30
84	172.98
85	257.37
86	235.70
87*	161.08
88	17.08
89	54.18
90	298.57
91	283.57
92	12.38
93	98.64
94	1,360.55
95	64.71
96	407.07
97	125.80
98	115.24
99	186.39
100	136.21
101	31.74
102	905.26
103	135.30
104	255.04
105	491.28
106	1,113.99
107	178.85
108	188.75
109	212.18
110	10.64
111	53.25
112	436.41
113	120.10
114*	442.87
115	192.28
116	173.81
117	217.47
118	113.42
119	115.83
120	389.21
121	246.82
122	41.58
123	216.80
124	148.91
125	605.33
126	99.79
127	1,120.96
128	125.72
129	23.61
130	531.43
132	131.58
133	264.23
134	123.93
135	39.97
137	239.01
138	87.22
139	94.42
140	161.44
141*	157.99
142	331.97
143*	424.99
144	163.56
145	109.48
146	435.19
147	646.82
148	57.73
149	86.54
150	236.99
152	139.62
153*	157.32
154	38.85
155	775.38
156	434.61
157*	33.91
158	479.27
159	122.26
160	101.95
161	560.40
162	44.12
163	639.44
164	254.58
165	118.27
167	82.27
168	215.00
169	33.35
170	459.66
171	167.32
172	85.74
173	205.67
175	390.17
176	227.56
177	194.65
178	282.06
179	269.43

Відділ	Заплатив
180	142.40
181	107.02
182	203.08
184	154.27
185	47.64
186	53.41
187	94.71
188	25.25
189*	506.29
190	42.15
191	381.26
192	257.62
193	32.91
194*	1,106.95
195	52.26
196	52.49
197	24.71
198	15.35
199	75.67
200	448.89
201	37.01
202	52.01
203*	46.39
204	1,310.40
205	21.69
206	654.46
207	83.95
208	28.27
209	40.35
210	132.89
211	205.02
212	72.05
213	201.81
215	46.82
216	10.90
217	911.38
218	209.23
219	606.42
220	536.61
221*	5,825.90
222	46.54
223	308.14
224	62.59
225	12.88
226	25.94
227	31.40
228	83.17
229	117.52
230	676.35
231	9.84
232	89.66
233	256.24
234	314.60
235	132.64
236	227.78
237	289.06
238	435.59
239	351.28
240	656.51
241	160.04
242	288.25
243	43.00
244	28.07
245	204.58
246	79.44
247	288.43
248	217.04
249	34.95
250	6.90
251*	369.88
252*	575.14
253	279.81
254	557.48
255	39.65
256	167.82
257*	344.79
258	19.82
259	205.34
261	82.95
262	70.64
263	40.37
264	119.58
265	63.66
266	870.63
267	154.87
268	146.21
269	20.84
270	326.58
271	218.78
272	19.79
273	25.46
274	343.72
275	78.65
276	506.32
277	1,202.30
278	34.25
279	33.73
280	230.74
281	355.77
282	44.13
283	271.82
284	89.99
286	139.59
287	247.77
288	289.61
289	161.23
290	155.38
291	381.02
292	943.08
293	241.64
294	29.02
295	431.42
296	284.40
297	23.89
298	127.28
299	214.69
300	132.52
301	289.64
302	23.72
303	75.08
304	516.68
305	274.57
306	67.57
307	100.40
308	109.52
309	45.03
310	187.97
311	27.01
312	81.43
313	12.16
314	124.29
315	21.99
316	684.83
317	149.33
318	141.06
319	98.00
320	379.88
321	135.43
322	60.26
323	122.52
324	286.18
325	840.35
326	76.96
327*	760.68
328	94.17
330	259.69
331	129.45
332	64.93
333	122.50
334	628.60
335	109.91
336	539.03
337*	160.58
338	261.96
339	183.37
340	13.25
341*	581.83
342	276.02
343	313.09
344	94.33
345	181.83
346*	34.92
347	241.58
348*	462.23
349	101.07
350	208.47
351	89.41

Відділ	Заплатив
352	159.29
353	200.22
355	166.25
356	189.10
357	70.09
358*	202.31
359*	62.11
361	2,840.70
362	253.18
363	242.74
364	690.58
365	47.72
366	14.93
367	1,156.62
368*	96.31
369	274.18
370	475.77
372	221.63
373	84.61
374	115.96
375	405.64
376	88.25
378	32.22
379	2,183.54
380	97.01
381	20.56
383	486.94
384	99.84
385	646.88
386	111.69
387	102.49
388	495.43
289*	172.47
390*	175.41
391	30.95
392	11.51
393	34.67
394	85.05
395	157.04
396	57.79
397	299.12
398	52.82
400	92.67
401	38.46
402*	127.12
403	136.66
404	10.35
405	49.18
406	250.19
407	39.32
409	44.63
410	14.74
411	25.74
412	54.08
413	108.40
414	629.45
415*	53.69
416	6.64
417*	21.11
418*	117.98
419	29.93
421	69.11
422	29.27
423	785.43
424*	102.30

Відділ	Заплатив
427	307.94
430	849.75
432*	2,904.83
433	155.11
435	71.53
436	283.13
437	368.31
438	57.39
440*	75.26
441	459.34
442*	34.09
443	10.56
444	29.96
445	588.23
446	147.64
447	6.83
448	64.45
449	39.17
450	35.33
451	94.83
452	111.73
453*	47.01
454	57.04
455	96.42
456	145.60
457	87.34
458	329.86
459*	261.43
460	144.37
462	7.14
463*	12.52
464	340.47
465*	156.56
466	82.47
467	29.56
468*	155.38
470	25.39
471	180.69
472*	311.89
473*	895.74
474	238.56
476	141.25
477	202.30
479	67.30
480*	40.37
481	162.47
482	75.13
483	189.17
484	296.47
485	23.92
486	14.03
487	171.04
488*	31.30
489*	372.16
490*	322.10
492	117.22
493	5.24
495	28.53
497*	213.74
499	16.99
500*	4.44
501	8.84
502*	1 28.05
504*	82.35

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпеч. ...$112,516.41

При відділах, означених зіркою (*), в даних сумах є включені залеглі місячні вкладки.

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	4.50	216	4.57
3	2.42	221*	3.76
28	2.37	234	15.70
30	12.74	237	2.88
33*	11.46	243	4.60
37	6.94	245	1.06
39	17.35	264	2.76
65	10.71	274	1.49
70	5.07	275	8.15
83	2.86	278	1.15
90	4.40	286	23.14
101	3.04	305	3.91
106	1.26	316	1.41
112	4.11	321	3.93
117	4.86	335	3.70
125	.88	336	8.73
127	3.37	342	3.24
148	6.50	358	1.62
147	24.11	361	2.68
170	2.34	367	3.71
185	5.66	370	3.68
194	4.86	384	13.78
206	2.65	388	5.28
209	2.82	482	2.86

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпеч.	$ 275.07
Разом з місячних вкладок від членів	$112,791.48
Відсотки від бондів	11,166.75
Відсотки від морґеджів	2,179.82
Відсотки від членських позичок	614.94
Чинш від реальностей в Джерзі Сіті, Н. Дж.	2,335.80
Приходи від реальностей в Кергонксон, Н. Й.	31,831.03
Приходи друкарні і книгарні	11,337.36
Зворот позички до народного фонду	48.00
З переносу резерви за переписаних членів	347.50
З переносу федерального податку за помічні сили	653.17
З переносу стейтового податку за помічні сили	23.09
З переносу інших фондів за членів молод. деп.	13.35
Уневажнений грошевий зворот	232.76
Сплати морґеджів	1,977.50
Сплати член. позичок	2,859.78

Сирітські части по бл. п.

Відділ	
461 Пайташ Іван	300.00
Разом	$178,712.33

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Відділ:	
5 Галатин Антін	$ 500.00
15 Онуфрик Володимир	500.00
53 Усик Михайло	1,000.00
59 Пурий Володимир	500.00
67 Кушпінський Василь	1,000.00
70 Каранко Олекса	500.00
81 Андрейчук Йосиф	1,000.00
105 Белюх Василь	500.00
112 Шаваринська Феська	1,000.00
117 Зиблікевич Василь	1,000.00
130 Тарас Яким	500.00
135 Лучка Григорій	574.54
155 Процанін Марія	1,000.00
164 Калинич Микола	1,000.00
168 Лопушанський Іван	1,500.00
179 Вула Йосиф	1,000.00
189 Д-р Лотоцький Євген	500.00
195 Астряб Андрій	500.00
204 Хитрик Анна	500.00
204 Новак Пелягія	500.00
217 Качала Іван	500.00
251 Стрібіцький Ілько	500.00
254 Селеман Михайло	1,000.00
267 Пришляк Василь	500.00
300 Шипінський Володимир	500.00
316 Луців Олекса	1,000.00
339 Жолобайлюк Настуня	500.00
361 Підгайний Еміль	500.00
361 Сеньків Стефан	1,000.00
364 Грицік Агнеса	1,000.00
376 Троз А. Петро	1,000.00
393 Гивель Михайло	500.00
461 Пайташ Іван	300.00

Інші виплати посмертного фонду:

Відійшли з виплаченим обезпеченням в готівці (ендавмент)	5,000.00
Грошеві зароти	5,209.84
Виплати на реальностях в Джерзі Сіті, Н. Дж.	3,208.10
Відсотки на закуплених бондах	212.60

Виплати з сирітського фонду по бл. п.:

Відділ:	
85 Павлик Анастазія	110.00
168 Харченко Панас	260.00

Виплати з народного фонду:

Український Конгресовий Комітет	2,500.00
НТШ в Канаді	100.00
На видання Української Енциклопедії	25.00

Виплати з фонду Захисту-Сиротинця:

Виплати на реальностях в Кергонксон, Н. Й.	18,788.68

Виплати запомог з запомогового фонду:

Відділ:	
8 Булат Григорій	25.00
27 Пісоцький Ізидор	40.00
29 Козмовський Іван	25.00
29 Яхван Евстахій	35.00
29 Вареница Лука	35.00
30 Клос Теодор	35.00
30 Вулф Р. Марія	25.00
39 Корнак Василь	35.00
39 Войталь Василь	35.00
45 Хомик Анна	25.00
56 Вітенко Іван	40.00
57 Белина Іван	40.00
59 Щербатюк Василь	35.00
67 Субтельна Юлія	25.00
67 Журав Анастазія	25.00
70 Камінський Василь	35.00
76 Зопатацька Марія	25.00
76 Струк Григорій	35.00
78 Супранович Матей	35.00
78 Шайняк Михайло	35.00
85 Палагнюк Іван	35.00
106 Крупка Стефан	35.00
112 Волошин Марія	25.00
119 Басара Іванна	25.00
120 Русинко Еміліян	35.00
144 Федицька Зофія	25.00
144 Кардина Вілям	40.00
155 Срібна Ева	25.00
156 Береска Февронія	25.00
158 Герман Йосиф	35.00
161 Кость Катерина	25.00
175 Клоп Василь	35.00
175 Сенчук Вільям	35.00
175 Шевчук Юрій	75.00
191 Наболотна Анна	25.00
200 Маціборка Антонія	25.00
206 Процишин Яків	30.00
206 Зелененький Дмитро	35.00
221 Чикало Григорій	35.00
223 Паславський Михайло	35.00
223 Стецура Василь	35.00
223 Фіняк Петро	35.00
223 Маліборська Ева	25.00
227 Підкалицький Андрій	35.00
237 Бартиш Онуфрей	27.00
238 Музика Марія	25.00
242 Данильчук Семен	35.00
242 Оленич Ева	25.00
261 Херцова Марія	25.00
270 Баран Марія	30.00
276 Баландяк Федор	35.00
280 Вендель Андрій	40.00
280 Цястон Іван	25.00
286 Сторошко Параска	25.00
287 Сметана Теодозія	25.00
292 Михайлюк Іван	20.00
296 Марійка Михайло	50.00
303 Корчак Анна	25.00
305 Семенюк Яків	35.00
313 Гривнак Сильвестер	40.00
317 Беднар Антін	75.00
319 Пшек Петро	35.00
319 Франко Петро	40.00
334 Гнатків Іван	35.00
334 Літвак Василь	35.00
334 Микита Микола	35.00
338 Сивик Василь	35.00
338 Хан Марія	25.00
347 Палко Іван	35.00
348 Шпитко Анастазія	25.00
349 Лісний Микола	35.00
361 Атаманчук Олекса	35.00
367 Свистун Йосиф	40.00
379 Федурчак Іван	35.00
379 Семків Іван	35.00
382 Кроляк Текля	25.00
383 Шимра Стефан	35.00
384 Буткевич Никодим	50.00
388 Потапович Наталія	25.00
390 Піх Теодор	35.00
406 Польовий Петро	25.00
429 Детвейлер Мілдред	25.00
464 Паньків Антон	40.00
478 Стахів Марія	25.00
483 Кіман Михайло	40.00

Виплати з адміністраційного фонду:

Виплати друкарні і книгарні	14,949.90
„Свобода" за орган	5,500.00
Платня помічних сил	2,896.57
Платня головного уряду	1,875.00
Кошти подорожі і репрезентації	1,327.69
Федеральний податок за помічні сили	795.67
Чинш за офіси у власнім домі	625.00
Внайм машин для зладження виказів (IBM)	539.40
Кошти подорожі організаторів	504.94
Лікарі за нових членів	187.00
Виплата нагороди за нових член. організаторам	181.25
Телефон	99.78
Видавництва і журнали	90.04
Канцелярійні прибори	83.15
Нагороди за нових членів	58.00
Видатки на пошту	55.18
Фотографічні знимки членських аплікацій	45.90
Оголошення	20.00
Вкладки до доброчинних організацій	15.00
Вода	8.25

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах	14,700.00
Позички членам	2,167.70
Інвестовано в морґеджах	3,000.00
Разом	$111,816.18

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем липня 1955 р. осталася	$414,768.99
Прихід за серпень	178,712.33
Разом	$593,481.32
Розхід за серпень 1955 р.	111,816.18
Готівка з кінцем 31. серпня 1955 р. остається	$481,665.14

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 481,665.14
Морґеджі	721,095.68
Бонди	12,947,452.98
Позички членам	301,233.99
Реальности	264,628.06
Друкарня	10,543.79
Разом	$14,726,619.64

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$14,026,433.31
Адміністрац. фонд	195,441.34
Конвенційний фонд	28,259.31
Запомоговий фонд	236,152.89
Народний фонд	15,775.07
Посмертний фонд старого роду обезп.	66,526.15
Резервовий фонд	19,020.68
Сирітський фонд	107,151.73
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	7,992.72
Фонд Захисту-Сирот.	23,866.44
Разом	$14,726,619.64

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	75.44
2	23.63
3	28.14
5	29.95
6	19.01
7	39.71
8	145.07
9	14.60
10	33.36
11	51.56
13	70.51
14	114.59
15*	1.50
16	37.93
17	5.43
20	215.79
21	60.71
22	1.35
23	91.58
24	5.78
25	59.68
26	1.05
27	90.47
28	10.15
29	41.76
30	3.15
33*	186.90
34	.90
35	25.87
36	40.76
37	81.90
38	162.62
39	212.49
40	20.18
41	6.87
42	134.36
44*	2.82
45	206.16
46	29.97
47	27.77
48	18.20
49	36.60
50	41.74
51	109.86
52	88.21
53	145.57
54	50.84
55	78.49
56	50.85
57	286.00
59	232.22
60	19.02
61	4.90
62	37.03
63	211.54
64	50.28
65	20.89
66	31.33
67	46.57
69	25.97
70	47.59
71	148.06
72	1.19
73	4.17
75	98.53
76	176.26
77	4.92
78	1.94
79	1.58
80	3.26
81	171.53
82*	4.18
83	152.22
84	103.41
85	73.59
87*	24.28
89	19.35
90	23.84
91	19.06
92	10.24
93	37.56
94	397.93
95	.45
96	159.54
97	8.10
98	23.12
99	24.29
100	17.21
102	388.14
103	97.45
104	22.23
105	198.61
106	451.01
107	65.99
108	21.95
109	26.85
110	5.86
111	.51
112	61.19
114*	107.80
115	27.79
116	23.22
117	31.69
118	5.20
119	22.54
120	60.86
121	104.71
122	12.17
123	15.22
124	6.04
125	429.47
126	4.90
127	161.91
128	22.01
130	317.91
132	12.78
133	13.39
134	28.08
135	12.14
137	33.31
138	15.09
139	29.01
140	68.99
141*	53.77
142	111.61
143*	17.68
144	20.96
145	17.02
146	142.42
147	263.29
148	2.48
149	25.10
150	104.93
152	4.54
153*	102.20
155	148.71
156	120.97
157*	21.05
158	16.35
159	2.78
160	8.93
161	135.26
162	222.27

Відділ	Заплатив
163	182.74
164	51.18
165	4.46
167	85.71
168	19.43
170	118.05
171	180.99
172	45.34
173	44.10
175	88.28
176	46.70
177	144.38
178	61.99
179	30.05
180	81.89
181	5.41
182	31.76
184	61.75
185	10.50
186	9.43
187	10.00
188	1.65
189*	170.29
190	8.58
191	158.22
192	67.07
194*	397.46
196	7.50
198	.25
199	25.37
200	146.40
201	1.45
202	5.85
203*	30.50
204	603.01
205	.45
206	271.96
207	4.50
208	21.20
210	11.99
211	21.19
212	7.48
213	29.00
215	48.89
216	21.50
217	275.31
218	58.45
219	178.96
220	131.64
221*	1,554.22
222	24.48
223	13.34
224	35.10
225	2.86
226	7.86
227	15.20
228	.45
229	9.61
230	200.90
232	14.02
233	58.42
234	133.55
235	9.03
236	78.37
237	68.77
238	344.53
239	32.27
240	320.46
241	59.39
242	35.47
243	27.62
244	3.48
245	173.17
246	3.72
247	54.53
248	35.24
251*	44.75
252*	106.80
253	44.72
254	217.34
255	5.33
256	70.28
257*	52.49
258	.90
259	53.96
261	4.42
262	22.46
263	7.80
264	14.85
265	35.72
266	235.14
267	76.39
268	19.63
269	6.64
270	62.01
271	47.08
273	6.39
274	11.74
275	39.84
276	114.55
277	285.69
278	16.41
279	2.35
280	7.71
281	254.50
282	6.34
283	154.05
284	6.38
286	12.26
287	106.01
288	145.42
289	90.23
290	51.08
291	107.66
292	285.66
293	81.33
295	84.58
296	82.23
298	30.05
299	70.01
300	8.09
301	98.10
302	3.00
303	2.32
304	100.83
305	61.04
306	16.90
307	75.27
308	32.34
309	32.20
310	5.00
311	18.73
312	19.59
313	25.34
314	36.56
316	406.65
317	27.22
318	20.27
319	34.85
320	152.63
321	54.20
322	23.72
323	23.33

Відділ	Заплатив
324	35.87
325	241.96
326	10.95
327*	101.34
328	67.03
330	38.45
331	20.40
332	13.36
333	8.66
334	85.19
335	5.08
336	181.19
337*	23.72
338	49.61
339	21.37
341*	158.23
342	69.94
343	63.27
344	14.40
345	14.24
347	54.57
348*	186.28
349	13.10
350	42.76
351	12.15
352	23.62
353	26.18
355	45.30
356	89.03
357	7.84
358*	47.95
359*	.90
361	1,375.44
362	41.22
363	26.72
364	149.74
365	3.78
366	.68
367	479.13
368*	41.23
369	44.07
370	80.02
372	93.23
373	21.05
374	59.89
375	89.70
376	3.24
378	6.64
379	704.48
380	107.57
383	104.60
384	8.64
385	84.00
386	42.06
387	8.46
388	313.52
389*	5.63
390*	64.78
391	10.13
393	32.79
394	44.58
395	6.33
396	4.48
397	122.71
398	64.60
400	7.93
401	7.26
402*	77.77
403	41.19
405	2.22
406	30.77
407	.45

Відділ	Заплатив
409	1.13
410	22.34
412	20.40
413	30.81
414	242.96
415*	2.03
418*	47.16
419	44.51
421	24.52
422	2.02
423	210.37
424	1.50
427	184.04
428	42.09
430	408.61
432*	1,286.12
433	87.07
435	96.27
436	243.61
437	144.20
438	9.95
441	183.68
442*	13.50
443	13.96
444	6.90
445	190.42
446	45.69
448	5.95
450	.90
451	81.96
452	28.83
453*	57.74
454	4.12
455	40.21
456	93.78
457	16.73
458	287.13
459*	36.94
460	96.45
462	16.69
464	226.31
465*	27.01
466	102.37
467	1.12
468*	66.60
470	7.86
471	136.05
472*	88.11
473*	432.73
474	310.20
476	19.36
477	.68
479	13.36
481	61.49
482	6.84
483	23.21
484	138.32
485	3.44
486	3.78
487	39.37
489*	15.30
490*	81.79
492	26.18
493	4.03
494*	25.52
497*	47.71
498	98.34
499	34.47
500*	6.87
502*	77.98
504*	32.13

З місячних вкладок від членів обезпечених в усіх родах обезпечення	$34,619.08
Відсотки від бондів	4,427.52
Відсотки від морґеджів	107.00
Відсотки від членських позичок	39.94
Надвишка при сплаті бондів	2.78
З переносу стейтового податку за помічні сили	6.05
З переносу федерального податку за помічні сили	168.77
Сплати морґеджів	550.00
Сплати бондів	4,069.22
Сплати членських позичок	212.67
Разом	$44,203.03

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Відділ:	
430 Яремчишин Дарія	500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Відійшли з виплаченим обезпеченням в готівці (ендавмент)	1,900.00
Грошеві звороти	1,656.17
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	347.50

Виплати з адміністраційного фонду:

Платня помічних сил	1,248.21
„Свобода" за Ukrainian Weekly	600.00
Федеральний податок за помічні сили	316.39
Видатки на пошту	30.00
Лікарі за нових членів	21.00
Перенос інших фондів за членів молод. департ.	13.35

Інвестиції:

Інвестовано в морґеджах	4,500.00
Позички членам	169.94
Разом	$11,302.56

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем липня 1955 р. осталася	$109,216.61
Прихід за серпень 1955 р.	44,203.03
Разом	$153,419.64
Розхід за серпень 1955 р.	11,302.56
Готівка з кінцем 31. серпня 1955 р. остається	$142,117.08

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 142,117.08
Морґеджі	40,545.23
Бонди	2,408,595.28
Позички членам	8,149.67
Разом	$2,599,407.26

Стан довжний:

Посмертний фонд	$2,528,245.93
Адміністрац. фонд	71,161.33
Разом	$2,599,407.26

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ:

Майно старших членів з кінцем 31. серпня 1955 р.	$14,726,619.64
Майно молодечого департаменту У.Н.С.	2,599,407.26
Разом	$17,326,026.90

Р. Слободян, гол. касир.

ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБІЙТИСЬ БЕЗ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, А НАЙКРАЩЕ І НАЙПЕВНІШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

ВИСЛІД КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1955 р.

Ч. Від.	Ім'я урядника	Присди. в серпні	Разом присди.	Призначена квота
5	Павло Барнич	1	1	20
20	Андрій Триш	1	2	7
25	Осипа Гіббонс	1	1	10
27	Теодор Олесницький	1	2	10
28	Іван Галайда	1	5	2
33	С. Оріх і К. Нессвіч	2	2	8
36	О. Гурян	1	1	5
38	Стефан Гонза	1	4	7
40	Вол. Вітковський	1	1	1
50	Микола Сикута	1	1	5
52	Д. Хрупалик	3	4	4
56	М. Медвідь	1	1	3
59	Мих. Галькевич	2	7	14
63	М. Панчик	1	1	16
68	Ірена Чопик	1	1	1
76	Василь Салабун	3	8	11
80	М. Маркевич	2	2	2
83	Семен Чорномаз	1	1	12
90	Й. Сидор	1	1	5
94	В. Борискевич-Бойд	2	4	40
99	П. Герман і С. Лаврик	2	2	2
102	Микола Бобечко	1	5	4
109	Вол. Звірек	1	1	2
115	Петро Бабич	1	4	5
120	Вол. Рефт	1	1	8
125	Іванка Падола	6	8	15
127	Павло Володка і Є. Була	2	2	35
137	Стефан Колодруб	1	1	6
140	Іван Кравець	6	6	5
144	М. Чомко	1	4	3
147	Григ. Біленький	1	1	22
149	Марія Дикий	1	1	3
153	Іван Одежинський	8	8	20
155	Іван Будняк	1	1	23
161	Андрій Дзюла	1	4	25
175	Вол. Дідик	1	1	28
179	М. Паращак	1	2	12
180	Ольга Зепко	1	1	12
189	Петро Котельницький	3	8	20
191	Р. Колодій	5	8	15
194	Вол. Никифорук	1	1	22
204	Григ. Вакуменко	1	3	30
211	Теодор Соколовський	1	1	6
219	Мих. Юров	2	3	15
221	А. Васильовська, В. Загаєвич, Т. Шпікула	6	9	65
222	І. Білик	1	1	3
230	Іван Павловський	4	5	25
232	Іван Пандрак	1	1	12
234	Іван Іваник	1	1	12
238	М. Давискиба, П. Мороз і І. Селінскі	12	13	50
242	В. Найдух	1	1	7
245	Осип Сабат	1	4	10
253	В. Фіцик, П. Пилипов	7	7	8
258	Василь Головецький	1	1	1
266	Василь Труфин	2	5	16
267	К. Дідух	1	1	4
268	Теодор Радинський	1	5	5
274	Теодор Сенедяк	2	2	7
277	В. Гафткович, Г. Салєвич	5	7	35
281	Лев Бачинський	6	6	12
285	А. Іванів, о. Чернявський	9	9	
287	Теодор Литвинюк	1	2	14
289	Василь Гузар	1	1	10
293	Марія Демидчук	4	5	12
295	Олекса Зепко	1	1	9
309	П. Кобас	3	3	2
316	Вол. Гурянський	5	5	22
320	Іван Малко	5	7	12
323	Дмитро Яремко	1	2	9
332	Марія Обжанська	2	2	3
336	Григ. Кисіль	2	2	24
341	Тарас Шпікула	1	1	25
349	Микола Лісний	1	1	2
350	Д-р В. Палідвор	1	5	11
361	Вол. Вишиваний	1	7	50
364	М. Кукіз, М. Вілецька, В. Владика	3	4	19
376	Вол. Гвязда	1	1	3
379	В. Загаєвич, М. Семків	8	18	52
380	М. Кормелюк	10	10	5
388	Е. Воловняк	1	1	14
395	Т. Олесницький, В. Салабун і А. Герман	3	6	2
397	Олена Штогрин	1	3	12
414	Софія Брезіцька	2	6	16
418	Василь Загаєвич	2	2	10
423	Теодозій Носієвич	7	9	20
432	Я. Щипайло, В. Зорич	6	6	100
433	Константин Шинкар	1	1	5
437	Мих. Малинівський	2	3	21
441	П. Голошевський	1	1	35
451	Е. Омельченко	1	1	10
458	Франко Стахів	1	1	25
459	Анастазія Бордун	1	1	3
464	Д. Недошитко	1	3	20
471	Григорій Гис	2	2	20
474	Катерина Пастернак	1	2	10
482	Й. Сус	1	1	3
487	Микола Денисюк	3	3	8

Ярослав Падох

„МИ СТАЄМО ПЛЕЧИМА ДО ПЛЕЧЕЙ"

У заспіві до повісти Юрія Яновського „Чотири шаблі" є чудовий двовірш:

„Ми стаємо плечима до плечей
І світ відчинено, як двері."

Два короткі рядки і що за образ, який переконливий символ.

Символ людської єдности й співпраці.

Немає неможливого для людини, чи радше для людей, що збагнули таємницю співпраці. Закони математики не стосуються суспільних взаємин. Один і один не завжди є два; два і два лише рідко — чотири.

Ось станьмо лише плечима до плечей і наші сили скріпляться вдесятеро. А там дивіться: перед вами стоїть світ відчинений навстіж, як двері. Неможливе стається дійсністю; мрії облекаються тілом фактів.

Це варто усвідомити собі нам усе, коли беремося за громадське діло, а вже конечно, коли обдумуємо найважнішу справу: збереження національного організму і його традиційного, тисячеліттями кованого і віками гартованого духа.

Справа виховання молоді — це саме перша справа нації. Не самої молоді, але нації, і не одного покоління, але всього майбутнього всієї нації. На рідних землях нове покоління може надробити занедбання покоління минулого; не те на еміграції. Змарніє одне покоління, відстане від своєї національности, і не буде вже більше поколінь. Зісохне віття не зазеленіє, але за ним і зсохне сам корінь. І вже не ждати нової весни для національної громади; на мертвій, неплідній землі і закінчиться її існування.

Є правди, яких ніколи не зайво повторювати. Пригадаймо не раз уже сказане раніше: не легковажачи всього значення впливу на молодь батьків, школи, церкви, все ж треба пам'ятати, що найсильніший вплив на молодь має її молодече оточення, себто товариство однолітків. Де хлопець чи дівчина знайде це оточення, та яке воно буде, рішатиме у великій мірі про долю самої дитини та шлях, яким вона піде і йтиме усе життя.

Сила того оточення в його однолітстві. Воно одинаково сприймає всі прояви життя, всі його труди і радості. Воно має такий самий гін до чарівного і так само відчуває те, що є дійсно чарівним, або тільки ним здається для нього. Бо без чарівного справжня молодь жити не може. А коли не знайде справжнього чару в шляхетнім оточенні, в чесних грах, тоді вона собі його створить чи знайде на найосоружнішому смітнику, серед найжорстокіших зайнять. Покермувати молоддю так, щоб вона знайшла собі своє однолітнє оточення можливо найвищого морального рівня та щоб вона знайшла чарівний ідеал у можливо найшляхетніших зайняттях — це чи не одне з найголовніших обов'язків батьків та всіх тих, які дбають про виховання молоді. Занедбати цей обов'язок, який для багатьох навіть найдбаліших батьків видається таким благим у порівнянні з обов'язком харчувати, зодягати та вчити гралмоти свої діти, веде майже певно до того, що молодь сама собі вибере оточення і часто - густо вибере зле.

Дозвольте не бути математично стислим і висловити цю теорему, для її ясности дилемою: Пласт або вулиця.

В більшості випадках це протиставлення буде зовсім реальним, не лише образовим. Знайде дитина шлях до Пласту, який розуміє, як ніхто другий вагу чарівного в житті молоді, тоді не шукатиме вона собі іншого джерела чарівного, яке так легко знайти зараз за вуглом власної кам'яниці, на міському бруку. Попаде дитина раз на той брук, і засмакує в ньому, тоді поворот від нього буде страшенно важким, якщо не зовсім безнадійним.

Всі засоби пластового виховання спрямовані на переборення впливу вулиці. Пластові гри, зайняття, прогульки, змагання однолітків в атмосфері рівности і чесности, а передовсім пластові табори з чудовим перебуванням серед природи, при блиску сходячого сонця та мільярдів іскор вечірньої ватри, все це добре обдумане, щоб дати молоді те, за чим і до чого прагне голодна на пригоди душа дитини, і чим її може полонити вулиця — і так перебороти вулицю. А взявши над нею верх, Пласт не спиниться на тому. Пласт використає свою чудову методу зайнять і розваг на те, щоб повести молодь не тільки шляхом чарівної розваги, але й чарівного обов'язку.

Сорокп'ять років існування Пласту і понад п'ятдесят років існування скавтінґу довели переконливо на практиці, що змагання за душу дитини з вулицею переможно виграє Пласт. Перших шість років пластового досвіду в цій країні має ту саму вимову. І в цім джерело постійного розвитку Пласту серед нас і у всіх нових країнах поселення українців, в цьому теж треба шукати причини зросту зрозуміння пластових проблем загалом нашого громадянства. В дилемі, кому віддати долю своїх так дуже загрожених дітей, й до того ще в умовах, коли в батьків поголовно немає належного часу, щоб його присвятити вихованню дітей, вони здецидовано вибирають Пласт.

І ми — пластові виховники і провідники з величезною, нескриваною радістю і рідкою сатисфакцією константуємо факт — підсумки шести років нашого пластування в цій країні: українські батьки зрозуміли, що вдома дитини не вдержать і з дилеми вулиця або Пласт, вибрали Пласт.

І тому наші річні звіти і підсумки сповнені правдиво пластового оптимізму: ми ростемо! З кожним роком більше молоді в наших рядах, і то передовсім тієї найбільш надійної: жовтодзюбих новаків і новачок. Наші домівки не вміщають уже пластової молоді, таборові шатра пучнявіють із кожним роком, число таборовиків *подвоїлося* за останні три роки. І з кожним роком ростуть ряди пластових приятелів і то справжніх приятелів, бо таких, що своїм жертвенним ділом засвідчують свою п р и я з н ь для Пласту.

Та все ж ми не були б пластунами, коли б, радуючись успіхами, не спостерігали недостач і коли б не змагалися за дальший ріст.

Ще тисячі і тисячі нашої дорогої дітвори поза Пластом. І вже тисячі і тисячі тієї молоді вростають у небезпечну вулицю і затрачують нашу добру традиційну мораль і нашого традиційного, національного духа. Здобути цю молодь для нашої громади і нашої нації, взятися зарані до шліфування найдорожчих наших діамантів — юних душ і характерів нашої молоді на випробованім пластовім верстаті — це наше чергове завдання і завдання всієї нашої громади, зокрема ж батьків тієї молоді.

Наш Пласт на своєму Третьому Крайовому З'їзді замкнув черговий період своєї праці і почав новий. В цей час більше ніж коли кличемо до всього нашого громадянства: допоможіть нам у нашій незвичайно відповідальній роботі. Від неї в прямій лінії залежатиме доля нашої громади в цій країні, а хто знає, чи й не успіх нашої допомоги Україні.

І в цей час особливо голосно кличемо до Вас, батьки нашої молоді, яка ще не знайшла шляху до Пласту: допоможіть їй знайти його і допоможіть скоро. Нехай і Ваша доня і Ваш син увійдуть у ясний круг пластової ватри і пластового радісного побратимства та в ньому залишаться на все життя.

Кілька тижнів тому по нюйоркських бруках дудоніли сотні юних ніг. Це пластуни верталися з цьогорічних пластових таборів. Засмалені сонцем, з сонцем на шкурі і сонцем у душі. Серед них не було ще Вашої дитини. Вона втратила безповоротно це чудове літо. Пластовий світ пригоди ще незнаний їй. Пластове побратимство ще не сталося і її удідом. Але воно жде на неї. Допоможіть їй в цьому. Вкажіть їй шлях до Пласту, а він її введе і поведе на пластові пригоди і на пластову шляхетну, одночасно, практичну дорогу життя, яка відчинить для неї світ. Відчинить широко, як двері.

ЗАКЛИК УТІ

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА Й МОЛОДІ В ЗДА ТА КАНАДІ

Український Технічний Інститут у Ню Йорку закінчив один рік свого існування. Українська висока технічна школа в Америці стала дійсністю.

На цей факт ми звертаємо увагу нашого громадянства, а особливо молодого покоління, наших дітей і внуків.

Українська молодь буде репрезентувати в американському суспільстві не тільки свої власні здібності й заслуги, але також якості своїх українських предків та їх творчий дух.

Наша молодь буде на висоті своїх корисних для ЗДА діл, коли ми, виховники, професори й опікуни, своєчасно подбаємо за те, щоб вона пізнала справжній дух конституції Злучених Держав Америки та приготувалася до життя в умовах американської демократії, здобувши відповідне культурне й фахове озброєння.

Серед українського громадянства в ЗДА й Канаді є одиниці, що не розуміють, навіщо потрібна окрема українська висока школа в цій багатій на різноманітні школи країні.

Тим, хто має у цій справі сумніви, слід пам'ятати про таке:

1. Українське громадянство ЗДА й Канади виконує важливу місію. Воно знайомить демократичний культурний світ з цінними ідейними й культурними надбаннями України й старається збагатити ними свою нову, прибрану батьківщину — ЗДА й Канаду.

Такими надбаннями ми уважаємо: а) культурну спадщину від старої Київської держави, б) велику історичну традицію боротьби за волю й демократичний характер українського народу, в) різноманітну мистецьку й наукову творчість українських людей і т. д.

2. Великі американські діячі закликають нас не забувати країни своїх предків та їх культури. Багато з них зовсім не приховують свого не-англійського походження. Про це свідчать заяви багатьох членів Палати Репрезентантів та Сенату, губернаторів стейтів та інших осіб, що обіймали визначні становища в цій державі.

Покійний президент Франклін Д. Розвелт навіть пишався своїм голляндським родом. У своїй промові 12-го жовтня, 1940 р. в Дейтоні, Огайо, він звернувся до слухачів з такою думкою:

„Це цілком природна річ, що ви повинні цікавитися країною своїх предків та зберігати їхню мову, релігію, культуру, традицію й інше, бо це ж набуток для нашої країни, та боронити як свою власну, бо ж вона й є вже ваша власна".

3. Багато американських політиків закликають нас допомогати ЗДА там, де наша допомога найпотрібніша.

Так, генеральний прокурор Джекоб К. Джевиц з стейту Ню Йорк, на річному з'їзді Айлендського університету вимагав, щоб каледжі й університети обов'язково вишколили бодай хоч один мільйон таких молодих техніків та інших фахівців, щоб їх можна було надіслати закордон. Вони мали б працювати над розвитком моральних, суспільних і економічних умов скрізь, де тільки зможуть процвітати вільні установи. Він запевняє, що це був би найвеличніший наступ на комунізм.

Тож Український Технічний Інститут у Ню Йорку немов би відчув цей заклик і ще минулого року заходився вишколювати українських фахівців з економічних та суспільно - політичних наук.

4. Серед американців українського походження часом прокидається інтерес до української справи, але він часто зникає, не закріпившися через незнання української мови та брак ідейно - державницького виховання.

Чи не те саме відчувають і інші національні групи, що заснували в ЗДА свої високі школи — французи, німці, норвежці, жиди та інші?

5. Збереження українських наукових сил, що в наслідок світових подій опинилися у вільному світі, належить до основних завдань Українського Технічного Інституту.

Тільки дійова висока школа може належно скапіталізувати ці резерви і зміцнювати їх готуванням молодих сил. Українська молодь має щасливу нагоду підготовитися до майбутньої академічної праці під проводом власних досвідчених професорів.

Ми закликаємо українську молодь записуватися на студії в Українському Технічному Інституті в Ню Йорку.

Ми закликаємо батьків і опікунів радити своїм синам і дочкам іти до рідної школи, з якої будуть мати подвійну користь — національно - українську й фахову!

Ми звертаємося також до всього українського громадянства в ЗДА й Канаді творити добру славу й підтримувати Український Технічний Інститут у Ню Йорку морально й матеріяльно. Ніхто нам не допоможе, тільки ми самі собі! Записуйтеся членами-прихильниками УТІ.

Зв'язуйтеся з УТІ особисто й листовно. Надсилайте Ваші пожертви на адресу Інституту.

Володимир Тимошенко,
почесний президент Українського Технічного Інституту й проф. Стенфордського університету в Каліфорнії.

Микола Гайдак,
надзвичайний проф. Міннесотського університету, Ст. Пол, Мін.

Михайло Дудра,
надзвичайний проф. Стюбенвільського коледжу, Стюбенвіл, Огайо.

Тимофій Павличенко,
б. професор Саскатунського університету, директор агрономіч. - наук. дослідження Американської хемічної компанії в Саскатуні, Саск., Канада.

Євген Вертипорох,
б. професор УТГІ, Торонто, Онт., Канада.

Товариство правників Українців в Америці:
Богдан Дзерович, ЛЛД, голова. Іван Лозинський, ЛЛД, секретар.

Товариство українських інженерів в Америці:
Інж. Осип Балабан, голова, Інж. А. Забродський, секретар.

Українське лікарське Товариство в Америці:
Ярослав Воєвідка, М. Д., голова, Роман Сеґедин, М. Д., секретар.

Товариство професорів, абсольвентів і прихильників УТІ:
Іван Драбовий, голова, Олена Василева, секретар.

Кураторія Українського Технічного Інституту:
Яків Моралевич, голова.

Члени:
Антін Батюк, Лев Везручко, Михайло Воровський, Світозор Драгоманов, Олександер Гончар, Володимир Городецький, Мирослав Григоріїв, Володимир Купчинський, Емері І. Надь, Юхим Нещадименко, Іван Паливода, Едвард Жарський.

Адміністрація Українського Технічного Інституту:
Арнолд Д. Марголін, президент, Яків Зозуля, директор, Михайло Гавриленко, фінансовий референт, Юрій Фединський, секретар.

Професори:
Олександер Архимович, Гаврило Гордієнко, Іван Кабачків, Петро Клименко, Василь Панасенко, Віктор Прихидько, Іван Розгін, Вячеслав Ф. Савицький, Олена Савицька, Матвій Стахів.

Адьюнкт-професори:
Ярослав Чиж, Роман Гойдиш.

Асистент-професори:
Григорій Денисенко, Олекса Антипів, Семен Демидчук, Павло Дубрівний, Степан Гик, Володимир Комаринський, Корній Ніщеменко, Любов Марголіна - Гансен, Григорій Петриченко, ОлеАн-ввгізр яплмбюгі ченко, Олексій Сиротенко, Роман Осінчук.

Делеґати лекторів:
Роман Олесницький, Вікентій Шандор.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Тисяча долярів на Переселенчий Фонд ЗУАДК

Переселенча акція, яку веде тепер Злучений Український Американський Допомоговий Комітет згідно з постановами нового переселенчого закону, так званого Акту Допомоги Втікачам, вимагає теж і фондів. Є випадки, що ЗУАДК здобуває спонзорів для анонімових ашурансів, але для полагодження цих анонімових справ потрібно грошей. Тому то теж Управа ЗУАДКомітету проголосила збірку на Переселенчий Фонд, який допоможе у переселенні всім тим аплікантам, які не мають ні рідних, ні приятелів у ЗДА і яким мусить допомогти наша українська американська громада.

В неділю, 11 вересня ц. р. цей Переселенчий Фонд ЗУАДКомітету збагатився тисячею долярів. В цей день Филаделфійський Відділ ЗУАДКомітету влаштував на гарній і просторій площі під Филаделфією Великий Фестин-Пікнік, з якого весь дохід призначено на Переселенчий Фонд ЗУАДКомітету. Спонзорами цього Фестину — крім Відділу ЗУАДКомітету — стали всі наші організації — члени ЗУАДКомітету на терені Филаделфії. Головно дуже віддано поставився до цієї справи Відділ Організації Державного Відродження України, під проводом інж. І. Харамбури. Ця організація відступила зарезервовану на цей день площу, як теж і адміністраційний дозвіл на пікнік, а її члени взяли діяльну участь у підготові і переведенні пікніку.

Цей Фестин Филаделфійського Відділу ЗУАДК був не лише гарною розваговою імпрезою, але й маніфестацією української громади у Филаделфії для підтримки відповідальної праці нашої української переселенчої і допомогової аґенції — Злученого Українського Американського Допомогового Комітету.

Не зважаючи на непогоду, на площу прийшло близько тисячі громадян, які не лише гарно розважались, але теж допомогли зібрати на Переселенчий Фонд тисячу долярів, бо такий був чистий прибуток із пікніку. Самий пікнік належав до найкращих. Мистецьку програму вели артисти: Євген Левицький, Володимир Шашаровський і Анатоль Радванський. До танків грала оркестра Головацького із Честеру. Виступала Гуцульська оркестра із оригінальним гуцульським репертуаром. Багата льотерія завдячувала свій успіх жертвенности українського купецтва, зорганізованого в Союзі Українських Купців.

Багатий теж був буфет у українському „старокрайовому" стилі. Його підготовили зовсім безінтересовно пані із Відділу ЗУАДК із невтомною діячкою Анною Сивуляк у проводі. Фестин - Пікнік підготовив спеціяльний діловий Комітет, який вложив багато енерґії і посвяти, щоб ця імпреза була вдатною і на висоті завдання.

Фестин - Пікнік в неділю, 11 вересня ц. р. у Филаделфії був першою більшою імпрезою, яку влаштувала нова Управа ЗУАДКомітету під проводом п. Г. Зайкан, і вона була вповні вдатна і корисна з громадського боку. Вона принесла тисячу, потрібних ЗУАДКомітетові долярів на переселенчий фонд.

Варто, щоб інші громади й інші Відділи ЗУАДКомітету пішли слідом Филаделфійського Відділу і теж принесли подарунок на Переселенчий Фонд ще перед Загальними Зборами ЗУАДКомітету в листопаді ц. р.

Т.

Балтімор, Мд.

Українська молодь бере участь в американській параді та протестує проти російського імперіялізму

Вже майже півтора століття кожного року жителі Мерилендського стейту й особливо балтиморці, мешканці найбільшого міста цього стейту, величаво святкують великі історичні події, важливі і для цілої країни ЗДА і для стейту Мериленд. Ті події є: „День Оборони" — церемонія для відзначення успішної оборони Балтимору в 1814 р., коли то американські збройні сили відбили в кілька разів переважаючі війська британців, „День Конституції" — гідне вшанування важливого документу, найстаршої Конституції в світі, „День Американця" (Я Американець) — свято нових громадян країни.

Ці святочні церемонії відбулися в неділю, дня 11-го вересня ц. р., а почалися в год. 9:30 рано, коли мейор міста Д'Алесандро в товаристві бувшого сенатора Джорджа Л. Радкліффа і Н. Г. Свансона, президента Конст. Комісії Мериленду, зложив вінки на пам'ятниках полеглих вояків в битві на Нарт Пойнт.

Друга частина величавої паради, якій приглядалося понад 300,000 глядачів, як подає місцева преса, почалася в 2-ій год. по полудні. В параді брали участь військові частини (армія, воєнна фльота й ін.) ветерани, різні організації спортові, огнева сторожа і т. п. На підвищеній трибуні в північній частині Паттерсон Парку, відбирали дефіляду визначні почесні гості, сенатори, два бриґадири генерали. Мейор міста й інші достойники.

В параді взяла участь українська молодь, а саме місцевий Осередок СУМА ім. Першого Листопада, включно з Юним СУМ-ом, і молодь, що є згуртована при УАПЦеркві. Разом зі своєю молоддю взяли участь в параді теж і наші священики о. Кобрин, парох української католицької Церкви, та парох УАПЦеркви о. А. Ілінський. Сумівці маршували зі своїм організаційним прапором та в сумівських одностроях, а другі були одягнені в прекрасні українські строї. Місцева американська газета „Сан", найбільша в Балтиморі й окрузі, що має близько чвертьмільйоновий тираж, про участь українців в параді писала: „Українці запаслися масою плякатів, на одному з яких можна було вичитати „Мирна коекзистенція є передишкою для російського імперіялізму". Далі згадано ще що українці, як теж й інші національності, були гарно одягнені в своїх національних строях. Увечері вся парада була висвітлювана на телевізії (В тому числі й українська група, але на превеликий жаль, без пояснень, бо про це не було кому подбати).

Приглядаючись українській участі в параді, багато було б до побажань, бо не один спитався б, не вже ж це лише стільки українців живе в Балтиморі, та й всі вони такі молоді, а де ж бо старші? Хіба ж старшого нашого патріотичного громадянства не цікавить українська справа, визволення України з-під панування червоної Москви? Треба вірити, що в наступних подібних парадах будемо брати масову участь, чим зробимо прислугу прибраній нами Батьківщині, як теж станемо в обороні уярмленої, але непоборної України.

Т. Ц.

Смерть заслуженої Громадянки

АНТОНІНА ТЕПЕР
з дому Чагарин.

16-го вересня ц. р. відійшла на вічний спочинок одна з тих наших піонерок-громадянок, які пів сторіччя перебули на цій американській землі і за весь той час ані на мить не забули своєї вужчої Батьківщини-України, хоч виїхали з неї дітьми і бачили її в своїх споминах, наче крізь мряку. Зворушливі, короткі життєписні дані: вони голосною мовою говорять про те, скільки може дати рідній справі звичайна сіра людина, яка приїхала сюди з далекої Української Землі на переломі минулого і цього сторіччя і тут старалася передати наступному поколінню свою любов до України, що їй — завдяки її гарячому серцю — з повним успіхом пощастило.

Антоніна Чагарин прибула до ЗДА молоденькою дівчиною і відразу включилася в громадську роботу у Вунсакет, Ровд Айленд. Вона стала членом тамошньої партії, членом церковного хору, членом Сестрицтва, потім була там урядничкою, брала активну участь в аматорському театрі. Вийшовши заміж в 1915 році за Ігнатія Тепера і привівши на світ четверо синів — вона виховала всіх їх на добрих американських українців і сама до останніх років не відсунулась від громадського діла. Вона сама і всі члени її родини, всі чотири сини з своїми дружинами, стали членами УНСоюзу. Її найстарший син Петро був довгі роки касиром Т-ва „Січ", 206 Відділу УНСоюзу, і двічі був делеґатом на Конвенцію УНСоюзу. — Син Стефан був делеґатом на Український Православний Собор. Також два інші сини — Володимир і Євген — не тільки дістали українські імена, але й почувались українцями, співали у церковному хорі й місцевому чоловічому хорі „Бандура" і належали до української громади. Слухаючи поради своєї мудрої Мами — всі її сини одружилися з українками та разом з своїми дружинами належали до місцевої української оркестри, до Клюбу українських танків, до співочого гуртка. Коли ж уже після другої світової війни ЗУАДК почав переселенську акцію, Покійна склала $100 на ЗУАДК, а коли до громади почали прибувати скитальці, вона, разом із своїм чоловіком, що був головою місцевого Допомогового Комітету, давала їм щиру допомогу. Покійна Антоніна була завжди квола тілом, але сильна духом. Вона довго хворіла, але відмовилась від грошової допомоги, яку запропонував їй УНСоюз. Її загально любили й шанували в Громаді і тому, коли закрила навіки свої втомлені очі, вшановано її величним похороном. Він відбувся 18-го вересня, ц. р., а взяли в ньому участь всі місцеві українці, без різниці віровизнання. Коли після похорону родина і приятелі зібралися на галі при місцевій православній церкві на „тризну", парох о. С. Ґалотяк виголосив у честь Покійної промову та закликав присутніх вшанувати її пам'ять збіркою на добродійні цілі. Зібрано при допомозі п. Ілії Ціпінського з Бостону, $133, які будуть поділені поміж ЗУАДК і церквою в Бавнд Врук, Н. Дж. Окремо родина Покійної почала між собою збірку на поставлення її пам'ятника.

К. Ч.

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

Замість квітів на домовину б. п. Володимира Обуха, зложили на Допомоговий Фонд ЗУАДКомітету для залишенців 10 долярів — Остап і Марія Хархаліси.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 17-мільйонового майна УНСоюзу.

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ

(У місяцях травні й червні 1905 р.)

ПОТРЕБА ВІЧ!

Весна! Ціла природа оживає, будиться до нового життя. Може б і ми, українці, після довгої й тяжкої, зими, тепер, з весною, взялися трохи живіше до народної роботи ... Таке оживлення могло б зробити одно головне Народне Віче, а після того ряд віч місцевих. Під Народним Вічем розуміємо не всенародне віче, віче, на якім були б люди різних партій, а віче русинів, що причисляють себе до української народности ... Ціллю такого віча було б дати звіт з дотеперішньої діяльности та обдумати средства для дальшого скріплення нашої народної організації. Під звітом з дотеперішньої діяльности розуміємо не тільки звіт Народного Комітету, але теж і звіт Руської Бурси, Фонду Шкільної Молоді, Еміграційного Дому, Народного Дому, Союзу і т.д. На такім вічу ми повинні обрахувати всі наші народні сили. Такий обрахунок вказав би нам, в чому ми робили помилки, де лежать наші недостачі і які треба б поробити зміни та нащо треба звертати найбільшу увагу і в якім напрямі звернути наші сили.

УКРАЇНСЬКА МОВА Й РОСІЙСЬКИЙ УРЯД

У справі скасування заборони Св. Письма в українській мові появилася урядова оповістка п. з. „Об отмєнє ограничітельних мєр по іздавію Св. Писанія на малороссійском язикє"... Першою книжкою Св. Письма, яка має вийти на основі нового розпорядку, буде євангелія, перекладена на українську мову Морачевським ще на початку 1860-тих років... Скасування заборони в українській мові Св. Письма, котре в додатку ще буде друковане фонетикою, тяженько заболіло наших москвофілів. Для них це „ужас над ужасами"...

ЩО ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ?

Крім загального гнету, під яким стогнуть усі народи російського царства, на російську Україну наліг іще нечуваний гніт національний, якому рівного нема в ніякій іншій країні, поневоленій російським урядом. Щоб цілком поневолити Україну, російський уряд заборонив українську мову в друку, в школі, в уряді й церкві, одним словом усунув українську мову з усього прилюдного життя ... Коли тепер повіяло іншим духом і поневолені російські народи піднялися до боротьби, то й на Україні заворушилося. І природна річ, перше про що заговорили люди на Україні — це жадання знести указ з 1876 р. про заборону українського слова. І ми бачимо, як губерніяльні й повітові земства, університети, міські ради, різні товариства, редакції газет, принагідно зібрані гурти людей, а теж і одиниці звертаються до російського уряду з проханням за знесення указу з 1876 р. ... Для Росії настав тепер великий час. Під ударами вибухів народного гніву царський престол уже сильно захитався і туй-туй упаде, а з ним упадуть і ті несправедливі порядки, які досі давили все життя в Росії, щоб зробити місце новому ладові.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЧЕ ВІЧЕ В АМЕРИЦІ

Перше українське жіноче віче в Америці відбулося в неділю 4 червня 1905 р., у Чеській Будові під ч. 321-323 Іст 73-та вул. в Ню Йорку. Віче почалося доволі пізно, бо біля 4 години пополу. При участі яких 150 людей, більшість яких становили мужчини. Причиною малої участи був брак належної аґітації за вічем, а велика аґітація проти жіночого віча та несвідомість самих жінок. Крім того були непорозуміння щодо грошей, які находяться в Сестрицтві св. Ольги, з якого мала б повстати ширша жіноча організація в роді Союзу.

Збори почалися молитвою, після якої ініціяторка віча, панна А. Куриливна, предложила на предсідницю віча панію Е. Струтинську з Олкфанту, а на секретарки пані Г. Стеткевичеву й Е. Констанкевичівну. Після привітного й палкого слова панни Куриливни, виголосила речевий доклад пані Струтинська п. з. „Жіночі організації на лад мужеських"; панна Куриливна відчитала „Статут проєктованої організації", пані Стеткевичева говорила про „Дім для Руських Дівчат в Ню Йорку". Цю справу піддержав о. Павло Тимкевич, а п. Хромовський доводив потребу такої інституції. Зібрання привітав від імені Православного Общества Взаимнопомощи о. Туркевич і приватний чоловік п. Ладижинський. Зрештою віче було поважне. Вечером того дня у тій самій залі відбувся святочний вечерок, програму якого виповнили місцеві сили за старанням Сестрицтва св. Ольги (секретарка п. Медвідь), а теж пані, що реферували на вічу.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

Микола Понеділок

З НАГОДИ СЕМИЛІТТЯ...

Вже скоро минає сьомий рік, як до землі Вашингтона почали масово прибувати ми, скитальці. Здається, так недавно нас несло кораблем до цієї земельки, неначе вчора гойдало нами по хвилях Атлантику, а вже цілих півдозена рочків прошуміло. Гай-гай, чи ба.

За цей час ми тут багато дечого навчилися, з багато чим примирилися. Спочатку тут горювали, один одному до Европи вернутися обіцяли. Згодом наш темперамент вгамувався. Ми почали тутешніх людей цінити, а їхні гроші, авта, гавзи зуміли навіть полюбити.

Минули часи нарікань. Наступила ера спогадів. Кожний згадує ту пам'ятну пору, коли його одна нога ще лишалася в Европі, а другою він непевно ступав по березі американському.

Згадую і я...

Мій корабель причалив до Бостонського порту. Я взяв до рук дерев'яну, обвиту ремнем та вірьовкою, валізу, і став у чергу. Чекаю... Хвилююся... Голова шумить, серце ось-ось вискочить, а ноги дрижать, мов би по них електрику пустили — ну, просто не встоїти. Нова країна, яка в дитинстві мені здавалася такою далекою, як Місяць, де два брати по черзі піднімають один одного вилами, як Великий Віз, що схожий на ополоник, яким мати розсипала борщ по мисках. Зараз, думаю, ступлю у Новий Світ, на Вашингтонську землю.

Коли це чую, якийсь чоловік ззаду зрозумілою німецькою мовою каже до когось:

— Ось зараз побачите, страшний суд почнеться. Американи будуть перевіряти емігрантів. Шукатимуть золота й іншого благородного заліза.

— Та що ви кажете? — донісся переляканий жіночий голос.

— Те, що чуєте, пані. Будуть всім валізи перевертати, всіх мацати, аби нікого з валютою не пропустити. Навіть будуть рентгеном просвічувати, чи, бува, хто цвяха золотого не ликнув.

Я, вчувши такі передбачення, зовсім занепав на дусі. Хоч я був певний, що в мене ані у валізі, ані в кишенях ніяких дорогоцінних п'ятаків, чи цвяхів не може бути — все ж таки я рентгену боявся. А що, думаю, якщо мене просвітять і десь там на легенях або на якомусь ребрі знайдуть підозрілу туберкульозну крапку чи кому?! І що тоді, га? Відішлють назад до Німеччини і буду в якомусь задрипаному баварському таборі сидіти та слинку від голоду ковтати, а мої товариші по скитанні десь в Ню Йорку будуть розкошувати та кока-колою і сендвічами об'їдатися.

З такими невідрадними мислями просуваюся до інспекції.

Старий службовець, як з землі, виріс переді мною і заглянув мені у вічі. Я ні живий, ні мертвий. Ну, думаю, попався, Миколо, щось уже помітив. Аж так він через перекладача питає:

— Масте гроші?

В мене в голові дзенькнуло від напруження.

— Маю, кажу.

— Скільки?

Я поліз до кишені.

— Ось, — показую, — десять фенігів німецьких і п'ятнадцять копійок російських, ще від царя Миколая.

Службовець розсміявся. Опісля серйозно — не то просить не то наказує:

— Розчиніть валізу.

Я розв'язав мотузочки, розпустив ремінку і моя валіза з бряжкотом-хрускотом розчинилася. Зверху лежали мої найдорожчі речі: вишивана сорочка і штани і сорочка, які я завжди надягав в таборі на різні академії, свята та скринінги.

Інспектор зиркнув на цей парадний одяг і чомусь здивувався.

— Ви, — питає, — сантімент?

— Так, кавалерствую. А що таке?

Інспектор зам'явся. А далі таки висказався.

— А де ж, — каже, — ваш святочний одяг, що ви саме ганчір'я перевозите за океан?

— Та оце ж, кажу, зверху і є мій одяг на різні оказії. Під сподом же лежать гірші речі, на будень пристосовлені. Показати вам?

— Ні, ні, ради Бога ні! — запротестував службовець. — Просто тяжко повірити, що під сподом ви масте ще гірше шмаття. Зав'язуйте, каже, поспішіть валізу.

А я йому:

— А золота, хіба ви не будете шукати?

— Ні, каже, відсувайте вашу коробку.

— І в рот не будете дивитися, чи, бува, я діяманту чи золотого цвяха не ковтнув?

— Ні, ні, проходьте. Але стисніть ваш багаж, бо он щось драпітне звідти вилазить.

— О, кажу, то нічого драпітивого. То шкарпетка. Я її завжди до кишені. Одначе носової хусточки не маю. Дякую.

Інспекція закінчилася. Отже, я вже, буцімто, обома ногами в Америці...

Саджають мене на поїзд і я їду до свого добродія — „спонзора", який мене виписав з Німеччини. Жив мій пан на десятій вулиці в Ню Йорку.

Приїжджаю до метрополії ввечі. На станції до мене підійшов хлопець з українського допомогового комітету і ми вже вдвох ідемо поздоровити обіймити містера Грушу (так звався мій „спонзор" з Мангеттену).

Добралися до відповідного номера. Я й кажу хлопцеві:

— Ви йдіть додому, я тепер і сам достукаюсь до своєї, так би мовити, рідні. Спасибі за поміч.

Хлопець, мабуть, того лише й чекав. Засалютував мені, тобто — підніс вказівний палець до неба, сказав „До побачення" — і мов крізь землю провалився, не встиг я оком моргнути, як його не стало.

Стоїмо ми тільки вдвох — я і моя валіза. Валіза спокійна, а я стою і тремчу — саме перед дверима Груші. І роздумую...

„Якже це постукати, двічі чи може лише раз. Постукаю раз, хай знають, що чоловік інтелігентний".

Стукнув.

В Грушиній хаті анічичирк. Стукнув двічі.

Та сама могильна тиша.

Я втратив інтелігенцію і гримнув разів чотири в двері.

Чую, заскрипіло ліжко і до дверей зашльопали пантофлі.

— Гу із диз? — з-за твері пролунав сонний жіночий голос.

Я розгубився. По-перше нічогісінько не второпав, що той голос питає, а по-друге, не знаю, що відповідати. Нарешті відважився.

— Це, — кажу по-українському, — тут мешкає Груша?

— Тут, — відповідає голос.

— А чого це ви вночі ломитесь у двері. Хто ви будете, містер?

— Понеділок, кажу.

— Не брешіть, — відзивається голос, — сьогодні субота. Ви п'яний — то й плетете нісенітниці. Ідіть геть спід дверей!

Мене аж затіпало.

— Побий мене Бог, пані, я Понеділок. Той, що ви виписали його з Німеччини.

А голос своє:

— Я вас не виписувала. То мій муж. А він на праці. То не впущу ж я вас серед ночі в кімнату. Я роздягнена.

— То одягніться, — кажу.

— Я одинаково на вас не буду дивитися. Чую по голосі, що ви старша пані. Мені аби де переспати.

А вона:

— Сам ти старий, жебрак європейський. Іди геть, бо поліцію покличу.

І пошльопали пантофлі сердито від дверей.

Вийшов я на вулицю... Люди проходять повз мене і, спочатку кинувши оком на валізу, опісля на мене, маршують далі.

Стою...

З барів доноситься своєрідна лірика-крики, кашлі, хрипливі мелодії. Час-від-часу проїжджає таксі. Перебігають з одного боку хідника на інший — коти. Налевно на побачення. Взагалі кипить нічне життя...

А я зі своєю нерозлучною подругою-валізкою, бреду по бруку і не знаю, що робити, з чого почати. „Може б треба заплакати" — подумав я.

І враз відкинув думку. „Ну, що я виграю, коли зачну рюмсати. Збіжаться люди і будуть мене оглядати, як якийсь експонат".

А сміятися в такому положенні теж немає особливої охоти. „Ні, буду йти з нормальним виразом обличчя. Що буде — то буде".

Иду...

Коли чую збоку, біля дверей чепурного будинку якийсь голов'яга звертається до мене українською мовою:

— Куди йдеш, хлопчисько?

Це питання зненацька, та ще рідною мовою приголомшило мене.

— О, то ви українець? — кажу йому, перегодя, коли пройшло моє остовпіння. — А звідки ж ви пізнаєте, що я теж з тієї братії.

— Звідки? — дивується голов'яга. — По кашкеті-мазепинці бачу, що ти нашої крови, а по вбранню здогадуюсь, що скиталець.

— Ну-Богу правда! — просіяв від радости я.

— А де ж ти мешкаєш?

Він підійшов зовсім близько до мене і оглянув мене так, ніби я не людина, а леопард чи жирафа.

— Покищо живу на вулиці, — навмисне жалібним тоном відказую я. А сам думаю: „А ось зжалиться, сердега, і впустить до свого мешкання переночувати".

— Бачите, — продовжую далі мінорним голосочком, — приїхав я до свого „спонзора" Груші. Аж його нема вдома, а Грушиха через двері сказала, що вона, крім, зрозуміло, законного мужа, вночі до себе нікого не впускає. Та може б і впустила, та я здуру назвав її старшою панією.

— То ти справді дурнишо змолов, хлопче. В Америці старших пань нема. Є молоді і середні. Пам'ятай!

І тут сталося чудо. Я, певне, розчулив чолов'ягу, бо він сказав, що має де влаштувати мене на цю нещасливу нічку.

Мені бракувало слів подяки такій сердечній людині.

Ми йшли коридором, застеленим темно-зеленими килимами. Зайшли до кімнати. Кинулась у вічі прекрасна мебель — широка канапа, крісла, м'які стільці. І все або темно-синього або темно-зеленого кольору.

— Ось тут на канапі ти і заснеш, хлопче.

— Дякую.

— Запам'ятай, хлопче, — на відході кинув він мені, — як схочеш, часом, вийти прогулятися — йди праворуч. Ліворуч не можна.

— Розумію, розумію, — здогадливо промовив я, — там мабуть пес на ланцюгу. То, щоб його не дражнити.

— Ні, — каже він, — там через двох дверей три мерці лежать.

Мене ніби хто молотом по голові гримнув.

— Які, кажу, мерці?

— Звичайнісінькі, хлопче. Це похоронне заведення і їх сюди звозять. Але ти не переймайся цим, спи собі спокійно. Я по сусідстві також сплю.

Я зірвався на ноги.

— Ні, кажу, дякую. Я піду вже зараз прогулюватись.

— Чому ж ти тікаєш?

— Чому, питаєте? Ще чого бракувало, щоб я разом з мерцями мешкав. До побачення.

І знов бреду. Валіза вже настобісіла. Важчуа стала. Ріже долоню і за кожним кроком, мов маятник, ритмічно б'є по колінах.

Вулиця кінчилась. Починався парк. Так як у мене конкретного маршруту не було, а йшов я, куди мої очі дивилися, ввійшов до парку. Обігнав його вздовж і впоперек — ні одної нормальної людини не зустрів. Бо дві живі особи, яких я побачив тут, не можна було зарахувати до цієї категорії.

Один і другий були п'яні по вінця. Один лежав на лавці і, рахуючи пальці на руках, щось наспівував. Інший негр, стояв біля деревини і розмовляв з нею про якісь високі матерії.

Я присів на лавку, валізу поклав біля себе — і зітхнув. І такі драматичні думки полізли в голову: „Ось на тобі, приїхав до Нового світу, а він так нефортунно зі мною повівся... А чи не вернутися мені до корабля і попросити, щоб він мене відвіз назад до Европи".

— „А що як вийдеш назад, — шепче мені щось інше, — і в дорозі, в Атлантику — аварія. Підеш на дно. І не буде тебе, Миколо, ні в Европі, ні в Америці. Лежатимеш десь на дні океану — рибам на здивування".

„Ні, зажду покищо з від'їздом... Може завтра знайду де..., де-де-де переночувати... ч-ч, чш-ш-ш..."

Скільки часу спав — не знаю. Був погожий ранок. Окрасць червоного сонця пробився крізь хмародер й осліпив очі. Я розлянувся і помітив, що я лишився о-д-и-н. Моя нерозлучна валіза зникла. Щезли мої таборові речі. А найболючіше — пропала моя вишивана сорочка, яку ще мати вдома вишивала, і яку я крізь огонь і воду довіз аж до Америки. До цього парку. І на тобі — тут не допильнував.

Кінець цієї історії ультракоротичний...

Цього самого дня я віднайшов собі помешкання. І не деінде, як у Грушиному гавзі. Грушиха мене частувала-годувала. Я її подарував залізний перстень з тризубом, а вона мені — три пари білизни, два вбрання і плащ з кролика. Коротко — влаштувався. Вечером пішов до того парку, де втратив валізу.

І подумайте!

В куті парку, на смітнику, бачу, лежить моя рідна валіза — з мотузочком та ремінякою. Став на коліна — переглядаюся свій колишній одяг.

Все лежить у цілковитому порядку на смітті. Тільки сорочки материної бракує. „Понищув, думаю собі, злодій мою лахмітть — не буду і я його брати".

Иду до середини парку... Коли зирк — назустріч мені прямує чоловік, що вночі п'яний з деревом розбалакувався. Иде, зодягнений в мою вишивану полтавську сорочку. Я заціпенів. Аж згодом, як він минув мене, я подумав:

— Хай носить. Видко йому дуже сподобалася українська вишивка.

І розсміявся...

Тоді це були сумні хвилини. А тепер це згадується... не без своєрідної романтики.

Справді...

СПОГАДИ КОЛ. ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА

THE TRUMAN MEMOIRS

Кол. Президент Труман показує газетним репортерам перший аркуш своїх спогадів, що починають друкуватися в журналі „Лайф" і водночас вийдуть окремою книжкою.

ПОДЯКА

В п'ятницю, 9-го вересня 1955 р. упокоїлася в Бозі наша Дорога й Незабутня Мати, Теща та Бабуня

бл. п. Уляна САМІЙЛЕНКО

Похорон відбувся в вівторок, 13-го вересня ц.р. з похоронного дому П. Яреми до Св. Троїцької Церкви в Ню Йорку, а звідти на цвинтар.

Отим Родина Покійної висловлює глибоку й найсердечнішу подяку о. настоятелеві церкви Св. Тройці Всеч. протопресвітеру Ананію Сагайдаківському за відправлення служби в храмі, в похоронному домі і на цвинтарі, дякові-диригентові проф. Іванові Трухлому і всім хористам, що брали участь у відправах. Парафіяльній Раді й Сестрицтву Св. Троїцької Церкви, всім хто обдарував Покійну квіточками, провожаючи в далеку дорогу, всім Друзям, Приятелям і Знайомим, що прийшли віддати останній поклін і помолитися за вічний спокій Дорогої Нашої Покійної.

Тяжким горем прибиті:
Наталія ГАВРИЛЮК та Оксана ЯРЕМЕНКО — дочки
Павло ГАВРИЛЮК та Аркадій ЯРЕМЕНКО — зяті
Ігор і Людмила ГАВРИЛЮК — внуки

ТАРЗАН, ч. 3547. Плян втечі

Узу тріюмфував зі смерти королеви. Тепер він зможе розпорядитися Тарзаном. — Завтра його пожертвують акулі Джег-Арові!

Мавполюдина вернулася до келії, де вияснила ситуацію Шерманові.

Тарзан був похмурий. — Мусимо швидко діяти, якщо хочемо втекти. Слухайте уважно, маю плян!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч. Діви Марії Відділ 112 повідомляє, що посвячення нового прапора відбудеться в неділю, 2-го жовтня по Службі Божій, о год. 12-ій вполудне. Спільний обід зараз після Богослуження. Просить всіх членів прибути. — А. М. Купер, секр.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!